

Vasile Timur Chiș

Monumente închinare eroilor și martirilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Țara Maramureșului

Lucrare finanțată din bugetul Consiliului Județean Maramureș
în cadrul programelor, proiectelor și acțiunilor culturale pe anul 2021

Consiliul Județean Maramureș
County Council of Maramureș

Asociația Centrul de Ecologie și
Turism Maramureș (C.E.T.M.)
The Ecology and Tourism Center
Association Maramureș (C.E.T.M.)

Colaborator, traducere: Ferțați Marian

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a
Consiliului Județean Maramureș

ISBN 978-973-0-23126-7

Vasile Timur Chiș

**Monumente închinat eroilor și martirilor
din Primul și al Doilea Război Mondial
din Țara Maramureșului**

Editura Huțului, Repedea, 2021

Fotografii: **Vasile Timur Chiș** (365 fotografii)
Arhiva **Muzeul Maramureșan** (14 fotografii)
Arhiva **Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare**,
fișa analitică de evidență nr. 704, 1977 (o fotografie, Traian Ursu)
Albumul **Der Waldfriedhof des Jäger=Regiments 3 in den
Karpathen nabe Macarlaw bei Marmoros Sziget, Munchen,
Germania, 1918** (29 fotografii)
Cartea **Istorie și tradiție pe Valea Râului (Vaser)** (o fotografie)
Monografia **Comuna Poienile de sub Munte, Maramureș**
(o fotografie din colecția prof. Pecora Dumitru - Bisaniuc)
(o fotografie din colecția prof. Songott Bela)

Tipar: ASKA GRAFIKA

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CHIȘ, VASILE TIMUR**

**Monumente închinat eroilor și martirilor din Primul
și al Doilea Război Mondial din Țara Maramureșului /**

Vasile Timur Chiș. - Repedea : Editura Huțului, 2021

Conține bibliografie

ISBN 978-606-94701-2-1

*Cine-o făcut drumu-n munte,
Dumnezău să nu-i ajute,
S-o dus buni, s-o dus și răi
S-o dus și feciorii mnei!
Că nu mni i-o pus la masă
Ci-n tranșăia-ntunecoasă.
O pticat on plumb de brand,
În pădure supt on brad,
Eu i-aștept să zie acasă,
Două rădăcini nu-i lasă.
Ei departe îs de mine,
Îngropați cine ști unde?
Cui nu i-o murit fecior,
N-are jale, n-are dor,
Da' mnie doi mni-o murit,
Cu doru mărg în mormânt.
Că mni arsă inima,
Nici în lut nu i-oi uita.
C-așă 'mni zină câteodată,
Să dau moarea-n judecată,
Că mni-o luat doi feciori
Mândri ca și două flori.*

*Cântec de jale cules din Vișeu de Jos
Cântec preluat de pe „Troia Monument a Eroilor din
Primul și al Doilea Război Mondial” din Vișeu de Jos*

Municipiul Sighetu Marmației

Sold. JON VIZITIU

Reg.7. Roși, rănit la Huszt
mort la Sighet in 3/5 1919
Sblt. DUMITRU POPESCU

Batl. 3/14 Inf.

mort la Perii în 30/III 1919

Sold. MIHAILU ANDRUN
de 24 ani

mort la Sighet 17/II 1919

Sold. GHIRASIM POP

mort la Sighet in 19/IV 1919

Serg. JOSIF GABOR

Reg. 4. Inf.

mort la Cămară în 17/I 1919.

Pentru desrobirea neamului.

Bibliografie:

Lista Monumentelor Istorice din România

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din
Baia Mare, *fișa analitică de evidență nr. 638*, 1977

Vasile Timur Chiș, *Sighetu Marmației și zonele
înevinate*, Sighetu Marmației, 2010

*MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ
ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL*, Baia
Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul Ostașului Român

Datare: 1972

Inaugurare: 23.08.1974

Amplasare: Strada 1 Decembrie 1918

Monumentul Ostașului Român este amplasat într-un scuar, aflat între strada 1 Decembrie 1918 și strada Bogdan Vodă din Sighetu Marmăției.

Coordonate GPS: 47°55'40.3"N; 23°53'46.9"E

Proprietate: Primăria Sighetu Marmăției

Istoric:

Monumentul Ostașului Român a fost ridicat în memoria tuturor eroilor căzuți pentru libertatea, independența și integritatea României.

În perioada 1972 – 2012, Monumentul Ostașului Român a fost amplasat în fața complexului comercial de pe strada Bogdan Vodă.

În anul 2012 Monumentul Ostașului Român a fost mutat pe actualul amplasament de pe strada 1 Decembrie 1918, la inițiativa primarului Nemeș Ovidiu.

Autor: sculptor D. Popovici

Descriere monument:

Monumentul Ostașului Român are o înălțime de 592 cm (postament + soclu + statuie).

Postamentul este confecționat din beton armat, placat cu plăci de travertin și este format din 2 trepte de: 565X565/16 cm; 308X314/28 cm.

Soclu are formă paralelipipedică de 125X100 cm și 163 cm înălțime.

Pe soclu sunt 4 plăci de travertin, sculptate în basorelief:

- în față, inscripția
- pe partea dreaptă, trei femei văduve cu trei copiii în port maramureșean
- pe partea stângă, trei femei văduve în port maramureșean la mormântul a trei soldați
- pe spatele monumentului, trei perechi de tineri în port maramureșean

Municipiul Sighetu Marmației

Statuia este confecționată din bronz, are înălțime de 385 cm și este reprezentată de un soldat cu arma în mâna stângă și cu drapelul ridicat în mâna dreaptă.

Inscripția de pe monument:

IN MEMORIA EROILOR CĂZUȚI
PENTRU LIBERTATEA, INDEPENDENȚA
ȘI INTEGRITATEA PATRIEI.

Bibliografie:

Ziarul *Pentru Socialism*, nr. 6317, 27.08.1974, pag. 1.

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență nr. 638*, 1977

Vasile Timur Chiș, *Sighetu Marmației și zonele învecinate*, Sighetu Marmației, 2010

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul în perioada 1972 – 2012,
strada Bogdan Vodă

Inaugurare monumentului, 23.08.1974, strada Bogdan
Vodă
Foto: arhiva Muzeului Maramureșan Sighetu
Marmăției

Statuia Generalului Leonard Mociulschi

Datare: 2000

Amplasare:

Statuia Generalului Leonard Mociulschi este amplasată în fața Poliției de Frontieră din Sighetu Marmației, într-un scuar la intersecția străzilor Dragoș Vodă cu strada General Leonard Mociulschi.

Coordonate GPS: 47°56'03.3"N; 23°53'52.2"E

Proprietate: Primăria Sighetu Marmației

Istoric:

În Sighetu Marmației, Leonard Mociulschi a fost comandantul garnizoanei militare între anii 1932 - 1940.

Generalul Leonard Mociulschi s-a născut în 25 martie 1889, în localitatea Siminicea, județul Suceava și a decedat în 15 aprilie 1979, în București.

A fost general român de origine poloneză, care a luptat în Primul și al Doilea Război Mondial.

În Primul Război Mondial, a fost Comandantul Companiei a 10-a din cadrul Regimentului 29 Infanterie Dorohoi. S-a remarcat în luptele de la Oituz și Soveja și a fost decorat de Regele Ferdinand și de generalul Berthelot.

În al Doilea Război Mondial a participat la asaltul asupra Crimei condus de Mareșalul Erich von Manstein. Este numit comandant adjunct al Diviziei 4 Vânători de Munte. Din 1942 este promovat la comanda Diviziei 3 Vânători de Munte. Leonard Mociulschi a participat în calitate de comandant al trupelor române de Vânători de Munte care au luptat alături de forțele militare naziste împotriva URSS-ului. Pentru meritele sale, Mociulschi a fost decorat cu 5 decorații ale armatei germane.

În cadrul campaniei împotriva Germaniei este numit la comanda Grupului Crișuri, participând la eliberarea Țării Crișurilor. După eliberarea Ardealului au urmat luptele din Munții Bükk (Ungaria), în Slovacia și victoriile din masivul muntos Javorina unde este decorat cu Ordinul "*Mihai Viteazul*" cl. a III-a cu spade.

Decorații:

Ordinul „*Steaua României*”, în grad de ofițer (8 iunie 1940)

Ordinul Militar „*Mihai Viteazul*”, clasa III-a (17 octombrie 1941)

Ordinul „*Mihai Viteazul*”, cl. II (19.02.1944 - general de brigadă, comandantul Diviziei 3 Munte)

Ordinul „*Mihai Viteazul*” cl. III cu spade (23.03.1945 - general de divizie, comandantul Diviziei 3 Munte)

„*Crucea de Cavaler a Crucii de Fier*” - 18 decembrie 1943

„*Crucea de Fier*”, cl. I – 1942

„*Crucea de Fier*”, cl. II – 1941

Ordinul „*23 August*” clasa a III-a (1964)

Autor: sculptor Mihai Borodi

Descriere monument:

Statuia Generalului Leonard Mociulschi are o înălțime de 437 cm (postament + soclu + bust).

Postamentul este din beton armat, placat cu plăci din marmură albă, are 125X125 cm și 9 cm înălțime.

Soclu este construit din beton armat, placat cu plăci din marmură albă, are 90X90 cm și înălțimea de 278 cm.

Bustul Generalului Leonard Mociulschi este confecționat din marmură albă și are o înălțime de 150 cm.

În față sunt 2 plăci de andezit de 50X95 cm, iar pe una se află inscripția.

Inscripția de pe placă:

GENERAL
LEONARD
MOCIULSCHI
27.03.1889 – 15.04.1979

Bibliografie:

Leonard Mociulschi – Wikipedia

Vasile Timur Chiș, *Sighetu Marmăției și zonele învecinate*, Sighetu Marmăției, 2010

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Cimitirul Eroilor Germani și Maghiari din Primul și al Doilea Război Mondial

Date:

1914-1918

1940-1944

Amplasare: Cimitirul eroilor este amplasat pe strada Vasile Alecsandri, în cimitirul reformat.

Coordonate GPS: 47°56'03.6"N; 24°53'27.6"E

Proprietate: Biserica Reformată Sighetu Marmăției

Istoric:

În timpul Primului Război Mondial aici au fost înhumați militari germani și maghiari.

În al Doilea Război Mondial aici au fost înhumați militari germani.

Autor monumente: sculptor Ștefan Alexandru Balázs

Descriere monumente:

În cimitir se află 2 monumente și 2 cruci dedicate eroilor.

Monumentul PRO PATRIA

Monumentul este confecționat dintr-un trunchi din lemn de stejar despicat, are 21X27 cm și 270 cm înălțimea. Monumentul este flancat de patru stâlpi din lemn de stejar de 22X22 cm și 125 cm înălțimea.

Monumentul ridicat în memoria Dr. Máthé Lajos

Monumentul are forma unui obelisc și are o înălțime de 205 cm (postament + monument). Postamentul este din beton și are 51X43/10 cm. Monumentul este din lemn de stejar, are 27,5X14-15 cm și 195 cm înălțime.

Crucea pusă în memoria militarilor din Primul Război Mondial

Crucea este din lemn de molid. Are o lățime de 8,5 cm, grosime de 4 cm și 140 cm înălțime, iar brațul are 69,5 cm. Pe cruce se află o placă din tablă de 30X40 cm, inscripționată.

Crucea pusă în memoria militarilor din al Doilea Război Mondial

Crucea este din lemn de molid. Are o lățime de 8,5 cm, grosime de 4 cm și 118 cm înălțime, iar brațul are 69,5 cm. Pe cruce se află o placă din tablă de 32X27 cm, inscripționată.

Monumentu PRO PATRIA

Inscripția de pe monument:
(*Monumentul PRO PATRIA*)

PRO PATRIA
1914 1918
1940 1945

(*Monumentul Dr. Máthé Lajos*)

ITT
NYUGSZIK
BIKAFAL
DR
MÁTHÉ LAIOS
M. Ktr.
HONVED
EZREDORVOS
SZÜLETETT
1864. VII. 12 ÉN.
HÖSIHALÁLT
HALT
1917. IV 12 ÉN.

Traducere:

Aici odihnește
Bikafalvi
Dr. Máthé Lajos
medic militar
al regatului maghiar
Născut la 12 iulie 1864.
A murit eroic
la 12 aprilie 1917

(*cruce, 1944*)

EHER GEFALLENER
DEUTSCHER
SOLDATEN
1944

Traducere:

SOLDAȚI
GERMANI
CĂZUȚI ÎN
1944

Cimitirul

(*cruce, 1914-1918*)

VILÁGHÁBORUBAN
ELESETT KATONÁK
EMLEKÉRE

Traducere:

În amintirea
soldaților căzuți
în războiul mondial

UNVERGESSEN
DIE IM KRIEG
GEFALLENEN
SOLDATEN
1914 - 1918

Traducere:

SOLDAȚI
CĂZUȚI ÎN
RĂZBOI
1914 - 1918

Bibliografie:

Vasile Timur Chiș,
*Sighetu Marmației și zonele
învecinate*, Sighetu
Marmației, 2010

Monumentul
Dr. Máthé Lajos

Monumentul Eroilor Armatei Sovietice din al Doilea Război Mondial

Datare: 1945 – 1946

Inaugurare: 9 mai 1946

Amplasare:

Monumentul Eroilor Armatei Sovietice (Armatei Roșii) din al Doilea Război Mondial este amplasat în parcul din centrul orașului Sighetu Marmăției, în Piața Libertății.

Coordonate GPS:

47°55'42.2"N; 23°53'12.8"E

Proprietate: Primăria Sighetu Marmăției

Istoric:

Monumentul Eroilor Armatei Sovietice din al Doilea Război Mondial, a fost construit prin decizia nr. 4647/1945, a primarului orașului Sighetu Marmăției, Iuliu Hodor.

Începerea lucrărilor de construcție a fost făcută prin ordinul nr. 3298/1945, a prefectului Maramureșului și a colonelului sovietic Tircenco, împuternicitul Comisiei Aliate de Control din județul Maramureș.

Monumentul a fost inaugurat la data de 9 mai 1946, în prezența prefectului Maramureșului Deac Andrei, primarului orașului Sighetu Marmăției Iuliu Hodor, generalului rus Zaencikovski, căpitanului Antonisiac, împuternicitului Comisiei Aliate de Control din județul Maramureș, elevilor și locuitorilor din Sighetu Marmăției și Maramureș.

La finalul inaugurării au defilat soldați ai armatei sovietice și române.

Pe monument au fost puse două plăci inscripționate, stema URSS cu cele 16 republici unioniste în față și o stea mare, roșie în vârful obeliscului. În spatele monumentului a fost pusă o placă inscripționată cu numele celor 12 ofițeri și subofițeri ai Armatei Sovietice morți în anul 1944 și cu numele celor 2 medici executați la Poienile de Sub Munte în luna mai, 1945.

Monumentul în anul 2021

În anul 1990 au fost înlăturate de pe monument cele trei plăci inscripționate, emblema de stat și steaua roșie.

În anul 1990 a fost pusă o nouă placă inscripționată, o cruce de marmură albă și o placă rotundă cu inscripția IC/XC/NI/KA.

În perioada 1990 - 1995 cele 4 vase de ciment pentru flori, au dispărut de pe postament.

În anul 2010 a fost înlăturată placa de marmură cu inscripția pusă în anul 1990.

Autor: inginer Gheorghe Kárady

Descriere monument:

Monumentul are forma unui obelisc și are înălțimea de 1210 cm (postament + soclu + obelisc).

Postamentul este confecționat din beton, are forma pătrată și este format din 2 trepte de: 940X950/30 cm și 628X632/25 cm. Postamentul are în cele 4 colțuri, 4 mici socluri de 92X93/58 cm înălțime, pe care se aflau câte o vază de ciment pentru flori.

Soclu este confecționat din beton, are forma pătrată de 234X232 cm și 92 cm înălțime.

Obeliscul este confecționat din beton, are la baza 200X200 cm și se continuă piramidal 1063 cm, iar sus are circa 100X100 cm.

Pe monument se află o cruce de 310 cm înălțime, formată din 11 plăci din marmură albă de 2,5 cm grosime și o placă de marmură rotundă.

Inscripția de pe monument:

În anul 2021 inscripția se află pe o placa de marmură rotundă:

IC/XC/NI/KA

Inscripția de pe monument: în perioada 1990 – 2010

ACEST VESTIGIU STĂ MĂRTURIE
PENTRU OCUPAȚIA MARAMUREȘULUI
DE CĂTRE ARMATA ROȘIE, OCTOMBRIE 1944 –
MARTIE 1945 ȘI VA SPUNE GENERAȚIILOR
VIITOARE CĂ ISTORIA ESTE JUDECĂTORUL
NEPĂRTINITOR AL FAPTELOR OMENEȘTI

Monumentul și inscripția în perioada 1990 – 2010

Municipiul Sighetu Marmăției

Inscripția de pe monument: 1946 – 1990

Inscripția era scrisă doar în limba rusă.

(pe cele 2 plăci de marmură din fața monumentului)

ВЕЧНАЯ СЛАВА ГЕРОЯМ ПАВШИХ В БОЯХ ЗА СВОБОДУ И НЕЗАВИСИМОСТЬ СОВЕТСКОГО СОЮЗА

Traducere

GLORIE ETERNĂ EROILOR CARE AU MURIT ÎN LUPTELE PENTRU LIBERTATEA ȘI INDEPENDENȚA UNIUNII SOVIETICE

(pe placa din spatele monumentului)

ЗДЕСЬ ПОХОРОНЕНЫ ВОИНЫ КРАСНОЙ АРМИИ ПАВШИЕ СМЕРТЬЮ ХРАБРЫХ В БОЯХ ЗА СВОБОДУ И НЕЗАВИСИМОСТЬ СОВЕТСКОГО СОЮЗА

Жушков В.Ф.	Ровенко М.И.	Калинин В.И.
Басимбаев Р.	Рыбин М.Н.	Шевченко И.Я.
Еремичев И.Ф.	Джемесюк В.Ф.	Берко А.Я.
Босой И.Г.	Ремез Ф.Т.	Курц А.С.

Октябрь 1944 года

Врачи:

Андрианова Ю.Г.   Степанова И.Г.

Май 1945 года

Traducere

AICI SUNT ÎNGROPAȚI SOLDAȚII ARMATEI ROȘII CARE AU MURIT EROIC ÎN LUPTELE PENTRU LIBERTATEA ȘI INDEPENDENȚA UNIUNII SOVIETICE

Jușcov V.F.	Rovenco V.I.	Calinin V.I.
Basimbaev R.	Rîbin M.N.	Șevcenco I.Ia.
Eremicev I.F.	Djemesiuc V.F.	Berco I.G.
Bosoi I.G.	Remez F.T.	Curț A.S.

Octombrie 1944

Medici

Andrianova Iu. G.   Stepanova I. G.

Май 1945

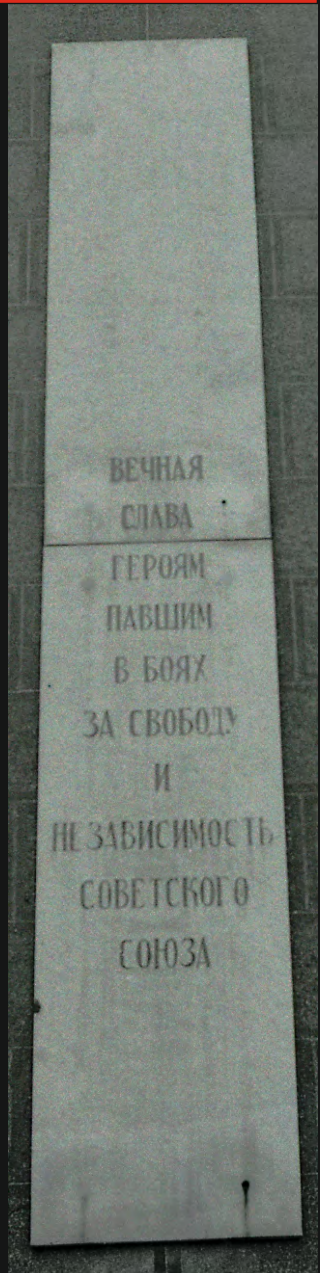
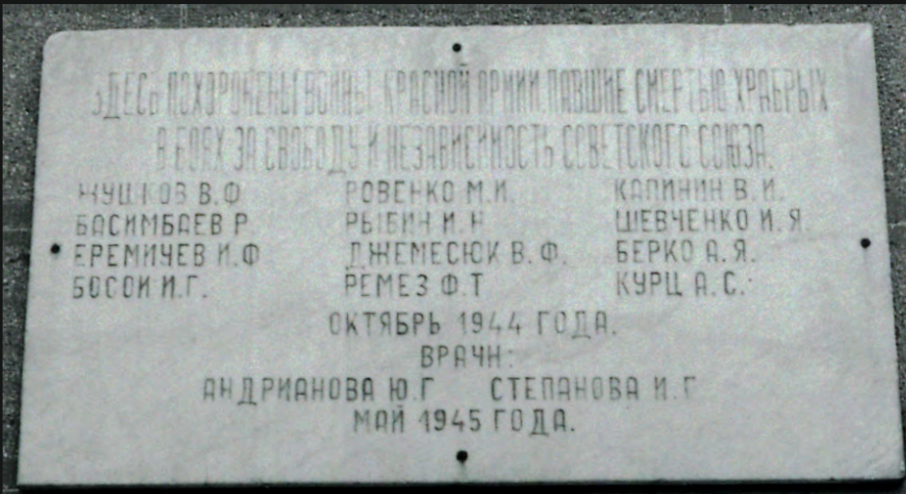

Monumentul și inscripția în perioada 1946 – 1990
Foto: arhiva Muzeului Maramureșan Sighetu Marmăției

Monumentul și inscripția în
perioada 1946 – 1990
Foto: arhiva Muzeului
Maramureșan Sighetu
Marmăției

Placa din spatele monumentului

Bibliografie:

Vasile Timur Chiș, *Sighetu Marmăției și zonele învecinate*, Sighetu Marmăției, 2010

Gheorghe Todinca, *Maramureșul împotriva Dictatului de la Viena 1940 – 1944*, Sighetu Marmăției, 2019, pag. 141-143

Cimitirul Eroilor Armatei Sovietice din al Doilea Război Mondial

Datare:

cimitiru - 1944

monumentu - 1946

Amplasare: Cimitirul Armatei Sovietice (Armatei Roșii) este amplasat pe strada Rodnei.

Coordonate GPS: 47°56'04.3"N; 23°53'43.7"E

Proprietate: Primăria Sighetu Marmăției

Istoric:

În cimitir sunt înhumați 7 ofițeri și 296 soldați din care 188 sunt soldați necunoscuți.

Militari din acest cimitir au fost înhumați în perioada 1944 – 1950.

În anul 2010 monumentul și cimitirul a fost reamenajat.

Descriere monument:

Cimitirul are o suprafață de 0,17 ha.

În cimitir se află un monument sub forma unui obelisc, 2 pietre funerare dedicate ofițerilor și 296 de pietre funerare, așezate pe 7 rânduri dedicate soldaților.

Monumentul are forma unui obelisc și are o înălțime de 510 cm (postament+ monument).

Postamentul este din beton și este format din 2 trepte de: 730X448/30 cm; 193X315/20 cm.

Monumentul are 89X61 cm, 460 cm înălțime și este din beton armat, placat cu plăci de marmură albă de 89X40/2 cm și 61X40/2 cm.

Pe monument este inscripționat textul, secera cu ciocanul și steua roșie.

Pietrele funerare dedicate ofițerilor sunt amplasate pe un postament de beton de 170X75/9 cm și au 119 cm lungime, 25-15,5 cm grosime și 74 cm înălțime.

Pietrele funerare dedicate soldaților sunt amplasate pe un postament de beton de 51X25 cm și au 51 lungime, 25-8 cm grosime și 65 cm înălțime.

Inscripția de pe monument:

GLORIE ETERNĂ OSTAȘILOR
SOVIETICI CĂZUȚI ÎN LUPTĂ
PENTRU LIBERTATEA ȘI
INDEPENDENȚA UNIUNII SOVIETICE

GLORIE ETERNĂ EROILOR
SOVIETICI CĂZUȚI ÎN LUPTĂ
ÎMPOTRIVA FASCISMULUI

ВЕЧНАЯ СЛАВА СОВЕТСКИМ
ГЕРОЯМ ПАВШИМ В БОРЬБЕ
ПРОТИВ ФАШИЗМА.

ВЕЧНАЯ СЛАВА СОВЕТСКИМ
ВОЙНАМ ПАВШИМ В БОРЬБЕ
ЗА СВОБОДУ И НЕЗАВИСИМОСТЬ
СОВЕТСКОГО СОЮЗА.

Piatră funerară,
soldat

ШЕВЧЕНКО К.К.
17 V 1950

Piatră funerară,
ofițieri

Piatră funerară
soldat necunoscut

НЕИЗВЕСТНЫЙ

Monumentul în perioada 1946 - 2010

Inscripția de pe monument: din perioada 1946 - 2010

Pe monument erau trei plăci din marmură alba inscripționate în limba rusă, română și maghiară.

(inscripția de pe monument, în față)

GLORIE VEȘNICĂ
EROILOR SOVIETICI

(placa inscripția în limba rusă)

ВЕЧНАЯ СЛАВА СОВЕТСКИМ ВОИНАМ, ПАВШИМ В
БОРБЕ ЗА СВОБОДУ И НЕЗАВИСИМОСТЬ СОВЕТСКОГО
СОЮЗА

СЛАВА ГЕРОИЧЕСКОЙ СОВЕТСКОЙ АРМИИ, ОСВОБО-
ДИВШЕЙ РУМЫНИЮ ОТ ИГА ФАШИСТСКИХ ЗАХВАТ-
ЧИКОВ ВЕЧНАЯ СЛАВА ВОИНАМ СОВЕТСКОЙ АРМИИ
ОТДАВШИМ СВОЮ ЖИЗНЬ В БОРБЕ ЗА ОС-
ВОБОЖДЕНИЕ ЧЕЛОВЕЧЕСТВА ОТ ФАШИСТ-
СКОГО РАБСТВА!

(placa inscripția în limba maghiară)

ÖRÖK DICSŐSEG A SZOVIET HARCOSOKNAK KIK
ÉLETÜKET ALDOZTÁK A SZOVIET UNIO SZABAD-
SÁGÁÉRT ÉS FÜGGETLENSÉGÉÉRT
DICSŐSEG A HÓS SZOVIET HADSEREGNEK KI ROMÁ-
NIÁT FELSZABADITOTTA A FASISZTA IGA ALOL
ÖRÖK DICSŐSÉG A SZOVIET HADSAREG KATONÁI-
NAK AKIK AZ EMBERISEG FELSZABADÍTÁSÁÉRT
FOLYÓ HARCBAN ÉLETÜKET AD TÁK

Foto: arhiva Muzeului Maramureșan Sighetu Marmăției

(placa inscripția în limba română)

GLORIE ETERNĂ OSTAȘILOR SOVIETICI CĂZUȚI
PENTRU LIBERTATEA ȘI INDEPENDENȚA UNIUNII
SOVIETICE

GLORIE EROICEI ARMATEI SOVIETICE CARE A ELI-
BERAT ROMÂNIA DE SUB JUGUL COTROPITORILOR
FASCIȘTI

GLORIE ETERNA OSTAȘILOR ARMATEI SOVIETICE
CARE ȘI-AU DAT VIAȚA ÎN LUPTA PENTRU ELIBERA-
REA OMENIRII DIN ROBIA FASCISTA

Bibliografie:

Vasile Timur Chiș,
Sighetu Marmăției și
zonele învecinate,
Sighetu Marmăției,
2010

Traian Ursu,
Muzeul Județean de
Istorie și Arheologie
din Baia Mare, fișa
analitică de evidență
nr. 642, 1976

Monumentul Partizanilor Antifasciști

Datare: 1958

Amplasare: Monumentul Partizanilor se află pe strada Mihai Viteazul, în parcul de lângă piața de alimente din centrul orașului, vizavi de școala generală „Dr. Ioan Mihalyi de Apșa”.

Coordonate GPS: 47°55'49.7"N; 23°53'19.7"E

Proprietate: Primăria Sighetu Marmăției

Istoric:

Monumentul a fost construit în memoria eroilor partizani care au luptat pentru eliberarea poporului de sub jugul fascist.

Monumentul a fost construit în spatele pieței de alimente pe locul unde au fost legați de trei stâlpi și împușcați de militari din armata horthystă.

În anul 1990 steaua roșie din vârful monumentului a fost dată jos.

În anul 2018 monumentul a fost mutat pe actualul amplasament. Prin mutarea monumentului, cele patru mici socluri, care aveau fiecare câte o vază de ciment pentru flori, au fost distruse.

Partizanii care au fost executați sunt:

Lakata Ilie Vasile, 23 de ani, împușcat la data de 27 iunie 1944, ziler greco-catolic din localitatea Bocicoiu Mare. Părinți Lakata Ilie și Jaszupceac Maria.

Popadineț Vasile, 33 de ani, împușcat la data de 27 iunie 1944, ziler greco-catolic din localitatea Bocicoiu Mare. Părinți Popadineț Andrei și Gangur Ana. Soția Șteț Ana.

Szukici Iosif, 30 de ani, împușcat la data de 27 iunie 1944, calfă pantofar, de religie evanghelică din localitatea Szilasliget, jud. Pesta, Ungaria. Părinți Szukici Iosif și Petrovics Elisabeta.

Actele de deces au fost întocmite de Biserica Romano Catolică din Sighetu Marmației.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 225 cm (postament + obelisc).

Postamentul este confecționat din beton, are forma pătrată și este format din trei trepte de: 255X246/22 cm; 185X177/20 cm; 108X101/19 cm.

Socul este confecționat din marmură albă, are forma pătrată de 55,5X55 cm și 20 cm înălțime.

Obeliscul este confecționat din marmură albă, are baza de 40,5X40,4 cm și 35,5 cm înălțime. Obeliscul se continuă piramidal cu un bloc care are baza 33,5X33,5 cm, sus de 24,5X24,5 cm, 103 cm înălțime și un vârf piramidal de 5,5 cm.

Pe monument este sculptată secera și ciocanul.

Bibliografie:

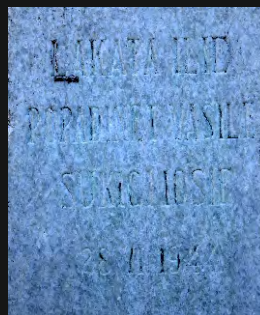
Vasile Timur Chiș, *Sighetu Marmației și zonele învecinate*, Sighetu Marmației, 2010

Gheorghe Todinca, *Maramureșul împotriva Dictatului de la Viena 1940 – 1944*, Sighetu Marmației, 2019, pag. 140-141

Inscripția de pe monument:

GLORIE
PARTIZANILOR
MARAMUREȘENI
CARE ȘI-AU JERTFIT
VIAȚA
PENTRU
ELIBERAREA
POPORULUI NOSTRU
DE SUB
JUGUL FASCIST

LAKATA ILIE
POPADINEȚ VASILE
SUKICI IOSIF
28 VI 1944

Monumentul
în perioada 1990 – 2018

Monumentul în perioada 1958 – 1990
Foto: arhiva Muzeului Maramureșan Sighetu Marmăției

Inaugurarea monumentului, 1958

Troița Eroilor ridicată în memoria soldaților Vasile și Ion Gherman din Iapa

Datare: 1918

Amplasare: Troița monument este amplasată, în cimitirul Bisericii Ortodoxe Române „Învierea Domnului”, din Iapa, Sighetu Marmației, lângă aleea ce duce la biserică.

Coordonate GPS: 47°55'38.7"N; 23°49'25.8"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „Învierea Domnului” din Iapa, Sighetu Marmației.

Istoric:

Troița a fost pusă de familia Gherman Ion, în anul 1918 în amintirea celor doi fii care se aflau în război.

În anul 1933 a fost amplasată o placă din tablă pe care scrie „Anul Jubiliar 1933”.

Troița a fost restaurată în anul 2018, când a fost confecționat postamentul și prinsă crucea în bare de fier.

Descriere monument:

Troița monument are o înălțime de 419 cm (postament + troiță).

Postamentul este din beton și are 61X61/48 cm.

Troița este confecționată din lemn de stejar de 15,5X15,5 cm și 362 cm înălțime, brațul are 168 cm.

Pe troiță se află o tablă vopsită care reprezintă scena „Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos”.

Pe troiță se află o placă din marmură albă inscripționată de 55,5X44,5 cm și 2,5 cm grosime.

Pe troiță se află o placă din tablă ovală de 28X20 cm inscripționată.

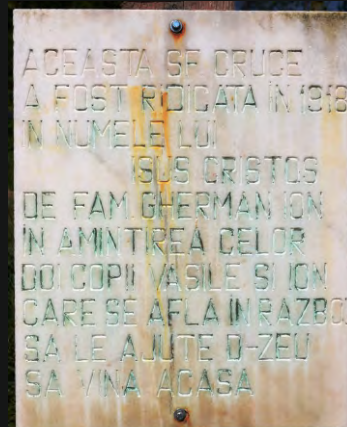
Inscripția de pe placă:

ACEASTA SF. CRUCE
A FOST RIDICATA IN 1918
IN NUMELE LUI

ISUS CRISTOS
DE FAM. GHERMAN ION
IN AMINTIREA CELOR
DOI COPII VASILE SI ION
CARE SE AFLA IN RAZBOI
SA LE AJUTE D-ZEU
SA VINA ACASA

ANUL SFÎNT
jubiliar
1933

Monumentul și cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial din Borșa

Datare: 1915 -1918

Amplasare: Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial se află pe strada Eroilor din Borșa.

Coordonate GPS: 47°39'13.8"N; 24°36'53.3"E

Proprietate: Primăria Borșa

Istoric:

Monumentul și cimitirul au fost amenajate de Armata 7-a (austro-ungară și unitatea de Vânători de Munte Karpathenkorps) în perioada 1915-1918.

În cimitir sunt înhumați ofițeri și soldați germani și austro-ungari care au murit în luptele din Munții Maramureșului și în spitalul militar de campanie din zona gării Borșa.

Orașul Borșa

Descriere monument:

Monumentul este compus din trei obeliscuri care sunt amplasate pe o fundație din beton.

Obeliscul din centru are o înălțime de 875 cm. Obeliscul este amplasat pe un postament de 476X480 cm și înălțime de 195 cm, pe care sunt 3 trepte de 410X307/46 cm, 360X357/44 cm, 308X304/50 cm. Peste trepte se află obeliscul care are baza de 258X257 cm, sus 120X120 cm și înălțimea de 540 cm. La baza obeliscului este construită o intrare simbolică.

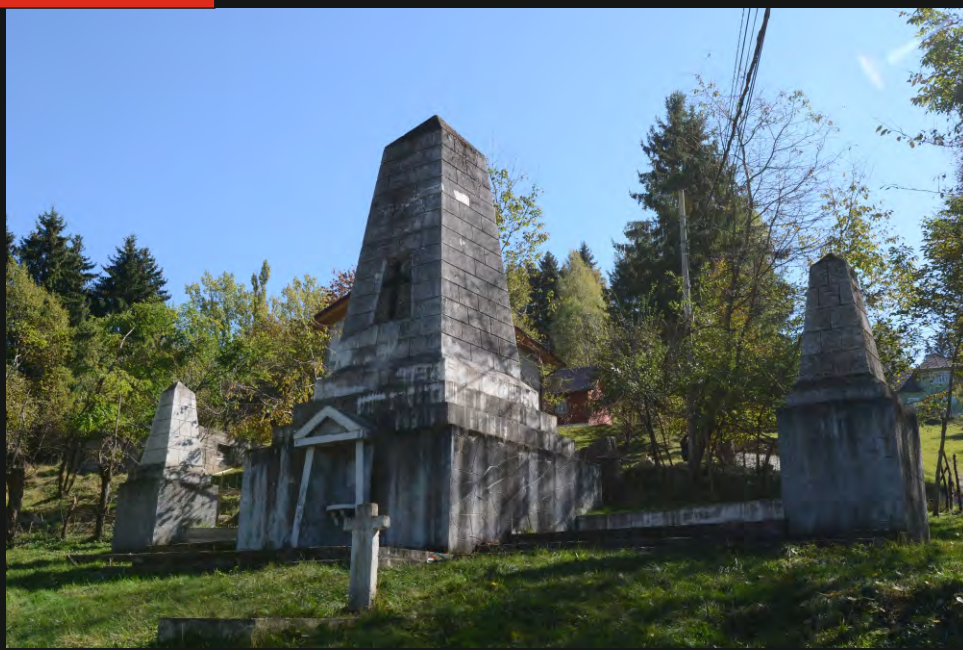
Cele două obeliscuri laterale, sunt amplasate pe un postament de 156X158 cm și înălțime de 180 cm, pe care sunt 2 trepte de 130X130/25 cm, 114X114/12 cm. Peste trepte se află obeliscul care are baza de 100X100 cm, sus 55X57 cm și înălțimea de 220 cm.

În cimitir, la două morminte se află o piatră funerară și o cruce.

Piatra funerară are forma unui obelisc, este din beton și are baza de 37X57 cm, sus 22X17 cm și înălțimea de 170 cm.

Crucea este din beton și are 24X11 cm și înălțimea de 100 cm.

Inscripția de pe monument:
pe piatră funerară de la mormânt este scrisă data:
25.IV.1918

Piatra funerară

Cruce

Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial din Muntele Hășmașul Mare, Munții Maramureșului

Datare: 1915-1917

Amplasare:

Cimitirul eroilor se află pe o colină, în zona Muntelui Hășmașul Mare la altitudinea de 1671 m, lângă ruinele clădirilor militare din Primul Război Mondial.

Coordonate GPS:

47°38'26.9"N; 24°51'44.6"E

Proprietate:

Primăria Borșa

Istoric:

În cimitir sunt înhumați ofițeri și soldați germani și austro-ungari din Armata 7-a (austro-ungară și unitatea de Vânători de Munte Karpathenkorps), care au luptat în Munții Maramureșului.

Descriere monument:

Crucea monument este confecționată dintr-o țevă din fier cu diametrul de 12 cm și înălțime de 340 cm.

Lângă cruce a fost amenajat cu piatră un mormânt, care are 160X250 cm.

Aici se poate observa conturul mai multor morminte.

Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial din Pasul Prislop, Munții Rodnei

Date: 1915-1917

Amplasare:

Cimitirul eroilor se află la altitudinea de 1409 m, lângă Mănăstirea „Schimbarea la Față” din pasul Prislop, Munții Rodnei.

Coordonate GPS:

47°36'32.7"N; 24°51'15.1"E

Proprietate:

Primăria Borșa

Istoric:

În cimitir sunt înhumați ofițeri și soldați germani și austro-ungari din Armata 7-a (austro-ungară și unitatea de Vânători de Munte Karpathenkorps), care au luptat în Munții Maramureșului.

Descriere monument:

Cimitirul are o lungime de 50 m, lățime de 25 m și o suprafață de aproximativ 0,13 ha.

În cimitir sunt amplasate 142 de cruci din fier.

Aici se poate observa conturul mormintelor.

Monumentul Eroilor Romano-Catolici din Primul și al Doilea Război Mondial din Băile Borșa

Datare: 1971

Amplasare: Monumentul eroilor este amplasat pe str. Minerului, în partea stângă a Bisericii Romano-Catolice „Sfântul Francisc de Assisi” din Băile Borșa (Baia Borșa).

Coordonate GPS:

47°41'08.2"N; 23°43'27.7"E

Proprietate: Biserica Romano-Catolică „Sfântul Francisc de Assisi” din Băile Borșa.

Istoric:

Monumentul a fost ridicat în memoria celor 9 militari romano-catolici din Băile Borșa căzuți în luptele din Primul și al Doilea Război Mondial.

Monumentul a fost ridicat în anul 1971 la inițiativa protului paroh Heinrich Ferenc prin contribuția financiară a credincioșilor romano-catolici.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 226 cm (postament + soclu + obelisc).

Postamentul este din beton și are 2 trepte de 100X119/17 cm; 80X77/29 cm.

Socluul este din andezit negru și are 59X46,5/22 cm.

Obeliscul este confecționat din andezit, are forma unui trunchi de piramidă în retragere de 158 cm înălțime și este format din 2 părți. Prima parte are 41,5X29/48 cm, iar a doua parte are la bază 37,5X24, sus 29,5X19,5 și 110 cm înălțime.

Inscripția de pe monument:

Oraşul Borşa, Băile Borşa

(obelisc)

HOSÖK EMLÉKÉRE
1914 – 1944

NYERUSAI IMRE 1894-1914
PÁNCS EDE 1893-1914
DÁNCS JÁNOS 1922-1944
SISZER JANOS 1920-1944
VODNÁR LAJOS 1920-1944
ROMÁN JÁNOS 1920-1944
KATOZ PÉTER 1922-1944
SPICSUK FÉLIX 1920-1944
REMETYÁN PÉTER 1910-1944

(soclu)

ALLITATTA A
BORSÁBÁNYAI ROM.KATÓLIKUS
EGYHÁZKÖZSÉG
HEINRICH FERENC
PLEBÁNOS
1971

Traducere:

În memoria eroilor
1914 – 1944.

Ridicat de comunitatea
romano catolică din
Baia Borşa.
Paroh
Heinrich Ferenc
1971

Bibliografie:

MONUMENTE
DIN JUDEŢUL
MARAMUREŞ
ÎNCHINATE EROILOR
DIN PRIMUL RĂZBOI
MONDIAL, Baia Mare,
Editura Ethnologica,
2020

Monumentul Martirilor și Luptătorilor Anticomuniști și al Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Dragomirești

Datare: 2017

Amplasare: Monumentul este amplasat pe Str. 1 Decembrie 1918, în parcul amenajat din fața Școlii Gimnaziale „Liviu Rebreanu”.

Coordonate GPS:

47°40'05.4"N; 24°17'38.7"E

Proprietate: Primăria orașului Dragomirești

Istoric:

Monumentul închinat Martirilor și Luptătorilor Anticomuniști a fost construit la inițiativa și cu contribuția financiară a Dl. Vlad Aurel, victimă a regimului comunist.

La inițiativa primarului Vasile Țiplea și prin contribuția financiară a primăriei a fost amplasată și o placă comemorativă cu Eroii din Primul și al Doilea Război Mondial.

Pe plăci sunt inscripționate numele a 29 militari din Primul Război Mondial, 57 militari din al Doilea Război Mondial și 45 de martiri și luptători anticomuniști.

Autor: arhitect Ana Puschilă, București

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 352 cm (soclu + monument).

Monumentul este o cruce brâncovenească, confecționată din marmură albă care are 279 cm înălțime.

Pe o fundație din beton de 335 cm lungime sunt amplasate cele 2 plăci comemorative și soclul cu crucea.

Soclul este din beton placat cu plăci de marmură albă și este format din 2 trepte de: 108X104/44 cm, 76X178/11cm.

Cele 2 plăci comemorative sunt confecționate din marmură albă și au 63X143 cm și 6 cm grosime.

Inscripția de pe monument și plăci:

Orașul Dragomirești

(palca 1) EROI ȘI VETERANI MIREȘTENI DIN CELE DOUĂ RĂZBOAIE MONDIALE

1914 – 1918	DRAGOMIR DERASIM
BOGDAN ION	DUNCA ALEXA
BRUMAR GRIGORE	DUNCA GHEORGHE
CHINDRIS FILIP	DUNCA ION
CHIS IANOS	FITIGAU CORATAR
DOLOGA VASILE	FITIGAU GHEORGHE
DRAGOMIR GAVRILA	FITIGAU ION
DUMITRU ANDRAS	FLOREA ION
DUNCA MIERUTU	FONT GHEORGHE
DUNCA BUTAN	FONT NICOLAE
FITIGAU	FONT VASILE
FLOREA ION	HOTICO PETRU
ILBAN ION	IUSCO VASILE
ILEA GHEORGHE	JURJ GAVRILA
ILEA VASILE	LEORDEAN ION
IUSCO ALEXA	MARIS ION
JILCA ION POP ION	MENDELOVICI ...
MARIS ION	... MIHAI
ORZAC DOROFTEI	MOSCOVICI DAVID
PETROVAN DUMITRU	OFRIM GHEORGHE
TIPLEA ION	ORZAC DUMITRU
TOMOIAGA STEFAN	PETROVAN GHEORGHE
VLAD GRIGORE	PETROVAN ION
VLAD ION	PLOHOD VASILE
VLAD MIHAI	POPDUMITRU
ZUBASCU GRIGORE	POPPETRE
ZUBASCU ION	PRAISLER IOSIF
ZUBASCU SIMION	... SOLOMON
ZUBASCU STEFAN	SIMON PETRU
ZUBASCU VASILE	SITAR GHEORGHE
	SIHAI NICOLAE
	TICALA ILIE
	VARVA ION
1939 - 1945	VLAD ILIE
ARDELEAN FILIP	VLAD IONEL
BAIAS MIHAI	VLAD NICOLAE
BIZAU STEFAN	VLAD STEFAN
BOHARAS GRIGORE	VLAD VASILE
CHINDRIS ION	ZUBASCU ALEXA
CHINDRIS ION	ZUBASCU ILIE
CHIS GHEORGHE	ZUBASCU ION
CHIS STIOPU	ZUBASCU ISAILA
COMAN ION	ZUBASCU NANASU
DASCAL EMIL	ZUBASCU VASILE
DEAC GAVRILA	ZUBASCU VASILE
DOBOZI LUDOVIC	ZUBASCU VASILE

(palca 2) MARTIRI ȘI LUPTĂTORI ANTICOMUNIȘTI

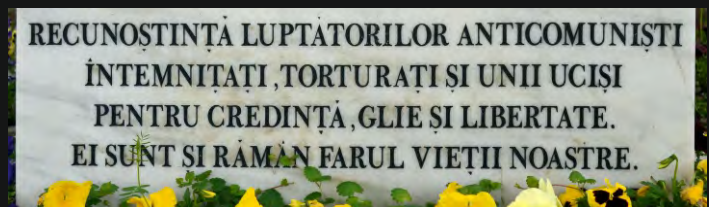
ARDELEAN DUMITRU	PETROVAN DUMITRU
ARDELEAN GRI. ION	PETROVAN ION
ARDELEAN IOAN	PETROVAN ANUȚA
BOGDAN ION	PETROVAN IOANA
CHIS V. ION	PITIC VASILE
FLOREA ION	PLOHOD GHEORGHE
FLOREA DUMITRU	POP NITA
HOTICO PETRE	RUBEL IANOS
ILBAN St. ION	SIMON ION
ILBAN V. ION	SITAR GHEORGHE
ILBAN ION	TICALA ILIE
IONESCU MARIA	TICALA VASILE
IONESCU ION	TICALA VASILE
IUSCO DUMITRU	VLAD P. ION
IUSCO GAVRILA	VLAD ION
IUSCO ILIE	VLAD GHEORGHE
IUSCO SIMION	VLAD VASILE
JURJ GAVRILA	VLAD MIHAI
MARIS FILIMON	VLAD AUREL FRAȚI
MARIS STEFAN	ZUBASCU St. ILIE
MINICA STEFAN	ZUBASCU I. ILIE
NET ION	ZUBASCU ION FRAȚI
OFRIM VASILE	

(inscripții pe soclu)

RECUNOȘTINȚĂ LUPTĂTORILOR ANTICOMUNIȘTI
ÎNTEMNITAȚI, TORTURAȚI ȘI UNII UCIȘI
PENTRU CREDINȚĂ, GLIE ȘI LIBERTATE.
EI SUNT ȘI RĂMÂN FARUL VIEȚII NOASTRE.

Donator
AUREL VLAD

Bibliografie:
MONUMENTE DIN JUDEȚUL
MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN
PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare,
Editura Ethnologica, 2020

Troița Monument a Eroilor Sălișteni din Primul și al Doilea Război Mondial

Datare: 2013

Amplasare: Troița monument este amplasată în cimitirul de la biserica de lemn „Sfântul Nicolae”, din față (a Nistoreștilor). Biserica este monument istoric și a fost construită în anul 1680.

Coordonate GPS: 47°39'46.6"N; 24°21'18.5"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română din Săliștea de Sus.

Istoric:

Troița monument a fost amplasată în anul 2013 la inițiativa preotului paroh Vancea Gavriș.

Postamentul a fost finanțat de viceprimarul Vlad Gheorghe, iar troița a fost donată de familia Pop Vasile.

Meșter: Toader Bârsan din Bârsana.

Descriere monument:

Troița monument are o înălțime de 514 cm (postament + troiță).

Troița este confecționată din lemn de stejar de 35X35 cm, 490 cm înălțime și este acoperită cu șindrilă. La bază se află 2 plăci din lemn din stejar de 41X63/3 cm, inscripționate.

Pe troiță este sculptată scena „Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos” și „Sfântul Nicolaie,,

Postamentul este din beton placat cu plăci de andezit și are 175X184/14 cm.

În fața postamentului sunt 7 trepte cu înălțimea totală de 125 cm (29/14/18/17/17/16/14) din beton, placate cu plăci de andezit.

Inscripția de pe troița monument:

(placa 1)

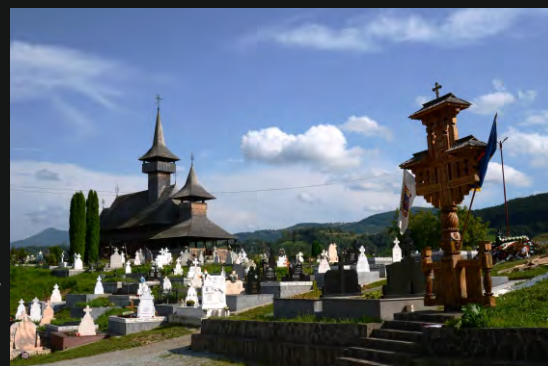
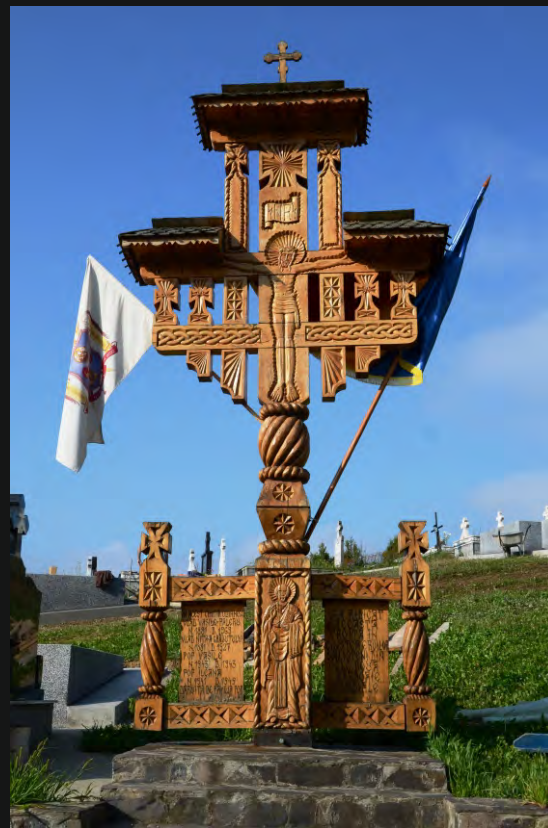
S-A RIDICAT
ACEASTĂ
TROIȚA ÎN
CINSTEA EROILOR
SĂLIȘTENI DIN
CELE DOUĂ
RĂZBOAIE
MONDIALE

(placa 2)

ÎN ACEST CIMITIR ODIHNESC
VALD VASILE - PALERU
N. 1881 D. 1969
VLAD NIȚA - A GRĂDUȚULUI
N 1881 D. 1927
POP VASILE
N. 1943 D 1943
POP ILEANA
N 1941 D. 1949
DĂRUITĂ DE FAMILIA POP

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE
EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura
Ethnologica, 2020

Monumentul „FLACĂRA” a Eroilor Vișeuani căzuți pentru Neam și Țară

Datare: 1998

Amplasare: Monumentul este amplasat în centrul orașului, într-un mic parc de pe strada 22 Decembrie, vizavi de Biserica Greco – Catolică „Maica Îndurerată”.

Coordonate GPS: 47°42'28.0"N; 24°25'41.1"E

Proprietate: Primăria Vișeu de Sus

Istoric:

Monumentul a fost sculptat în anul 1998 de un grup de studenți de la Facultatea de Arhitectură și Urbanism, Universitatea Tehnică Cluj Napoca.

Monumentul a fost finanțat de Consiliul local și Primăria orașului Vișeu de Sus, la inițiativa primarului Grad Toderaș.

În anul 2003 monumentul a fost restaurat, primar Vasile Ciolpan.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 437 cm (postament + soclu + monument).

Postamentul este din beton armat placat cu plăci de marmură albă și este format din 5 trepte a câte 16 cm, de diferite lungimi încadrate în 300X500 cm cu înălțimea totală de 80 cm.

Soclu este din beton armat placat cu plăci de marmură albă și are 120X80/37 cm.

Monumentul este un bloc de marmură albă de 110X62/320 cm, care se termină în vârf cu o flacără.

Placa inscripționată este din marmură albă și are 115X35 cm.

În partea stângă este un portdrapel confecționat din marmură albă.

Inscripția de pe monument:

IN MEMORIA EROILOR VISEUANI
CAZUTI PENTRU NEAM SI TARA

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență nr. 4990*.

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Troița Martirilor Bisericii Române Unite cu Roma și a Eroilor Neamului

Datare: 1995

Amplasare: Troița monument este amplasată, pe str. 22 Decembrie 1989, în fața Bisericii Greco-Catolică „Maica Îndurerată” din Vișeu de Sus.

Coordonate GPS: 47°24'26.2"N; 24°25'42.8"E

Proprietate: Biserica Greco-Catolică „Maica Îndurerată” din Vișeu de Sus.

Istoric:

Troița a fost finanțată de credincioșii greco-catolici din Vișeu de Sus și amplasată la inițiativa protopopului Gavril Gorzo.

În data de 7 mai 1995 troița a fost sfințită, cu ocazia sărbători „Apariția Sfintei Cruci pe cerul Ierusalimului”.

Meșter: Gavrilă Hotic - Herenta din Ieud

Descrierea troiței monument:

Troița monument are o înălțime de 473 cm (postament + troiță).

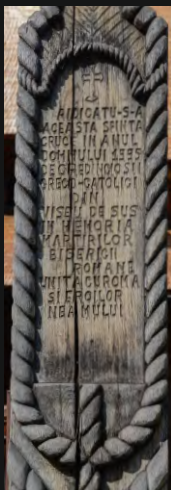
Postamentul este din beton și are trei trepte de: 190X180/20 cm, 140X129/19 cm, 91X79,5/14 cm.

Troița este confecționată din lemn de stejar de 34X17 cm, 420 cm înălțime și este acoperită cu șindrilă.

Pe troiță este reprezentată scena „Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos”, soarele, luna, potirul și torsada.

Inscripția de pe monument:

RIDICATU-S-A
ACEASTA SFÎNTA
CRUCE IN ANUL
DOMNULUI 1995
DE CREDINCIOȘII
GRECO-CATOLICI
DIN
VISEU DE SUS
IN MEMORIA
MARTIRILOR
BISERICII
ROMANE
UNITA CU ROMA
SI EROILOR
NEAMULUI

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 4935*

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Placă Comemorativă a Eroilor Romano-Catolici din Primul Război Mondial din Vișeu de Sus

Amplasare: placa este amplasată, în Biserica Romano-Catolică „Sfânta Ana”, str. 22 Decembrie 1989, nr. 32, pe peretele din partea dreaptă.

Biserica este monument istoric și a fost construită în anul 1812.

Coordonate GPS: 47°42'26.9"N; 24°25'51.5"E

Proprietate: Biserica Romano-Catolică „Sfânta Ana”

Istoric:

Placa comemorativă a fost amplasată de comunitatea romano-catolică în memoria Eroilor Romano-Catolici din Primul Război Mondial din Vișeu de Sus.

Pe placă sunt inscripționate numele a 28 de militari din Primul Război Mondial.

Descriere placă:

Placa este confecționată din marmură albă, are forma dreptunghiulară de 88X57 cm și o ramă de lemn de 3 cm.

Inscripția de pe placă:

AZ 1914-18 ÉVES
VILÁGHÁBORUBAN ELESETT FELSŐVISÓI RÓM. KAT.
HŐSÖKNEK EMLÉKÉRE

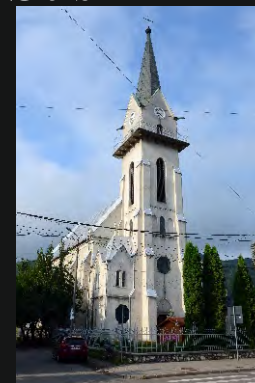
BABUCZKI JÁNOS	OLEÁR GUSZTÁV
BALOGH GYÖRGY	LEITNER JÓZSEF
BELDOVITS FERENC	SÜSZER JÓZSEF DEZSŐ
BIGUSZ JÓZSEF	NAGY ISTVÁN
DONÁTH JÓZSEF	RISKOVITS KÁROLY
EIBEN REZSŐ	STADLER DEZSŐ
FEIFER REZSŐ	STADLER JÁNOS
HRENCUK MIHÁLY	SZEDLÁK JÓZSEF
JAKABOVITS LAJOS	SZEDLÁK DEZSŐ
JOOB JÓZSEF	SZEDLÁK RUDOLF
KILIMÁN GUSZTÁV	TRAXLER LIPÓT
KRAFCSIK IGNÁC	VRÁBL DEZSŐ
KRAFCSIK LIPÓT	VRÁBL ALBERT
LANGTHALER LIPÓT	ZAVACZKI IGNÁC

Traducere:

ÎN MEMORIA EROILOR ROMANO-CATOLICI CAZUȚI ÎN RĂZBOIUL MONDIAL DINTRE ANII 1914-18

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Soldații români din Primul Război Mondial înhumați în cimitirul Osoi, Biserica Ortodoxă Română „Buna Vestire”, Vișeu de Sus

Datare: 1915, 1916

Amplasare: în cimitirul Osoi de lângă biserica „Bătrână” din Vișeu de Sus.

Nu se știe locul unde sunt mormintele, probabil peste aceste morminte au fost înmormântate alte persoane.

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „Buna Vestire” din Vișeu de Sus

Istoric:

Ștefan Andreica menționează din registrul de decese al Bisericii Ortodoxe Române „Buna Vestire” din Vișeu de Sus „astfel, în data de 01. ian. 1915 a fost înmormântat în Vișeu de Sus, în cimitirul Osoi de la Biserica Bătrână, soldatul Ioan Marginean, despre care s-a menționat că este născut în „Nasoi”. Acesta a decedat la spital „mort de intestine”. În data de 14 sept. 1916 a fost îngropat în Osoi soldatul Ștefan Duda. Despre locul nașterii, părinți, vârstă și cauza decesului nu sunt specificații”.

Soldații înhumați în cimitir au făcut parte din armata austro-ungară.

Bibliografie:

Ștefan Andreica, *Istorie și tradiție pe Valea Râului (Vaser)*, Editura Grinta, Cluj-Napoca, 2015, pag. 112.

Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial din Vișeu de Sus

Datare: 1915-1917

Amplasare: Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial se află pe strada Cimitirului la intrare în Cimitirul Romano-Catolic.

Coordonate GPS: 47°42'59.7"N; 24°25'46.0"E

Proprietate: Biserica Romano-Catolică

Cimitirul militar în anul 2021

Istoric:

În cimitir sunt înhumați ofițeri și soldați germani și austro-ungari din Armata 7-a, Corpul IV Vânători de Munte Karpathenkorps, care au fost sub comanda generalului locotenent Richard Heinrich Karl von Conta. Militarii au luptat în Munții Maramureșului și au murit în spitalul militar de campanie din Vișeu de Sus și în luptele din Munții Maramureșului.

Prin anul 1922 osemintele a 10 militari italieni au fost deshumate și duse în Italia. În cimitir au rămas 86 de morminte, după deshumarea militarilor italieni.

În anul 2005 sau 2006 au fost puse de către germani 15 cruci din beton care au fost grupate câte 3.

Pe crucea monument amplasată în cimitir sunt inscripționate numele a 96 militari germani, italieni și austro-ungari.

În anul 2010 a fost ridicat un monument sub forma unui obelisc de comunitatea germanilor din Vișeu de Sus și de comunitatea șvabilor din Satu Mare, pe care sunt inscripționate numele a 149 militari germani și austro-ungari. Obeliscul a fost proiectat de HELMUT BERNER și MARIANNE RÖHRIG.

Descriere monument:

Cimitirul unde sunt amplate monumentele și crucile are o lungime de 22 m, lățime de 15 m, o suprafață de 137 m², iar pe trei părți este înconjurat de un gard viu.

În cimitir se află un soclu pe care se află o placă din marmură, o cruce monument, un obelisc și 15 cruci grupate câte 3.

Socul este amplasat la intrarea în cimitir, este din beton, are 40,5X15 cm și 128 cm înălțime iar pe el se află o placă din marmură de 35X80/2 cm inscripționată.

Monumentul amplasat în anul 2010, are o înălțime de 280,5 cm (postament + monument). Postamentul este din beton placat cu piatră de andezit, are forma pătrată și este format din două trepte de: 132,5X132,5/18 cm; 80,5X79,5/13 cm. Monumentul are forma unui obelisc și este format din 4 blocuri de andezit de: 55,5X55,5/21 cm; 49,5X49,5/50 cm; 45,5X45,5/78,5 cm; 39,5X39,5/100 cm. Pe monument sunt inscripționate numele eroilor.

Crucea monument are o înălțime de 395 cm (postament + monument). Postamentul este din beton și este format din două trepte de: 320X320/10 cm; 168X170/13 cm. Soclul este din beton, are 90X76 cm, 77 cm înălțime și este acoperit de o placă de beton de 5 cm grosime.

Pe soclu se află o placă de marmură albă de 39,5X29,5 cm și 2 plăci de andezit de 80X65 cm și 3 cm grosime, care sunt inscripționate. Crucea de pe soclu este din fier de 12,5X4 cm și 290 cm înălțime, pe care se află 2 tăblițe ovale din fier, inscripționate.

Cele 15 cruci sunt din beton de 24X8 cm și 84 cm înălțime. Pe fiecare cruce este sculptată o cruce germană de 8,5X8,5 cm.

Soclu de la intrarea în cimitir

Orașul Vișeu de Sus

Inscripția de pe monumentul din 2010:

Traducere: (placa1)

VOM CERE ATOȚPUTERNICULUI
SĂ NE PĂZEASCĂ COPII ȘI TOATE
POPOARELE DE ACEEAȘI SOARTĂ

BINECUVÂNTAT DE RUSALII 2010

(placa2)

DOAMNE ÎMPACĂ
TOȚI OAMENII ȘI LASĂ
PACEA ÎN LUME

CONCEPȚIE (DESIGN)
ȘI IMPLEMENTARE
HELMUT BERNER
&

MARIANNE RÖHRIG

(placa1)

ALEXANDER HENNER
ADALBERT HENNER
ALEXANDER HORTOLANY
IGNATZ LADISLAU
EMERICH INEZBERGER
LIBORI INEZBERGER
TOBIAS JACHMANOVSKI
LUDWIG JACHMANOVSKI
BERNHARD JACHMANOVSKI
DESIDER JOBB
GEORG JODI
GEORG KELLERMANN

*WIR WOLLEN BITTEN
ALLMÄCHTIGER,
BEWAHRE UNSERE KINDER
UND ALLE VÖLKER
VOR DEN GLEICHEN SCHICKSAL!*

JOSEF KELLERMANN
VIKTOR KRAFTSCHIK
KAROL KRAFTSIK
GEORG KREITER
JOSEF KREITER
JOHANN KREITER
MATHIAS KREITER
VIKTOR KREITER
LEOPOLD KRISANITSCH
FELIX MASELKA
LUDOVIC MASELKA
LADISLAUS MASELKA
EMERICH MASZELKA
DESIDER MELEGA
GUSTI MISCHALKE
MATHIAS MILZ
JOHANN MOTTEL
JOHANN MOTTEL
MATHIAS OLEAR
GEORG OLEAR
JULIUS OLEAR
GESA OLEAR
ADALBERT OLEAR
LEOPOLD OLEAR
ALEXANDER OLEAR

GESEGNET ZU PFINGSTEN 2010

(placa2)

LEOPOLD OLEAR
REINHOLD OLEAR
JOSEF OLEAR
JULIUS OLEAR
GEORG PAPP
GEORG PAPP
JOSEF PAULINER
MATHIAS PETRUS
GEORG PFEIFER
STEFAN PFEIFER
WENZEL PFEIFE
ADALBERT PICH

*HERR, VERSÖHNE
ALLE MENSCHEN
UND LASS FRIEDEN
IN DER WELT SEIN!*

ADOLF PICH
ALEXANDER PICH
TOBIAS PICH
MARTIN ROMAN
ERNÖ RÖSSLER
STEFAN SAKAY
GEORG SANDOR
ALEXANDER SAWATZKI
AUGUSTIN SAWATZKI
EDUARD SAWATZK
GEORG SAWATZKI
GESA SAWATZKI
JOHANN SAWATZKI
JOHANN SAWATZKI
JOHANN SAWATZKI
JOHANN SAWATZKI
JOSEF SAWATZKI
JOSEF SAWATZKI
JOSEF SAWATZKI
MARTIN SAWATZKI
MARTIN SAWATZKI
MARTIN SAWATZKI
MARTIN SCHATWANY
EMMERICH SCHIEßER
LEOPOLD SCHLESSER
FRANZ SCHNEIDER

*KONZEPTION UND UMSETZUNG:
HELMUT BERNER
&
MARIANNE RÖHRIG*

(placa3)

GUSTAV SCHWED
JAKOB SEDLAK
KARL SEDLAK
MATHIAS SEDLAK
FRANZ SKURKA
JOHANN SKURKA
JULIUS SMERECIUK
MATHIAS SZMERECSUK
JOSEF SPITZER
GEORG STADLER
JOHANN STADLER
JOHANN STADLER

*HIMMLISCHER VATER,
UNS LEG MRINNERI SEELEN
IN DEINI GNÄDIGEN HÄND!
GIB IHNEN DIE EWIGE RUH!*

RUDOLF STADLER
SOLTAN STARK
WINZENZ STEINER
JOHANN SUHAY
ANTON SZEDLAK
RUDOLF SZEDLAK
JOSEF SZEDŐ
KAROL SZITKOVICS
LIBORI SZITKOVICS
ALEXANDER TODORI
DESIDER TRAXLER
JOHANN TRAXLER
JOSEF TRAXIER
REINHOLD TRAXLER
VICSOCSAN GYULA
STEFAN WERESCH
JOHANN WRABEL
JOSEF WRABEL
LEOPOLD WRABEL
ERNŐ ZAWATZKI
EMIL ZEPPELZAUER
LOPRENZ ZEPPELZAUER
ROBERT ZEPPELZAUER
DESIDER ZIRBUS
EMERICH ZIRBUS

(placa4)

JOHANN ANDREKA
FELIX BABUTZKI
EMMERICH BABUTZKI
JOSEF BALOG
JOSEF BANG
DESIDER BELDOVITSCH
JOSEF BENDIG
JOSIF BESKID
STEFAN BRENDYA
ANTON DECKER
JOSEF DECKER
JOSEF DECKER

*ZUMGEDENKEN
DER OBERWISCHAUER
OPFER DES
2. WELTKRIEGES*

PAUL DECKER
REINHOLD DECKER
ANADEKKER
LUDWIG DENK
RUDOLF DONATH
DESIDER FALTIN
FRANZ FALTIN
LORENZ FALTIN
EMERIC FALTIN
TOBIAS FALTIN
MATHIAS FALTITSCHKA
EMERICH FALTITSCHKA
LUDWIG FALTITSCHKA
PAUL FALTITSCHKA
GABRIEL FEHER
MICHEL FUNER
GEORG FUNER
GUSTAV FUNER
LUDWIG GOTSCH
JOSEF GRIGER
JOSEF GRIGER
EMERICH GRIGER
FERI GULACSI
JOSEF HAGEL
STEFAN HEGYI

*ERSTELLT VON DER
HEIMATORTSGEMEINSCHAFT
OBERWISCHAU IN DER
LANDSMANNSCHAFT DER
SATHMARER SCHWABEN*

(placa3)

TATA CERESC,
PUNE SUFLETELE
NOASTRE ÎN MĂINILE
TALE PLINE DE HAR!
DĂ-LE LOR ODIHNĂ VEȘNICĂ!

(placa4)

ÎN MEMORIA VICTEMELOR
CELUI DE-AL 2 - LEA
RĂZBOI MONDIAL

CREAT DE COMUNITATEA
DIN VIȘEU ÎN COLABORARE
CU ȘVABII SĂTMĂRENI

Crucea Monument

(plăci de metal pe cruce)

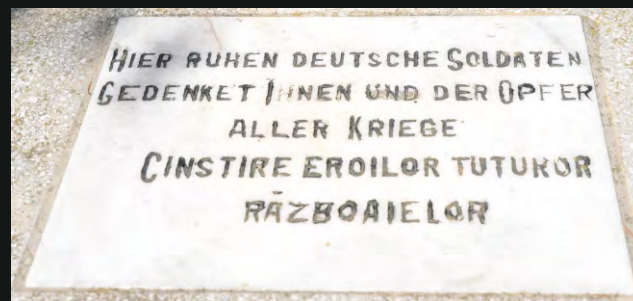
Bárány Tivadar
és neje szül.
Engeszer Mária
adományya.
1891

AZ 1914 – 1918 AS
HÁBORUBAN
ELHUNYT HŐSÖK
EMLÉKÉRE

Traducere:

Donația lui
Bárány Tivadar
și soția, născută
Engeszer Maria
1891

În memoria
eroilor căzuți
în războiul din
1914-1918
42

(placa de marmură de pe Crucea Monument)

HIER RUHEN DEUTSCHE SOLDATEN
GEDENKET IHNEN UND DER OPFER
ALLER KRIEGE
CINSTIRE EROILOR TUTUROR
RĂZBOAIELOR

Traducere:

AICI ODIHNESC SOLDAȚI GERMANI
AMINTIȚI-VĂ DE EI ȘI DE VICTIMILE
RĂZBOAIELOR

HIER RUHEN AICI ODIHNESC

ARTMANN MICHAEL INF. † 19.10.1916 BAUM PAUL GREN. † 16.12.1916 BINDER
FRANZ MUSK. † 19.12.1916 BOCK JOHANN GEFR. † 28.10.1916 BUDDE
LEOPOLD LDSTM. † 31.3.1917 DUSSER JOHANN JÄG. † 8.12.1916 FILBERT
JOSEF LDSTM † 10.12.1916 HATZEN STEFAN INF. † 3.4.1917 HEIRER MILO
† 2.11.1916 HERMANN FRIEDRICH LDSTM † 26.12.1916 HUBER ERNST JÄG.
† 2.11.1916 HUBERT THOMAS JÄG. † 6.4.1917 HUF SCHNIND JOHANN JÄG
† 8.4.1917 HUG ANDREAS LDSTM † 10.11.1916 KAUF VÖGELER JÄG 6.4.1917
KERN JOHANN JÄG. † 6.4.1917 KESEL JAKOB JÄG. † 13.11.1916 KLAMANN
FRIEDRICH GREN. † 6.12.1916 KOLEGER ALOIS KAN. † 20.12.1916
KRÖNMÜLLER JOHANN INF. † 29.11.1916 KUCK FRIEDRICH LDSTM. † 11.3.1917
LAUE FRIEDRICH LDSTM. † 2.4.1917 MAASS HEINRICH LDSTM. † 8.10/1916
MAUZ CHRISTIAN TRAINFAHR. † 20.11.1916 MAYR XAVER JÄG. † 25.3.1917
MEIERHOF DIEDRICH LDSTM. † 8.11.1916 MEYER ANTON FELDW.LT. † 2.11.1916
MÜLLER LEONHARD LDSTM. † 4.2.1917 MULLER MICHAEL ZG.F. † 14.12.1916
NÖLLE PETER LDSTM. † 12.10.1916 PROV HANZ INF. † 20.11.1916 REHMKE
JOHANN UFFZ. † 2.11.1916 REITERSBERGER JOHANN JÄG. † 28.5.1917
ROMANO HANZ INF. † 30.10.1916 SAUTER HANS JÄG. † 7.1.1917 SAXLER JOSEF
LDSTM. † 29.12.1916 SCHNEITI JOHANN INF. † 16.11.1916 SCHUSSLER ALOIS
LDSTM. † 6.2.1917 SCHULTZ KARL KAN. † 21.1.1917 SCHWEIGER ALOIS LDSTM
† 27.1.1917 SMIEJA EMIL FÜS. † 29.10.1916 SOCHNER MARTIN JÄG. † 6.4.1917
SÖLDNER EDUARD JÄG. † 8.12.1916 SONNENHOLZNER HEINRICH GEFR.
† 8.6.1917 TOLLE ALBERT LDSTM. † 12.7.1917 UNTER BERNHARD INF. † 4.2.1917
VOIGT PETER LDSTM. † 24.1.1917 WEENAAS GERHARD LDSTM. † 2.1.1917
WINDL WOLF. JÄG. † 3.9.1917 WILDTHANS TELEGR. † 2,5,1917 ZAPOROVSKY
JOSEF LDSTM. † 3.9.1917 ZORCESIA URLURA INF † 17.8.1917

Cruci din cimitir

Crucea germană

Cimitirul, 2021

Oraşul Vişeu de Sus

(placa 2 de
pe Crucea
Monument)

BARNA WASYL UL. †16.12.1916 BARTUMEK VINCENS INF. †29.5.1917 BERCKI
ANDRAS KAN. †7.7.1917 HLAVAC WENZEL SAP. †2.2.1917 HUSAFRIEDRICH
TRAINS. †13.3.1917 JEDRZEJCZYK JOSEF KAN. †29.3.1917 KOLETSCHEK FRANZ
KAN. †6.3.1917 MAJCZEN STEFAN †23.3.1917 PERSALIA JOSEF SAP. †16.2.1917
SZASZ SANDOR INF. †23.12.1916 WOLSAK PETER TRAINS. †1.4.1917

KALANYOS JOHANN †2.2.1917 MEZAROS EMERICH KAN. 8.5.1917 PANCZEL
GYÖRGY †9.11.1916 PITIKA KONSTÄTIN TRAINS. †9.5.1917 WYSPIANSKI
DOMINIK TRAGT. FUHRER †19.4.1917

ARTEMIS BERNARDI †5.11.1916 CRIVILARI DOMENICO INF. †19.3.1917 FABBRI
LUIGI INF. †13.12.1916 FRICERIO ARTURO †17.2.1917 GALLUCEI ANTONIO
†4.4.1917 LIZI SALVATORE †30.4.1917 MANRO ROMANO INF. †30.10.1916
PERICOTTI GELINDO INF. †24.11.1916 PULLER GIOROBATTISTA †18.1.1917
TULLIANI ERNESTO †20.11.1916

ANTIPIN JAKOB †2.5.1917 DROBOTOW WASILI INF. 6.5.1917 FEMENKO TEODOR
†28.7.1917 FLEORDINSKI DIMITRI †8.3.1917 GEBAUER REINHOLD †1.7.1917
KRUSCHKOW JERMIL †19.4.1917 KUTSCHIN JOACKIM †20.3.1917 LAZARENKO
TIMOSEY KORP. †16.3.1917 PAWLOW ALEXEY †24.5.1917 PERMEKOW ANDRE
†25.6.1917 PLESOWSKICH PAVEL †13.4.1917 RESNITSCHENKO SERGEJEV
†24.4.1917 SIDUREW GREGOR †20.5.1917 TATSCHUK IGNATI †18.4.1917
WASILSCHENKO PAWEL †14.7.1917 WOLLOM NIKOLAI †14.1.1917

(placa 1)

LECZYNSKY ANTON LEG. †23.2.1915 WILINSKI STANISLAUS IT. †10.3.1915

(placa 2)

Cimitirul eroilor germani din Primul Război Mondial de pe Muntele Lutoasa, Munții Maramureșului

Datare: 1915-1917

Amplasare: cimitirul este amplasat pe Muntele Lutoasa din Munții Maramureșului, pe teritoriul administrativ al localității Vișeu de Sus.

Istoric:

În cimitirul de pe Muntele Lutoasa sunt înhumați ofițeri și soldați germani din Armata 7-a, Corpul IV Vânători de Munte Karpathenkörps, aflați sub comanda generalului locotenent Richard Heinrich Karl von Conta, morți pe câmpul de luptă din Munții Maramureșului.

Despre cimitir I. Dremer, în articolul „*Aspecte maramureșene*”, publicat în *Astra*, în anul 1933, spunea „*Coborând de la lăptărie înspre drumul care duce din Vișeu de Sus la Făina și Macârlău, treceai pe lângă un cimitir militar în care erau îngropați câțiva bavarezi. În fiecare an, de Sf. Maria, fetele de la Lutoasa au făcut un pelerinaj la aceste morminte părăsite și uitate, împodobindu-le cu flori. Boceau pe acei soldați germani pe care nu i-au văzut niciodată și care au murit pentru o cauză neînțeleasă de ele*”.

Bibliografie:

Ștefan Andreica, *Istorie și tradiție pe Valea Râului (Vaser)*, Editura Grinta, Cluj- Napoca, 2015, pag. 255

I. Dremer, *Aspecte maramureșene*, *Astra*, 20 ian. 1933

Muntele Lutoasa

Locul unde este cimitirul și unde au fost clădirile unității militare construite de Generalul Leonard Mociulschi

Cimitirul eroilor germani din Primul Război Mondial de la Făina, Valea Vaser, Vișeu de Sus

Datare: 1916-1917

Amplasare: cimitirul eroilor germani din Primul Război Mondial se află la Făina, pe partea dreaptă a Văii Vaser, lângă Capela Romano-Catolică „Sfânta Elisabeta”.

Capela a fost construită în anul 1906.

Coordonate GPS:

GPS 47°47'21.2"N; 24°41'41.0"E

Proprietate: Biserica Romano-Catolică din Vișeu de Sus

Istoric:

În cimitirul împrejmuit cu un gard din fier sunt înhumați 4 militari germani din Armata 7, Corpul IV Vânători de Munte Karpathenkorps, care au luptat în Munții Maramureșului.

Monumentul din cimitir este un obelisc care a fost făcut de Jozzovits L. din Sighetu Marmăției.

În capela Romano-Catolică „Sfânta Elisabeta” era o tablă din fier pusă în memoria eroilor.

I. Bârlea scria în anul 1930 „pe o tablă se află inscripția: *Hier ruhen in Gott Landsturm Maurenschat Johan 3-1 I. R. 35 † 7-VI. 1917; Ldstrm. Schurg Fridrich 11-I. 1 R. 35 † 4-VI.1917; Ldstrm. Fortcamp Dietrich 9-I I. R. 35. † 6-IV.1917; Jäger Kandlhuber Peter 3 Jäg. Reg. 3 † 17-IX.1916.*”

Descriere monument:

Monumentul eroilor de la Făina, are forma unui obelisc.

Inscripția de pe monument:

Hier ruhen in Gott

Traducere:

Aici odihnesc

Ldfm. Thaufefchat, Johann
³/L.J.R. 35 † 7. 6. 17
"Schurg, Friedrich
¹¹/" " † 4. 4. 17
"Fortkamp, Dietrich
⁹/" " † 6. 4. 17
Jäger Kandlhuber, Peter
³/Jäg. Reg. 3 † 17. 9. 16

Joszovits L.
M. Sziget

Bibliografie:

Note de călătorie. Sighet – Macârlău: 14 – 16 Iunie 1930, I. Bârlea, *Gazeta Maramurășană*, 19. Iun. 1930
Ștefan Andreica, *Istorie și tradiție pe Valea Râului (Vaser)*, Editura Grinta, Cluj-Napoca, 2015, pag. 270

Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial de la Miraj, Valea Vaser, Vișeu de Sus

Datare: 4 februarie – 25 iulie 1917

Amplasare: cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial se află în locul Miraj, pe partea stângă a Văii Vaser, Vișeu de Sus.

Coordonate GPS:

47°46'42.60"N; 24°44'2.50"E

Proprietate:

Ocolul Silvic Vișeu

Primăria Vișeu de Sus

Istoric:

În data de 4 februarie 1917 comandantul regimentului 3, mr. Ralf von Rango demarează căutărilor pentru identificarea militarilor care ar putea contribui la lucrările de amenajare a cimitirului de la Miraj. A fost identificat arhitectul proiectului, în persoana comandantului Coloanei 4 de Mitraliere lt. rez. Biehler, arhitect de meserie, care a fost ajutat de sculptorul Wilhelm Math din Oberstdorf și pictorul cap. Hermann Grosselfinger din Hindenlang, precum și alți militari.

Fotograful Karl Ruebartsch și pictorii vice-cap. Otto Bauriedel, lt. rez. Walther Schwarz au immortalizat principalele evenimente din timpul construirii cimitirului.

În data de 25 iulie 1917 a fost inaugurat cimitirul, în prezența generalului locotenent Richard Heinrich Karl von Conta, comandantul unității Vânători de Munte Karpathenkorps, iar preoții militari Meder și Vogelmann au sfințit mormintele și cimitirul.

Fotografiile sunt preluate din albumul „*Der Waldfriedhof des Jäger=Regiments 3 in den Karpathen nabe Macarlau bei Maramoros Sziget, Munchen, Germania, 1918*”

Mittlerer Friedhofsteil

Ein Begräbnis

În cimitir sunt înhumați „2 ofițeri, 3 oberjaeger, 75 vânători ai Reg. 3, 4 subofițeri, 6 infanteriști ai Reg. 6 Inf. Rez. bavarez, 1 ulan de la 2/Ulani 1; 1 subofițer, 1 trăgător de la Det. de Mitraliere 239, 3 canonieri de la Det. 4 Tunuri Montane, 1 ofițer de la Comp. 10 Aruncători de Mine, 1 milițian/landsturmmann de la Bat. 8 de Inf. Landsturm, 4 camarazi din armata austro-ungară și 4 ruși, în total 105 militari au fost îngropați aici de către mâini credincioase de camarazi, pentru ultima lor odihnă”. General – maior Ralf von Rango consemnează 105 militari, dar mai sus sunt menționați 106 militari.

În albumul „Der Waldfriedhof des Jäger=Regiments 3 in den Karpathen nabe Macarlau bei Maramoros Szigel” se menționează că în cimitir sunt înhumați 107 militari.

În vara anului 1929, o viitură a râului Vaser, distruge podul de lemn și o parte din cimitir. Osemintele descoperite după viitură sunt adunate și îngropate în Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial din Vișeu de Sus.

Despre cimitirul german I. Bârlea scria în anul 1930 „Cemeterul german. Este îngrădit frumos. În față un fel de capelă cu un clopot. În lontru o statuie din lemn reprezentând un soldat german îmbrăcat de război. Doi îngeri la intrare și cruci la capul fiecărui mormânt. Pe niște table zugrăvite numele celor decedați. La o parte mai ridicată niște morminte mai bine îngrijite și pe o cruce o tablă de metal emailată cu inscripția: Hier ruhen The Theebald Boelum stud. Med. u. 3 jägr. Reg. 2 comp. ged. Am. 1 Mai 1895 u. Braunstein gest. U. 18 martie 1917. La o parte: 2 Batalion jäger Regiment 3. Ar fi dorit să se îngrijească mai bine aceste morminte, căci cel decedat nu mai contează ca dușman.”

În perioada 2009-2011 angajați de la Ocolul Silvic Vișeu au curățat și scos la iveală ruinele cimitirului militar de la Miraj.

În anul 2011 au fost amplasate 4 panouri despre istoria cimitirului de la Miraj și o troiță în memoria eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial. Troița a fost sfințită în data de 25 iulie 2011 în prezența preoților romano-catolici și ortodocși.

În anul 2017 Primăria și Consiliul Local Vișeu de Sus, amplasează un monument de andezit în memoria eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial, primar Vasile Coman.

Hirsch am Eingang

Bild auf die Kapelle

Denkmal des 1. Bataillons

Oraşul Vişeu de Sus

Das Bildwerk wird zu Tal gebracht

Beim Schnitzen

Oberste Friedhofstufe

Vaferbrücke

Denkmal des 2. Bataillons

Aufgang zum Friedhof

Letzter Dienst den Kameraden

Rechter unterer Friedhofsteil

Jäger auf der Brücke

Eingang

Bäume des Friedhofs

Friedhof-Innere

Rückblick durch den Eingang

Blick von der Aufsegnungskapelle in den Friedhof

Friedhof im Abendlicht

2. Bataillon

3. Bataillon

Doppelgrab

4. Bataillon

1. Bataillon

Zum mittleren Friedhofsteil

Orașul Vișeu de Sus

În anul 2017 este amplasată o cruce pe care se află sculptat „*Isus Hristos*”. Crucea a fost donată de cetățeanul german Karl Heinz Dietrich. Această cruce este o reproducere și înlocuiește vechea cruce care a fost amplasată în anul 1917.

Monumentul și crucea au fost sfințite în data de 25 iulie 2017, de către preoți ortodocși și catolici.

Pe monumentul construit în anul 2017 sunt inscripționate numele a 108 militari.

Descrierea troiței din anul 2011:

Troița monument are o înălțime de 470 cm (postament + troiță + acoperiș).

Postamentul este din beton placat cu piatră de râu și are două trepte de: 150X145/35 cm și 110X100/19 cm.

Troița este confecționată din lemn de stejar de 24,5X24,5 cm și are 383 cm înălțime.

Acoperișul este din șindrilă și are 33 cm înălțime.

Pe troiță este reprezentată scena răstignirii „*Domnului Nostru Isus Hristos*” și potirul.

Pe troiță este scris anul 2011 și numele meșterului.

Meșter troiță: Teodor Bârsan din Bârsana

Descrierea cruceii din anul 2017:

Crucea are o înălțime de 523 cm (postament + cruce).

Postamentul este din beton placat cu piatră de râu și are 78X74/91 cm.

Crucea este confecționată din lemn de stejar de 36X24,5 cm și are 590 cm înălțime.

Pe troiță este amplasată statuia din lemn a „*Domnului Nostru Isus Hristos*”.

Sculptor: Petru Leahu din Cluj

Descriere monument:

Cimitirul este înconjurat de un gard din lemn de molid.

Monumentul are o înălțime totală de 280,5 cm (postament + obelisc).

Postamentul este din beton, are 77X71/101 cm și este placat cu piatră de andezit de 2 cm grosime pe care sunt inscripționate numele miliarilor.

Monumentul are forma unui obelisc și este format din 3 blocuri de andezit de: 62X43,5/24 cm; 46,5X28/51,5 cm, iar unul are 39,5X21,5 cm la bază, 32,5X16,5 cm sus și 118 cm înălțime. Pe monument sunt inscripționate numele militarilor, anul, emblema regimentului și inscripția „*Hier ruhen in Gott*”.

Troița din anul 2011

Hier ruhen in Gott

25.07.1917 - 25.07.2017

Inscripții de pe monumentul din 2017

Oraşul Vişeu de Sus

Inscripția de pe monumentul din 2017:

(*obelisc*)

Hier ruhen in Gott
25.07.1917 – 25.07.2017

Traducere:

Aici odihnesc
25.07.1917 – 25.07.2017

A.M.

D.M.

(*obelisc*)

Ldstm. Heinrich Maass, 3.Komp.I.R.35, †08.10.1916

Ldstm. Peter Volle, 11.Komp.I.R.35, †12.10.1916

Infant. Michael Ortman, 2.Komp.R.I.R.6, †19.10.1916

Gefr. Joch Bock 1.Komp.bayr.R.I.R.6, †28.10.1916

Fus. Emil Smieja, 10.Gren. Reg.1, †29.10.1916

Ital. Inf Romano Mauro, 9.Komp.I.R.30, †30.10.1916

Unteroffz. Johann Rehmke, 12.Komp.Ldst.I.R.35, †02.11.1916

(*placa 1*)

Jäger Juli Otto, 13.Kompl., †27.01.1917

Gefr. Zange Ludwig, 13.Komp., †27.01.1917

Jäger Schwaller Andreas, 1.Komp., †29.01.1917

Jäger Duscher Josef, 1.Komp., †31.01.1917

Jäger Rowotzki Adolf, 8.Komp., †03.02.1917

Jäger Seidle Josef, 3.Komp., †06.02.1917

Jäger Germund Peter, 8.Komp., †08.02.1917

Jäger Doring Ernst, 9.Komp., †20.02.1917

Schütze Kiesling Wilhelm, G.M.G.A.206, †25.02.1917

Schütze Pfaffinger Josef, M.G.A.206, †05.03.1917

Ltnt. Schnellrieder Hans, 13.Komp., †11.03.1917

Jäger Reitmeier Johann, 2.Komp., †14.03.1917

Jäger Brinkmoller Josef, 9.Komp., †16.03.1917

Jäger Hupfauer Josef, 13.Komp., †16.03.1917

Jäger Fendt Alois, 2.Komp., †17.03.1917

Ltnt. Bohm Theobald, 2.Komp., †18.03.1917

Vizefeldw. Rottenbacher Karl, 5.Komp., †29.03.1917

Gefr. Hanft Peter, 13.Komp., †22.03.1917

Jäger Mair Xaver, 13.Komp., †25.03.1917

Jäger Ottinger Richard, 14. Komp., †25.03.1917

Jäger Schapp Hermann, 14.Komp., †25.03.1917

Oberj. Hufenhauser Ernst, 5.Komp., †26.03.1917

Jäger Bohm Karl, 5.Komp., †26.03.1917

Jäger Hoffmann Karl, 5.Komp., †26.03.1917

Jäger Arndt Georg, G.M.G.A.209, †04.04.1917

Ldstm. Heinrich Maass, 3.Komp.I.R.35, †08.10.1916

Ldstm. Peter Volle, 11.Komp.I.R.35, †12.10.1916

Infant. Michael Ortman, 2.Komp.R.I.R.6, †19.10.1916

Gefr. Joch Bock 1.Komp.bayr.R.I.R.6, †28.10.1916

Fus. Emil Smieja, 10.Gren.Reg.1, †29.10.1916

Ital. Inf Romano Mauro, 9.Komp.I.R.30, †30.10.1916

Unteroffz. Johann Rehmke, 12.Komp.Ldst.I.R.35, †02.11.1916

Jäger Juli Otto, 13.Komp., †27.01.1917

Gefr. Zange Ludwig, 13.Komp., †27.01.1917

Jäger Schwaller Andreas, 1.Komp., †29.01.1917

Jäger Duscher Josef, 1.Komp., †31.01.1917

Jäger Rowotzki Adolf, 8.Komp., †03.02.1917

Jäger Seidle Josef, 3.Komp., †06.02.1917

Jäger Germund Peter, 8.Komp., †08.02.1917

Jäger Doring Ernst, 9.Komp., †20.02.1917

Schütze Kiesling Wilhelm, G.M.G.A.206, †25.02.1917

Schütze Pfaffinger Josef, M.G.A.206, †05.03.1917

Ltnt. Schnellrieder Hans, 13.Komp., †11.03.1917

Jäger Reitmeier Johann, 2.Komp., †14.03.1917

Jäger Brinkmoller Josef, 9.Komp., †16.03.1917

Jäger Hupfauer Josef, 13.Komp., †16.03.1917

Jäger Fendt Alois, 2.Komp., †17.03.1917

Ltnt. Bohm Theobald, 2.Komp., †18.03.1917

Vizefeldw. Rottenbacher Karl, 5.Komp., †29.03.1917

Gefr. Hanft Peter, 13.Komp., †22.03.1917

Jäger Mair Xaver, 13.Komp., †25.03.1917

Jäger Ottinger Richard, 14.Komp., †25.03.1917

Jäger Schapp Hermann, 14.Komp., †25.03.1917

Oberj. Hufenhauser Ernst, 5.Komp., †26.03.1917

Jäger Bohm Karl, 5.Komp., †26.03.1917

Jäger Hoffmann Karl, 5.Komp., †26.03.1917

Jäger Arndt Georg, G.M.G.A.209, †04.04.1917

Orașul Vișeu de Sus

(placa 2)

Jäger Zinsler Max, 2.Komp., †30.03.1917
 Jäger Buchel Heinrich 7.Komp., †01.04.1917
 Jäger Huber Thomas, 1.Komp., †06.04.1917
 Jäger Hufschmied Johann, 1.Komp., †08.04.1917
 Jäger Kern Johann, 1.Komp., †06.04.1917
 Gefr. Lechner Marlin, 1.Komp., †06.04.1917
 Jäger Rihs Xaver, 1.Komp., †06.04.1917
 Oberj. Vogele Karl, 1.Komp., †07.04.1917
 Jäger Schmid Karl, 3.Komp., †08.04.1917
 Jäger Karl Jakob, G.M.G.A.209, †12.04.1917
 Jäger Moser Anton, 5. Komp., †04.05.1917
 Jäger Weindl Otto, 14.Komp., †14.04.1917
 Jäger Peters Johann, 7.Komp., †22.04.1917
 Jäger Hansch Alfred, 3.M.G.K., †26.04.1917
 Traglf. Hafner Alois, 4.M.G.K., †04.05.1917
 Jäger Eggersdorfer Max, 2.Komp., †06.05.1917
 Jäger Humbold Markus, 2.Komp., †09.05.1917
 Jäger Ottenthaler Andréas, 15.Komp., †23.05.1917
 Jäger Reiterberger Johann, 15.Komp., †28.05.1917
 Jäger Koch Otto, 7.Komp., †02.06.1917
 Gefr. Sonnenholzner Heinrich, 2.Komp., †08.06.1917
 Gefr. Rosch Ignaz, M.W.Z., †08.06.1917
 Jäger Lehmann Otto, 9.Komp., †30.06.1917
 Jäger Reischt Alois, 2.Komp., †07.07.1917
 Gefr. Brod Emil, 6.Komp., †10.07.1917
 Jäger Pralle Ernst, 10.Komp., †20.10.1917

Jäger Zinsler Max, 2.Komp., †30.03.1917
 Jäger Buchel Heinrich, 7.Komp., †01.04.1917
 Jäger Huber Thomas, 1.Komp., †06.04.1917
 Jäger Hufschmied Johann, 1.Komp., †08.04.1917
 Jäger Kern Johann, 1.Komp., †06.04.1917
 Gefr. Lechner Martin, 1.Komp., †06.04.1917
 Jäger Rihs Xaver, 1.Komp., †06.04.1917
 Oberj. Vogele Karl, 1.Komp., †07.04.1917
 Jäger Schmid Karl, 3.Komp., †08.04.1917
 Jäger Karl Jakob, G.M.G.A.209, †12.04.1917
 Jäger Moser Anton, 5.Komp., †04.05.1917
 Jäger Weindl Otto, 14.Komp., †14.04.1917
 Jäger Peters Johann, 7.Komp., †22.04.1917
 Jäger Hansch Alfred, 3.M.G.K., †26.04.1917
 Traglf. Hafner Alois, 4.M.G.K., †04.05.1917
 Jäger Eggersdorfer Max, 2.Komp., †06.05.1917
 Jäger Humbold Markus, 2.Komp., †09.05.1917
 Jäger Ottenthaler Andréas, 15.Komp., †23.05.1917
 Jäger Reiterberger Johann, 15.Komp., †28.05.1917
 Jäger Koch Otto, 7.Komp., †02.06.1917
 Gefr. Sonnenholzner Heinrich, 2.Komp., †08.06.1917
 Gefr. Rosch Ignaz, M.W.Z., †08.06.1917
 Jäger Lehmann Otto, 9.Komp., †30.06.1917
 Jäger Reischt Alois, 2.Komp., †07.07.1917
 Gefr. Brod Emil, 6.Komp., †10.07.1917
 Jäger Pralle Ernst, 10.Komp., †20.10.1917

Emblema regimentului 3 Vânători de Munte

Orașul Vișeu de Sus

(placa 3)

Jäger Söldner Eduard, 2.Komp., †28.11.1916
 Schütze Haase Robert, G.M.G.A.209, †30.11.1916
 Schütze Hägele Kaspar, G.M.G.A.209, †01.12.1916
 Jger Pogrcaba Anton, 8.Komp., †02.12.1916
 Jäger Schweiger Alois, 15.Komp., †27.01.1917
 Jäger Paul Georg, 16.Komp., †10.12.1916
 Jäger Schicklhuber Josef, 16.Komp., †19.12.1916
 Jäger Burkhard Johann, 6.Komp., †13.12.1916
 Gefr. Steininger Max, 14.Komp., †14.12.1916
 Jäger Strobel Anton, 2.Komp., †17.12.1916
 Jäger Fleisch Max, 1.Komp., †24.12.1916
 Jäger Laule Hermann, 7.Komp., †25.12.1916
 Jäger Sagner August, 1.Komp., †06.01.1917
 Jäger Sauter Hans, 7.Komp., †07.01.1917
 Jäger Stiefenhofer Michael, 14.Komp., †11.01.1917
 Gefr. Jahn Ernst, 15.Komp., †10.01.1917
 Jäger Reiß Hermann, 6.Komp., †11.01.1917
 Jäger Endruschat Franz, 10.Komp., †12.01.1917
 Jäger Schumacher Johann, 7.Komp., †17.01.1917
 Vizefeldw. Feustel Franz, 13.Komp., †17.01.1917
 Jäger Westermeier Josef, 13.Komp., †17.01.1917
 Jäger Winter Georg, 13.Komp., †17.01.1917
 Ltnt.d.Res. Röder Bernhard, F.L.A.216, †23.01.1917
 Gefr. Boos Oskar, 13.Komp., †27.01.1917
 Jäger Gobler Johann, 13.Komp., †27.01.1917

Jäger Söldner Eduard, 2.Komp., †28.11.1916
 Schütze Haase Robert, G.M.G.A.209, †30.11.1916
 Schütze Hägele Kaspar, G.M.G.A.209, †01.12.1916
 Jäger Pogrcaba Anton, 8.Komp., †02.12.1916
 Jäger Schweiger Alois, 15.Komp., †27.01.1917
 Jäger Paul Georg, 16.Komp., †10.12.1916
 Jäger Schicklhuber Josef, 16.Komp., †19.12.1916
 Jäger Burkhard Johann, 6.Komp., †13.12.1916
 Gefr. Steininger Max, 14.Komp., †14.12.1916
 Jäger Strobel Anton, 2.Komp., †17.12.1916
 Jäger Fleisch Max, 1.Komp., †24.12.1916
 Jäger Laule Hermann, 7.Komp., †25.12.1916
 Jäger Sagner August, 1.Komp., †06.01.1917
 Jäger Sauter Hans, 7.Komp., †07.01.1917
 Jäger Stiefenhofer Michael, 14.Komp., †11.01.1917
 Gefr. Jahn Ernst, 15.Komp., †10.01.1917
 Jäger Reiß Hermann, 6.Komp., †11.01.1917
 Jäger Endruschat Franz, 10.Komp., †12.01.1917
 Jäger Schumacher Johann, 7.Komp., †17.01.1917
 Vizefeldw. Feustel Franz, 13.Komp., †17.01.1917
 Jäger Westermeier Josef, 13.Komp., †17.01.1917
 Jäger Winter Georg, 13.Komp., †17.01.1917
 Ltnt.d.Res. Röder Bernhard, F.L.A.216, †23.01.1917
 Gefr. Boos Oshar, 13.Komp., †27.01.1917
 Jäger Gobler Johann, 13.Komp., †27.01.1917

Troița din anul 2017

Orașul Vișeu de Sus

(placa 4)

Oberj. Blumenthal Theodor, 1.Komp., †01.10.1916
 Jäger Fleidl Vinzenz, 2.Komp., †09.10.1916
 Jäger Bohnert Emil, 7.Komp., †19.10.1916
 Jäger Schockel Heinrich, 11 Komp., †09.10.1916
 Jäger Hellenschmidt Johann Friedrich, 2.Komp., †15.10.1916
 Jäger Zollbrecht Georg, 3.Komp., †20.10.1916
 Jäger Leitner Josef, 3.Komp., †21.10.1916
 Jäger Stahuber Josef, 3.Komp., †21.10.1916
 Jäger Meister Mathias, 3.Komp., †22.10.1916
 Jäger Voggenreiter Johann, 1.M.G.K., †24.10.1916
 Jäger Holl Markus, 1.Komp., †27.10.1916
 Jäger Huber Ernst, 2.Komp., †02.11.1916
 Jäger Bachert Heinrich, 6.Komp., †27.10.1916
 Jäger Mangler Jakop, 6.Komp., †27.10.1916
 Jäger Barth Georg, 1.Komp., †29.11.1916
 Jäger Kesel Jakop, 14.Komp., †13.11.1916
 Jäger Groß Johann, 6.Komp., †29.11.1916
 Jäger Meier Albert, 5.Komp., †03.11.1916
 Oberj. Albert Ferdinand, 3.Komp., †05.11.1916
 Jäger Biehler August, 3.Komp., †05.11.1916
 Jäger Dufter Johann, 2.Komp., †08.12.1916
 Jäger Klaus August, 6.Komp., †18.11.1916
 Jäger Weber Hubert, 5.Komp., †20.11.1916
 Jäger Baderhuber Johann, 2.Komp., †22.11.1916
 Jäger Fischer Ludwig, 3.Komp., †22.11.1916

Oberj. Blumenthal Theodor, 1.Komp., †01.10.1916
 Jäger Fleidl Vinzenz, 2.Komp., †09.10.1916
 Jäger Bohnert Emil, 7.Komp., †19.10.1916
 Jäger Schockel Heinrich, 11 Komp., †09.10.1916
 Jäger Hellenschmidt Johann Friedrich, 2.Komp., †15.10.1916
 Jäger Zollbrecht Georg, 3.Komp., †20.10.1916
 Jäger Leitner Josef, 3.Komp., †21.10.1916
 Jäger Stahuber Josef, 3.Komp., †21.10.1916
 Jäger Meister Mathias, 3.Komp., †22.10.1916
 Jäger Voggenreiter Johann, 1.M.G.K., †24.10.1916
 Jäger Holl Markus, 1.Komp., †27.10.1916
 Jäger Huber Ernst, 2.Komp., †02.11.1916
 Jäger Bachert Heinrich, 6.Komp., †27.10.1916
 Jäger Mangler Jakop, 6.Komp., †27.10.1916
 Jäger Barth Georg, 1.Komp., †29.11.1916
 Jäger Kesel Jakop, 14.Komp., †13.11.1916
 Jäger Groß Johann, 6.Komp., †29.11.1916
 Jäger Meier Albert, 5.Komp., †03.11.1916
 Oberj. Albert Ferdinand, 3.Komp., †05.11.1916
 Jäger Biehler August, 3.Komp., †05.11.1916
 Jäger Dufter Johann, 2.Komp., †08.12.1916
 Jäger Klaus August, 6.Komp., †18.11.1916
 Jäger Weber Hubert, 5.Komp., †20.11.1916
 Jäger Baderhuber Johann, 2.Komp., †22.11.1916
 Jäger Fischer Ludwig, 3.Komp., †22.11.1916

Panouri cu informații despre istoria cimitirul de la Miraj

Monumentul din anul 2017

Cimitirul de la Miraj, 2021

Bibliografie:

<https://archive.org/details/derwaldfriedhofd00germ/mode/2up>; Albumul *Der Waldfriedhof des Jäger=Regiments 3 in den Karpathen nabe Macarlaw bei Maramoros Sziget, Munchen, Germania, 1918*

Note de călătorie. Sighet – Macârlău: 14 – 16 Iunie 1930, I. Bârlea, Gazeta Maramurășană, 19. Iun. 1930

Ștefan Andreica, *Istorie și tradiție pe Valea Râului (Vaser)*, Editura Grinta, Cluj-Napoca, 2015, pag. 221-230

Ralf von Rango, General – maior, *Das Jager Regiment nr. 3*, Berlin, 1929

Cimitirul militarilor ruși din Primul Război Mondial de la Hemei, Valea Vaser, Vișeu de Sus

Datare: 1914-1917

Amplasare: din informațiile culese, tradiția orală menționează că cimitirul s-ar afla pe partea dreaptă a Văii Vaser, în zona Hemei.

Coordonate GPS: 47°46'23.60"N; 24°35'16.90"E

Istoric:

Ștefan Andreica menționează dintr-un document tradus, care i-a fost pus la dispoziție de Iosif Skurka „În punctul Hemei, la 18 km. În spatele unei case singuratice, sub un mărăcișiș, pe o colină, se află 12 morminte cu cruci modeste. De o cruce atârână o scândură pe care erau scrijelite în limba rusă - aici se odihnesc osemintele soldatului rus ... Daniel, decedat la 8 aprilie 1917. Dedesupt se află numele localității sale natale din districtul Poltawa”.

Soldații care au fost înhumați aici au făcut parte din Armata Imperială Rusă, Armata 8-a, aflată sub comanda mareșalului Alexei Alexeevici Brusilov, care au luptat în Munții Maramureșului.

Soldatul Daniel, era ucrainean din raionul Poltava, Ucraina.

Bibliografie:

Ștefan Andreica, *Istorie și tradiție pe Valea Râului (Vaser)*, Editura Grinta, Cluj-Napoca, 2015, pag. 233

Locul unde ar putea fi
cimitirul

Cimitirul militarilor ruși din Primul Război Mondial de la Bardău, Valea Vaser, Vișeu de Sus

Datare: 1915-1917

Amplasare: cimitirul eroilor ruși din Primul Război Mondial se află la confluența văii Bardău cu valea Vaser.

Coordonate GPS troiță și cruce: 47°47'31.80"N; 24°37'39.10"E

Proprietate: Ocolul Silvic Vișeu

Istoric:

Ștefan Andreica menționează dintr-un document tradus, care i-a fost pus la dispoziție de Iosif Skurka „*la casa pădurarului din Bardău se observă 3 morminte rusești, înconjurate de un garduleț și acoperite cu flori*”.

Pe partea dreaptă a râului Vaser în spatele Cantonului Silvic Bardău, peste apă, în pădure, sunt vizibile două morminte. Ștefan Andreica menționează, din informațiile culese de inginerul silvic Bârsan Ștefan, de la pădurarii care au fost aici, că erau mai multe morminte ale soldaților ruși.

Ștefan Andreica din informațiile primite de la muncitorul forestier Vlașin Ioan, menționează că muncitorul a identificat în anul 1970, pe valea Bardău, în pădure cca. 40 de morminte.

Soldații care au fost înhumați aici au făcut parte din Armata Imperială Rusă, Armata 8-a, aflată sub comanda mareșalului Alexei Alexeevici Brusilov, care au luptat în Munții Maramureșului.

În anul 2011 în această zonă lângă o cruce din fier a fost amplasată o troiță.

Descriere troiță și cruce:

Troița monument are o înălțime de 360 cm (troiță + acoperiș).

Troița este confecționată din lemn de stejar de 24,5X14 cm și are 340 cm înălțime.

Pe troiță este sculptată scena răstignirii „*Domnului Nostru Isus Hristos*”.

Pe troiță este scris anul 2011.

Crucea este din fier are 128 cm înălțime.

Bibliografie:

Ștefan Andreica, *Istorie și tradiție pe Valea Râului (Vaser)*, Editura Grinta, Cluj- Napoca, 2015, pag. 233-234

Cimitirul militarilor maghiari din al Doilea Război Mondial din Vișeu de Sus

Datare: 1944

Amplasare: cimitirul militarilor maghiari se află pe strada Cimitirului, în cimitirul Romano-Catolic.

Coordonate GPS:

47°42'59.2"N; 24°25'45.3"E

Proprietate: Biserica Romano-Catolică din Vișeu de Sus

Istoric:

În anul 1944 în cimitir au fost înhumați 13 militari maghiari din al Doilea Război Mondial din Vișeu de Sus.

În anul 2004, Asociația Culturală "REMÉNYIK SÁNDOR" din Vișeu de Sus a pus plăcuțele cu numele militarilor înhumați în cimitir.

Descriere monument:

Parcela unde sunt înmormântați militarii are lungimea de 16,5 m și lățimea între 4,5 – 2,5 m.

În cimitir sunt amplasate 13 cruce din fier. Crucile sunt din țevă cu diametrul de 2,5 cm și înălțimea de 95 cm. Pe fiecare cruce se află o placă din metal de 17X3 cm inscripționată cu numele militarului.

În centrul cimitirului se află o cruce monument amplasată pe un soclu format din 2 trepte de 122X111/14 cm și 50X50/21 cm. Pe soclu se află o cruce din metal de 167 cm pe care se află o placă ovală, inscripționată.

Inscripția de pe cruce:

(inscripțiile de pe cele 13 cruce)

N.N.

†1944

Emlékül a "REMÉNYIK SÁNDOR" Kult. Egys. Felsőviso 2004

ADORJÁN IMRE

†1944

Emlékül a "REMÉNYIK SÁNDOR" Kult. Egys. Felsőviso 2004

GÖRBE ILLÉS

†1944

Emlékül a "REMÉNYIK SÁNDOR" Kult. Egys. Felsőviso 2004

SIMON IMRE

†1944

Emlékül a "REMÉNYIK SÁNDOR" Kult. Egys. Felsőviso 2004

GYÖRGY LÁZÁR

†1944

Emlékül a "REMÉNYIK SÁNDOR" Kult. Egys. Felsőviso 2004

ANDRÁS LAJOS

†1944

Emlékül a "REMÉNYIK SÁNDOR" Kult. Egys. Felsőviso 2004

SZEMES VAZUL

†1944

Emlékül a "REMÉNYIK SÁNDOR" Kult. Egys. Felsőviso 2004

MÁTÉ JÁNOS

†1944

Emlékül a "REMÉNYIK SÁNDOR" Kult. Egys. Felsőviso 2004

N.N.

†1944

Emlékül a "REMÉNYIK SÁNDOR" Kult. Egys. Felsőviso 2004

TÓTH VILMOS

†1944

Emlékül a "REMÉNYIK SÁNDOR" Kult. Egys. Felsőviso 2004

UJLAKI JÁNOS

†1944

Emlékül a "REMÉNYIK SÁNDOR" Kult. Egys. Felsőviso 2004

VITÉZ GÁL ISTVÁN

†1944

Emlékül a "REMÉNYIK SÁNDOR" Kult. Egys. Felsőviso 2004

HALLANDA MIHÁLY

†1944

Emlékül a "REMÉNYIK SÁNDOR" Kult. Egys. Felsőviso 2004

Traducere:

Ridicată de Asociația Culturală „REMÉNYIK SÁNDOR” din Vişeu de Sus, 2004

(inscripția de pe crucea monument)

AZ 1941 – 1944 ES
HÁBORUBAH
ELMUNYTHÖSÖK
EMLÉKÉRE

Traducere:

În memoria
eroilor căzuți
în războiul
din 1941-1944

Crucea și cimitirul martirilor din Preluca Martirilor, Dosul Tăului, Vișeu de Sus

Datare: 1944

Amplasare: crucea și cimitirul martirilor se află la NV de Vârful Dosul Tăului (1201 m) din Vișeu de Sus, la altitudinea de 870 m. Accesul se face pe Str. Tăului și pe un drum forestier până în Preluca Martirilor din Dosul Tăului.

Coordonate GPS: 47°44'08.4"N; 24°30'42.6"E, alt. 870

Istoric:

În Preluca Martirilor, din Dosul Tăului în data de 13 octombrie 1944, au fost împușcați de către militari din armata horthistă, 10 români din Transilvania care munceau la fortificațiile de apărare „Linea Árpád”.

Localnicii din Vișeu de Jos de pe strada Tăului au numit locul „La Morminte” și au pus o cruce din lemn și o placă, care după deteriorare a fost înlocuită cu o cruce din fier. Pe placa de tablă de pe cruce, era trecută greșit data de 13 septembrie, masacrul a avut loc pe data de „13 octombrie 1944”, în timpul retragerii trupelor horthiste.

Descriere monument:

Crucea este confecționată dintr-o țeavă din fier și are 145 cm înălțime, iar brațul crucii are 92 cm.

Inscripția de pe cruce: în anul 2021 nu există nici o inscripție.

Inscripție de pe crucea veche:

ÎN ACEST LOC
AU FOST ÎMPU-
ȘCAȚI FĂRĂ
VINĂ
10 ROMÂNI
DE HORTIȘTI
13 SEPT. 1944.

Bibliografie:

¹Ștefan Andreica,
Istorie și tradiție pe
Valea Râului (Vaser),
Editura Grinta, Cluj-
Napoca, 2015, pag.
358

Fotografie preluată din cartea
„Istorie și tradiție pe Valea Râului (Vaser)”

Troița Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Bârsana

Datare:

1992 – 2018, prima troiță monument.

2018 – a doua troiță monument.

Amplasare: Troița monument este amplasată în parcul din centrul localității Bârsana.

Coordonate GPS: 47°49'00.9"N; 24°03'14.2"E

Proprietate: Primăria Bârsana

Istoric:

Prima troița monument a fost amplasată în anul 1992 de Primăria și Consiliul local Bârsana, la inițiativa primarului Petru Cudrici. Troița monument a fost ridicată în memoria militarilor din Primul și al Doilea Război Mondial, a eroilor evrei și a soldaților morți în timp de pace din localitatea Bârsana.

Comuna Bârsana

În anul 2018 la inițiativa primarului Teodor Ștefanca, se ridică o nouă troiță monument dedicată militarilor din Primul și al Doilea Război Mondial, o poarta maramureșeană și se amenajează parcul din centrul localității. Lucrările au fost finanțate de Consiliul local și Primăria Bârsana.

Placa de marmură de pe postament a fost donată de Alexandru Tivadar.

Pe plăci sunt inscripționate numele a 169 de eroi din Primul și al Doilea Război Mondial.

Meșter troiță: Toader Bârsan din Bârsana

Descriere troiță monument:

Troița monument are o înălțime de 571 cm (postament + troiță).

Postamentul este din beton, placat cu plăci de andezit și este format din 3 trepte de: 390X230/16 cm; 291X86/15 cm; 235X31/10 cm.

Troița este confecționată din lemn de stejar și are înălțimea de 530 cm.

Pe troiță sunt amplasate 4 plăci de lemn de 28X103 cm pe care se află inscripționate numele eroilor.

În fața troiței monument pe postament se află o placă de marmură inscripționată de 100X80/2 cm.

Inscripția de pe placa din marmură:

Nu numai că eroismul nu se poate porunci,
dar e cu neputință să-l răsplătești”

N. Iorga

Pentru cinstirea și recunoaștință veșnică în
amintirea celor care au căzut în cele două
războaie mondiale – eroii comunei Bârsana

Alexandru Tivadar

Inscripția de pe troița monument:

(placa de lemn, în fața)

REDNIC GHEORGHE
BÂRSAN MIHAI
BÂRSAN PETRU
BÂRSAN VASILE
VERDEȘ IOAN
VERDEȘ MIHAI
POP MIHAI
POP ION
POP TOADER
POP TOADER
POP DUMITRU
BLEDEA TOADER
PETROVAI TOADER
PETROVAI VASILE
BORCA GHEORGHE
BORCA PETRU
OFRIM PETRU
ULICI MIHAI

ȘTIOPEI PETRU
VERDEȘ ALEXANDRU
MÂRZA VASILE
VANCEA IOAN
POP MIHAI
ROȘCA MIHAI
BÂRSAN ION
DUȘINSCHI PETRU
BÂRSAN ION
ILIEȘ VASILE
POP TOADER
BÂRSAN MIHAI
MÂRZA IACOB
HUSAR VASILE
OFRIM IOAN
ȘTIOPEI VASILE
IEPAN TOADER

(placa de lemn, în față)

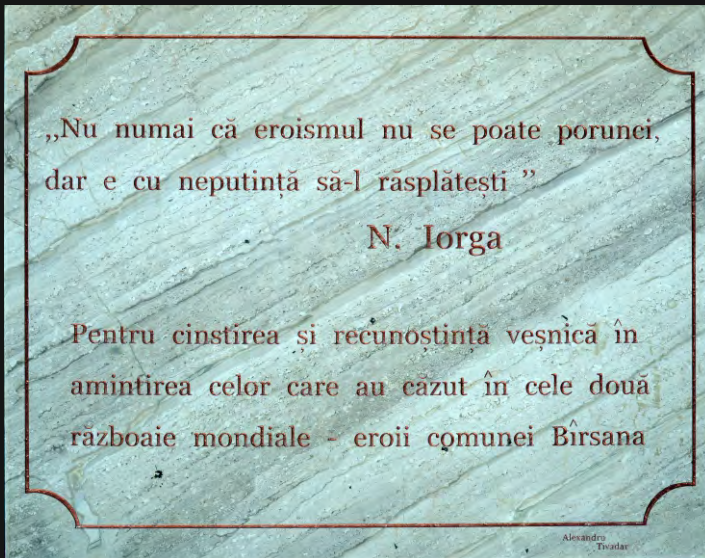
BLEDEA PETRU
POP GHEORGHE
CUDRICI IOAN
BOTIȘ VASILE
LENGHEL VASILE
LENGHEL TOADER
MAN GHEORGHE
HĂBĂGĂU IOAN
POP ȘANDOR
ROMAN VASILE
POP GHEORGHE
ROȘCA IOAN
SG. DUDAȘ PETRU
DUNCA VASILE
IVANCIUC ȘTEFAN
COVACI ION
BORIS MIHAI
BLEDEA IOAN

REDNIC IOAN
REDNIC VASILE
REDNIC PETRU
PETROVA IOAN
PETROVAI PETRU
PETROVAI TOADER
GAVRICI TOADER
GAVRICI VASILE
HODOR TOADER
HODOR IOAN
BORODI VASILE
BORODI IOAN
REDNIC GHEORGHE
REDNIC PETRU
ILIEȘ TOADER
ILIEȘ MIHAI
ROMAN MIHAI
ROMAN GHEORGHE

(placa de lemn, pe spate)

BORODI IOAN
BORODI VASALIE
HODOR NICOLAE
OROS PETRU
PAȘCU MIHAI
POP ȘANDOR
ILNISCHI ȘTEFAN
ROMAN VASILE
BOLOGA IOAN VASALIE
ȘTIOPEI GHEORGHE
MARCHIȘ IOAN
PETRICIAN LUPU
APAN PETRU
ARDELEAN GHEORGHE
ȘTIOPEI PETRU
ROMAN VASILE
BOTA IOAN
FAUR PETRU
OFRIM ȘANDOR
BAIAS PETRU
CORA PETRU
CODREA GHEORGHE
MOLDOVAN GHEORGHE
BOILĂ PETRU
OANCEA ȘTEFAN

GAVRICI PETRU
IURA IOAN
POP MIHAI
FEDENIUC IOAN
OFRIM PETRU
CLEJA EMIL
MÂRZA PETRU
MÂRZA VASILE
BORCA PETRU
CORA ȘANDOR
BORIS VASILE
BODNAR VASILE
SĂLĂTEAN PETRU
NEMEȘ GHEORGHE
NEMEȘ PETRU
POPIOAN
BÂRSAN IOAN
ALB MIHAI
GODJA ȘANDOR
BOLOGA IOAN
BOLOGA VASILE
PETROVAI MIHAI
ILIEȘ IOAN

Comuna Bârsana

(placa de lemn, pe spate)

MÂRZA GHEORGHE	BÂRSAN ȘANDOR
URDA IOAN	ȚIPLEA GHEORGHE
L-ent RADU VASILE	ȘTEFANCA GHEORGHE
ȘTIOPEI PETRU	PETROVAI VASILE
HUSAR PETRU	HODOR VASILE
ȘTIOPEI GHEORGHE	HUSAR PETRU
FINK VASILE	ROMAN TOADER
GODJA GHEORGHE	BÂRSAN ȘANDOR
BERCEA ȘANDOR	ORĂS VĂSALIE
ȘTIOPEI GHEORGHE	VANCEA PETRU
BÂRSAN NUȚU	BERCEA IOAN
CORA IOAN	MĂRAN TOADER
POP IOAN	ILIEȘ PETRU
HODOR VASILE	BUD PETRU
HUSAR IOAN	GHERHEȘ TOADER
ȘTIOPEI TOADER	CORNEȘTEAN VASALIE
BUTEAN ALEXANDRU	CORNEȘTEAN IOAN
VODĂ GAVRICI PETRU	DUNCA VASALIE
BORODI IOAN	GODJA PETRU
BLEDEA TOADER	ȘTEFANCA VASALIE
OFRIM GRIGORE	CHIȘ DUMITRU
PÂRJA MIHAI	IURA PETRU
HUSAR MIHAI	POP MIHAI
ROMAN IOAN	OLARI GHEORGHE
COALMAR IOSIF	BOILĂ VASILE

**Inscripția de pe troița monument din
perioada 1992 – 2018**

GLORIE ETERNĂ ȘI RECUNOȘȚINȚĂ
SE CUVINE CELOR CE SE JERTFESC
PENTRU CREDINȚĂ, NEAM ȘI PATRIE

(placa de lemn, în față)

Eroii din 1916-1918

REDNIC GHEORGHE	GAVRICI TOADER
REDNIC IOAN	GAVRICI VASILE
REDNIC VASILE	HODOR TOADER
REDNIC PETRU	HODOR IOAN
PETROVAI IOAN	BORODI VASILE
PETROVAI PETRU	BORODI IOAN
PETROVAI TOADER	REDNIC GRIGORE
	REDNIC PETRU
	ILIEȘ TOADER

Troița monument din perioada 1992 – 2018

ILIEȘ MIHAI	POP TOADER
ROMAN GHEORGHE	POP TOADER
ROMAN MIHAI	POP DUMITRU
BÂRSAN MIHAI	BLEDEA TOADER
BÂRSAN PETRU	PETROVAI VASILE
BÂRSAN VASILE	BORCA GHEORGHE
VERDEȘ IOAN	BORCA PETRU
VERDEȘ MIHAI	
POP MIHAI	

(placa de lemn, în față)

ȘTIOPEI PETRU
 VERDEȘ ALEXANDRU
 MÂRZA VASILE
 VANCEA IOAN
 POP MIHAI
 ROȘCA MIHAI
 BÂRSAN ION
 DUȘINSCHI PETRU
 BÂRSAN ION
 ILIEȘ VASILE
 POP TOADER
 BÂRSAN MIHAI
 MÂRZA IACOB
 HUSAR VASILE
 OFRIM IOAN
 ȘTIOPEI VASILE
 İEPAN TOADER
 BLEDEA PETRU
 POP GHEORGHE
 CUDRICI IOAN
 LENGHEL VASILE
 LENGHEL TOADER
 MAN GHEORGHE
 POP ȘANDOR
 ROMAN VASILE
 POP GHEORGHE
 ROȘCA IOAN
 SERGENT DUDAȘ PETRU
 DUNCA VASILE
 İVANCIUC ȘTEFAN
 COVACI ION
 BORIS MIHAI
 BLEDEA IOAN

(placa de lemn, pe spate)

EROII DIN 1916-1918
 OFRIM PETRU
 ULICI MIHAI
 BÂRSAN ȘANDOR
 ȚİPLEA GHEORGHE
 ȘTEFANCA GHEORGHE
 PETROVAI VASILE
 HODOR VASILE
 HUSAR PETRU
 ROMAN TOADER
 BÂRSAN ȘANDOR
 ORÂS VASALIE
 VARGA PETRU
 BERCEA IOAN
 MÂRAN TOADER
 ILIEȘ PETRU
 BUD PETRU
 GHERHEȘ TOADER
 CORNEȘTEAN VASALIE
 CORNEȘTEAN IOAN
 DUNCA VASILE
 GODJA PETRU
 ȘTEFANCA VASILE
 CHIȘ DUMITRU
 İURA PETRU
 POP MIHAI
 OLARI GHEORGHE
 BOILĂ VASILE
 BORODI IOAN
 BORODI VASALIE
 HODOR NICOLAE
 OROS PETRU
 PAȘCU MIHAI
 POP ȘANDOR
 İLNISCHI ȘTEFAN
 ROMAN VASILE
 BOLOGA IOAN VASALIE
 ȘTIOPEI GHEORGHE
 MARCHIȘ IOAN
 PETRICEAN LUPU
 APAN PETRU

ARDELEAN GHEORGHE
 ȘTIOPEI PETRU
 ROMAN VASILE
 BOTA ION
 FAUR PETRU
 OFRIM ȘANDOR
 BAIAS PETRU
 CORA PETRU
 CODREA GHEORGHE
 MOLDOVAN GHEORGHE
 BOILĂ PETRU
 OANCEA ȘTEFAN
 MÂRZA GHEORGHE

EROII EVREI

DRIMER AZIC
 LEBOVICS MAJER
 LANDISEMAN CHAYM
 AIHORN IOASIF
 DRIMER SOLOMON
 WISEL SEREL

(placa de lemn, în spate)

EROII DIN 1940-1945

L-ent. RADU VASILE
 ȘTIOPEI PETRU
 HUSAR PETRU
 ȘTIOPEI GHEORGHE
 FRÎNC VASILE
 GODJA GHEORGHE
 BERCEA ȘANDOR
 ȘTIOPEI GHEORGHE
 BÂRSAN NUȚU
 CORA IOAN
 POP IOAN
 HODOR VASILE
 HUSAR IOAN
 ȘTIOPEI TOADER
 BUTEAN ALEXANDRU
 VODĂ GAVRICI PETRU
 BORODI IOAN
 BLEDEA TOADER

OFRIM GHEORGHE
 PÂRJA MIHAI
 HUSAR MIHAI
 ROMAN IOAN
 COLMAR IOSIF
 GAVRICI PETRU
 İURA IOAN
 POP MIHAI
 FEDENIUC IOAN
 OFRIM PETRU
 CLEJA EMIL
 MÂRZA PETRU
 MÂRZA VASILE
 BORCA PETRU
 CORA ȘANDOR
 BORIS VASILE
 BODNAR VASILE
 SLĂTEAN PETRU
 NEMES GHEORGHE
 NEMES PETRU
 POP IOAN
 BÂRSAN IOAN
 ALB MIHAI
 GODJA ȘANDOR
 BOLOGA IOAN
 BOLOGA VASILE
 PETROVAI MIHAI
 ILIEȘ IOAN
 NAN PETRU
 MÂRAN TOADER
 ROMAN DUMITRU
 CUDRICI PETRU
 DUNCA MIHAI
 BORIS VASILE
 MUNTEAN GHEORGHE

SOLDAȚII MORTI

ÎN TIMP DE PACE

ROMAN ALEXANDRU
 BÂRSAN VASILE DESCULȚU
 CORA VASILE
 ȘTIOPEI IOAN
 MUNTEAN ION

Bibliografie:

Mihai Hotea, Vasile Timur Chiș, Maria Hotea, *Bârsana din Țara Maramureșului*, Bârsana, 2012, pag. 79-80

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare,

Editura Ethnologica, 2020

Monumentul Eroilor din Bistra

Datare: 2011

Amplasare: Monumentul Eroilor din Bistra este amplasat în centrul localității, în fața căminului cultural, vizavi de primărie.

Coordonate GPS: 47°51'51.8"N; 23°11'26.9"E

Proprietate: Primăria Bistra

Istoric:

Monumentul din Bistra este închinat Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial și tuturor eroilor din această localitate.

Monumentul a fost ridicat la inițiativa primarului Bumbar Vasile cu sprijinul financiar al Consiliului local și al Primăriei Bistra.

Monumentul a fost inaugurat cu ocazia sărbătoririi a 600 de ani de la atestarea documentară a localității.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 254 cm (postament + soclu + monument).

Postamentul este din beton și are 100X100/30 cm.

Soclu este din beton și are 50X50/24 cm.

Monumentul are forma unui obelisc de 200 cm înălțime și este confecționat din andezit.

Pe monument este amplasată o placă de marmură albă, sub forma unei file de carte de 60X50 cm.

Inscripția de pe monument:

GLORIE ETERNĂ CELOR CARE
PRIN FAPTA LOR ZIDITOARE
NE-AU NETEZIT CALEA

Bibliografie:

*MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE
EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL*, Baia Mare, Editura
Ethnologica, 2020

Monumentul Eroilor din Crasna Vișeuului

Date: 2011

Amplasare: Monumentul Eroilor, este amplasat în centrul localității Crasna Vișeuului, în parcul amenajat pe partea dreaptă a drumului.

Coordonate GPS: 47°49'50.0"N; 23°13'44.4"E

Proprietate: Primăria Bistra

Istoric:

Monumentul din Crasna Vișeuului este închinat Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial și tuturor eroilor din această localitate.

Monumentul din Crasna Vișeuului a fost ridicat la inițiativa primarului Bumbar Vasile cu sprijinul financiar al Consiliului local și al Primăriei Bistra.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 210 cm (postament + monument).

Postamentul este din beton și este format din două trepte de: 200X160/25 cm și 140X100/25 cm.

Monumentul Eroilor din Crasna Vișeuului este reprezentat de o stâncă din calcar de 105X80 cm și 160 cm înălțime.

Pe monument sunt 2 plăci din marmură albă de 90X75 cm și 62X43 cm. Placa mare este sub forma unei file de carte.

Calea de acces și platoul din jurul postamentului este placat cu dale din beton.

Inscripția de pe monument:

SLAVĂ ȘI RECUNOȘȚINȚĂ
VEȘNICĂ ÎNAINȚAȘILOR
NOȘTRI

PREȚUIRE VEȘNICĂ
CELOR CE NU
MAI SUNT

DAR URCĂ PRIN
NOI LUMINÂNDU-NE
CALEA

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Troița Eroilor căzuți în al Doilea Război Mondial din Botiza

Datare: 1992

Amplasare: troița este amplasată în centrul localității, în curtea Casei Berbecaru, lângă Biserica Ortodoxă Română „Duminica Tuturor Sfinților”.

Coordonate GPS: 47°59'18.5"N; 24°46'12.2"E

Proprietate: Primăria Botiza, Biserica Ortodoxă Română „Duminica Tuturor Sfinților” și familia Berbecaru

Istoric:

Troița Eroilor din al Doilea Război Mondial a fost amplasată de comunitatea ortodoxă, preot Isodor Berbecaru, în memoria eroilor din Botiza.

Troița a fost donată de Pop Ioan și Dunca Gabor.

Pe plăci sunt inscripționate numele a 9 eroi din al Doilea Război Mondial.

Meșter troiță: Toader Bârsana din Bârsana

Inscripția de pe placă:

(placa din lemn)

EROI DIN BOTIZA CARE
AU CAZUT ÎN AL DOILEA
RĂZBOI MONDIAL
HOZA ION
LAPUSAN VASILE
PETREUS ION
MANTA VASILE
ROSCA VASILE
MOS ION
BOBOCIA TOADER
CORAU VASILE

(placa din lemn)

POIENAR
ION

(pe troiță)

1992

Bibliografie:

Chiș V. T., – *Localitatea Botiza/Botiza village, date monografice, ghid turistic*, Sighetu Marmăției, 2020, ISBN 978-973-0-3715-2

Crucea Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Budești

Datare: 2008

Amplasare: crucea monument este amplasată în fața Bisericii Ortodoxe Română „Sfânta Treime” din Budești.

Coordonate GPS:

47°43'45.9"N; 23°56'46.2"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „Sfânta Treime” din Budești.

Istoric:

Crucea monument a fost ridicată la inițiativa preotului Năneștean Ioan, cu aprobarea Consiliului Parohial și prin contribuția financiară a comunității ortodoxe din localitate.

Pe placă sunt inscripționate numele a 28 de eroi din Primul și al Doilea Război Mondial.

Meșter:

Moiș Silviu, localitatea Moșișeni, Satu Mare

Descriere monument:

Crucea monument are o înălțime totală de 458 cm (postament + soclu + cruce).

Postamentul este din beton placat cu plăci de andezit și este format din 2 trepte de: 172X143/21 cm și 141X114/21 cm.

Socluul este din beton placat cu plăci de andezit și are la bază 105X77 cm, sus 89X65 cm și 106 cm înălțime.

Crucea este din andezit negru și are 310 cm.

Pe cruce este reprezentată scena „Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos”.

Pe placa din marmură albă de 73X87 cm, amplasată pe soclu se află inscripționat numele eroilor din localitatea Budești.

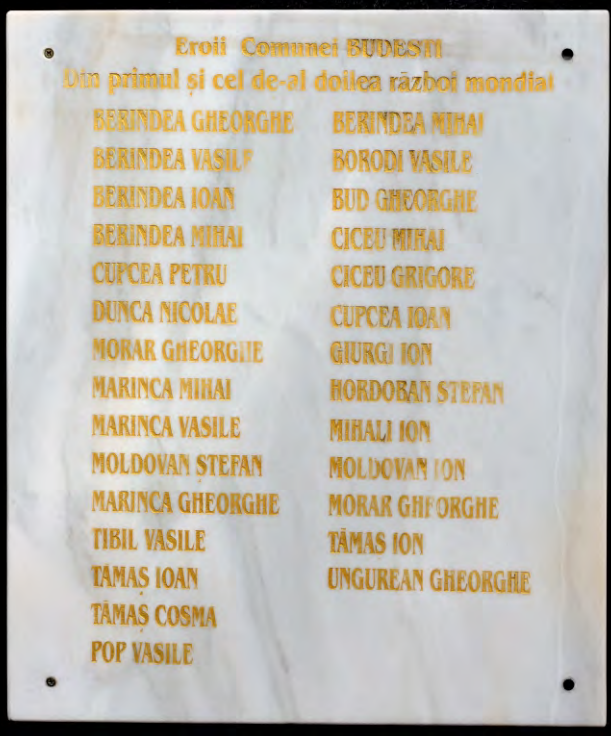
Comuna Budești

Inscripția de pe monument:

Eroii Comunei BUDEȘTI

Din primul și cel de-al doilea război mondial

BERINDEA GHEORGHE	BERINDE AMIHAI
BERINDEA VASILE	BORODI VASILE
BERINDEA IOAN	BUD GHEORGHE
BERINDEA MIHAI	CICEU MIHAI
CUPCEA PETRU	CICEU GRIGORE
DUNCA NICOLAIE	CUPCEA IOAN
MORAR GHEORGHE	GIURGI ION
MARINCA MIHAI	HORDOBAN STEFAN
MARINCA VASILE	MIHALI ION
MOLDOVAN ȘTEFAN	MOLDOVAN ION
MARINCA GHEORGHE	MORAR GHEORGHE
TIBIL VASILE	TĂMAȘ ION
TĂMAȘ IOAN	UNGUREAN GHEORGHE
TĂMAȘ COSMA	
POP VASILE	

Bibliografie:

Chiș V. T., – *Budești, Sârbi*, Sighetu Marmăției, 2013, ISBN 978-973-0-15740-6

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Călinești

Datare: 1934

Amplasare: placa este amplasată pe peretele sudic al bisericii de lemn „Nașterea Maicii Domnului” din Susani. Biserica este monument istoric și a fost construită în anul 1784.

Coordonate GPS: 47°47'03.6"N; 23°57'54.4"E

Proprietate: Biserica Greco-Catolică „Nașterea Maicii Domnului” din Călinești, Susani

Istoric:

Placa a fost amplasată de Asociația „ASTRA” (*Asociațiunea pentru Cultura Poporului Român din Maramureș*), în vățătorul Ioan Cupcea și preotul greco-catolic Patrițiu Bârlea.

Pe placă sunt inscripționate numele a 66 eroi din Primul Război Mondial.

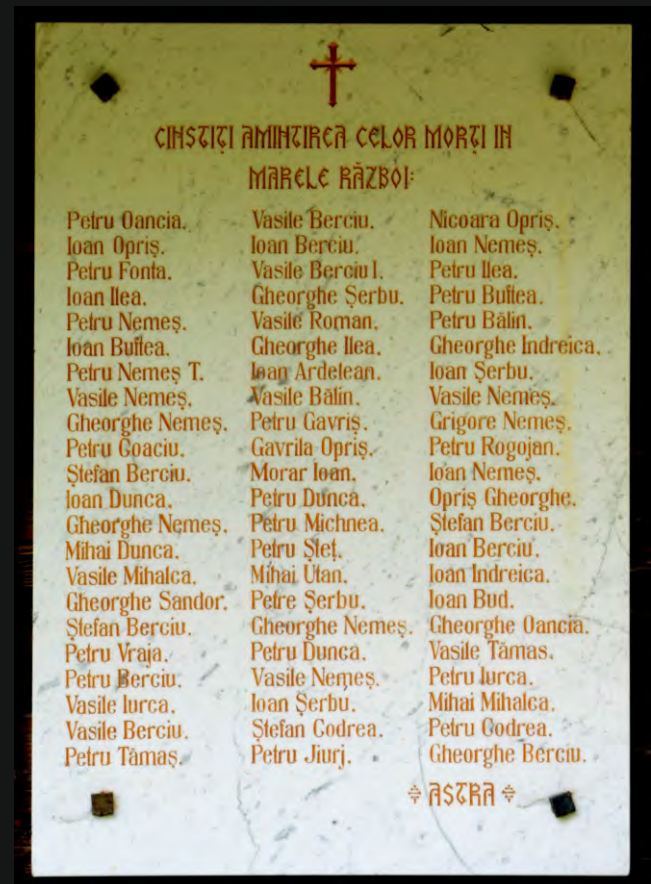
Descriere placă:

Placa este confecționată din marmură albă, are o formă dreptunghiulară de 87X125 cm și 2,3 cm grosime.

Inscripția de pe placă:

CINSTIȚI AMINTIREA CELOR MORȚI ÎN
MARELE RĂZBOI:

Petru Oancea.	Vasile Berciu.	Nicoara Oprîș.
Ioan Oprîș.	Ioan Berciu.	Ioan Nemeș.
Petru Fonta.	Vasile Berciu I.	Petru Ilea.
Ioan Ilea.	Gheorghe Șerbu.	Petru Buftea.
Petru Nemeș.	Vasile Roman.	Petru Bălin.
Ioan Buftea.	Gheorghe Ilea.	Gheorghe Indreica.
Petru Nemeș T.	Ioan Ardelean.	Ioan Șerbu.
Vasile Nemeș.	Vasile Bălin.	Vasile Nemeș.
Gheorghe Nemeș.	Petru Gavriș.	Grigore Nemeș.
Petru Coaciu.	Gavrilă Oprîș.	Petru Rogoian.
Șerban Berciu.	Morar Ioan.	Ioan Nemeș.
Ioan Dunca.	Petru Dunca.	Oprîș Gheorghe.
Gheorghe Nemeș.	Petru Mihnea.	Ștefan Berciu.
Mihai Dunca.	Petru Șteț.	Ioan Berciu.
Vasile Mihalca.	Mihai Utan.	Ioan Indreica.
Gheorghe Sandor.	Petre Șerbu.	Ioan Bud.
Ștefan Berciu.	Gheorghe Nemeș.	Gheorghe Oancia.
Petru Vraja.	Petru Dunca.	Vasile Tămas.
Petru Berciu.	Vasile Nemeș.	Petru Iurca.
Vasile Iurca.	Ioan Șerbu.	Mihai Mihalca.
Vasile Berciu.	Ștefan Codrea.	Petru Codrea.
Petru Tămaș.	Petru Jiurj.	Gheorghe Berciu.

Biserica Greco-Catolică „Nașterea Maicii Domnului” din Călinești, Susani

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 693*, 1977
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul Închinat Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Văleni

Datare: octombrie 2004 – iunie 2005

Amplasare: monumentul se află la marginea grădinii parohiale, lângă drumul județean DJ 185, vizavi de Biserica Ortodoxă Română din Văleni.

Coordonate GPS: 47°47'04.2"N; 24°00'58.8"E

Proprietate:

Asociația Culturală „*Tiberiu Utan*”, Văleni.

Biserica Ortodoxă Română „*Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil*”, din Văleni.

Istoric:

Monumentul a fost ridicat la inițiativa generalului în rezervă Godja Ilie din Văleni.

Asociația Culturală „*Tiberiu Utan*” din Văleni, a aprobat o hotărâre în cadrul manifestărilor organizate în anul 2005 cu ocazia sărbătoririi a 600 de ani de la atestarea documentară a localității, de a ridica „*Monumentul Închinat Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial*”.

Comuna Călinești, sat Văleni

Terenul pe care este amplasat monumentul a fost pus la dispoziție de Parohia Ortodoxă Văleni, în perimetrul grădinii parohiale, peste drum de Biserica Ortodoxă Română.

Lucrările la monument au fost supravegheate de președintele asociației prof. Nemeș Ioan și de trezorerierul asociației preot Ioan Bologa.

Monumentul a fost dezvelit în data de 20 iunie 2005, în prezența gărzii și a drapelului de luptă a unității militare UM 01354 Infanterie Baia Mare și a fost sfințit de I.P.S. Iustin Sigheteanul, Episcop al Maramureșului și Sătmăruului, în prezența a peste 2000 de participanți.

Pe plăci sunt inscripționate numele a 38 de eroi din Primul Război Mondial și 11 eroi din al Doilea Război Mondial.

În anul 2018 cu ocazia centenarului, Asociația Culturală „Tiberiu Utan” amplasează o poartă maramureșeană la monument, în memoria participanților la Marea Unire de la Alba Iulia.

Autorul porții maramureșene: meșter Godja Ioan din Văleni.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 218 cm (soclu + monument) și lungimea de 225 cm.

Soclu este din beton, placat cu plăci de andezit și are 260X87/40 cm.

Monumentul este din beton, placat cu plăci de gresie și are dimensiunea de 225X178/31 cm.

Pe monument sunt 4 plăci de andezit și o cruce. O placă are dimensiunea de: 97,5X12 cm lungime, iar trei plăci au 48X86 cm.

Monumentul este încadrat de o poartă maramureșeană sculptată, de 320X310 cm, pe care se află două plăci din dibond și o placă din fontă dedicată Centenarului Marii Uniri.

În fața monumentului este un lanț de lemn montat pe patru stâlpi din lemn sculptați.

Inscripția de pe monument:

AU CĂZUT PENTRU PATRIE

1914 – 1917
CIURCIAN IOAN
DAMIAN PAVEL
DUNCA PETRU
FRĂȚILĂ IOAN
GODJA GHEORGHE
GOGJA G. IOAN
GODJA G. PETRU
GODJA PETRU - IRIM.
GULIN PETRU
HOTEA GRIGORE
HOTEA VASILE
MĂRGINEAN GHEORGHE
MIHNEA IOAN
MIHNEA P. IOAN
MIHNEA PETRU
MIHNEA VASILE

MOLDOVAN GHEORGHE
MOLDOVAN PETRU
MUNTEAN VASILE
NEMEȘ IOAN
NEMEȘ G. ILIE
NEMEȘ P. ILIE
NEMEȘ PETRU
NEMEȘ T. ILIE
NEMEȘ TEODOR
NEMEȘ TOADER
OANCEA GHEORGHE
PETREUȘ ILIE
POP GHEORGHE
POP PETRU
POP VASILE – CIORA
POP VASILE – JUJA
POP VASILE – OTICĂU
PRALEA MIHAI

PRALEA PETRU
PRALEA SIMION
RAC PETRU
UTAN VASILE

1941 – 1945
GODJA IOAN
GODJA GHEORGHE
GODJA PETRU
MĂRGINEAN PETRU
MIHNEA PETRU
NEMEȘ IOAN
NEMEȘ ST. GHEORGHE
NEMEȘ T. GHEORGHE
POP M. VASILE
POP ST. VASILE
UTAN PETRU

Inscripții pe poartă din anul 2018
(placa din fontă)

PENTRU NEMURIREA
ZILEI DE 1 DECEMBRIE 1918
ÎNFĂPTUIREA VISULUI DE AUR
AL TUTUROR ROMÂNILOR!
1918 100 2018
ROMANIA

(placa dibond, stânga)

IULIU ARDELEAN
n.1888 d. 1952
PREOT

SE URCĂ-N CĂRUȚA
CE-L DUCE LA BAIA
DE UNDE CU TRENU
SE-NDREAPTĂ SPRE ALBA

AJUNS PE CÂMPUL LUI HOREA
SEMNEAZĂ UNIREA
ACTUL PRIN CARE
SE NAȘTE ROMANIA

APOI DREPT RĂSPLATĂ
COMUNIȘTII-L CONDMNĂ
LA-NCHISOARE
ȘI-N FELUL ACESTA
MARTIR IULIU MOARE

placa dibond, dreapta

TEODOR UTAN
n. 1903 d. 1952
ÎNVĂȚĂTOR

ÎNVĂȚĂTOR TEODOR UTAN
PATRIOT ȘI VĂLENAR
CU UNGURII O LUPTAT
LA UNIRE O PARTICIPAT

ALUNGAT SI PRIGONIT
LA VINEREA (ALBA) S-O STABILIT
DE VĂLENI NU O UITAT
TIBERIU NE-A CONFIRMAT

IAR ACUM DE CENTENAR
VĂLENAR CU VĂLENAR
CU DRAG SĂ ÎI POMENIM
MEMORIA SĂ LE-O SĂRBĂTORIM

Bibliografie:

Ioan Godja – *Văleni, Maramureș – tradiții și actualitate*, Editura Societății Culturale Pro Maramureș „Dragoș Vodă” Cluj Napoca, 2007, pag. 281 – 296

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Placă Comemorativă a Eroilor Maghiari din al Doilea Război Mondial din Câmpulung la Tisa

Amplasare: în Biserica Reformată, la intrare pe partea dreaptă.

Biserica este monument istoric.

Coordonate GPS: 47°59'18.5"N; 24°46'12.2"E

Proprietate: Biserica Reformată

Istoric:

Placa Comemorativă a Eroilor din al Doilea Război Mondial a fost amplasată de comunitatea reformată în memoria eroilor maghiari din Câmpulung la Tisa.

Pe placă sunt inscripționate numele a 27 eroi maghiari din al Doilea Război Mondial.

Descriere placă:

Placa este confecționată din marmură albă și are forma dreptunghiulară.

Inscripția de pe placă:

A II. VILÁGHÁBORÚ HOSSZÚMEZŐI
HŐSIHALOTTAI 1941 - 1944
BALÁZS ENDRE KÓSA BÁLINT
BALÁZS MIHÁLY KÓSA DEZSŐ
BARI KÁLMÁN MÜLBAUER BÉLA
BENEDEK GYULA NYISZTOR BÉLA
CSURKA ALBERT NAGY GÁSPÁR
CSURKA SÁMUEL PÉNZES MIHÁLY
DOBÁNICS MIHÁLY OROSZ IMRE
FEKETE PÁL RUSZNYÁK GYULA
GÓBI JOZSEF SZABÓ GYULA
HÁVRICS MIHÁLY TAR GÉZA
HIRICS JÁNOS TORJAI DEZSŐ
KENYERES MIHÁLY TORJAI KÁLMÁN
KOVÁCS KÁLMÁN VITÉZ LÁSZÓ
KÓSA ÁRPÁD
HAZÁDNAK RENDÜLETLENÜL LÉGY HIVE
ÓH MAGYAR

Traducere:

Eroii celui de-al doilea război mondial din Câmpulung la Tisa 1941-1944.

Fii adeptul patriei tale pe veci maghiare.

Bibliografie:

Chiș V. T., *Câmpulung la Tisa*, Sighetu Marmației, 2015,
ISBN 978-973-0-20454-4

Troița Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Desești

Datare:

1937 – 2019, prima troiță

2019 – a doua troiță

Amplasare: troița se află în cimitirul Bisericii Ortodoxe Române „Cuvioasa Parascheva” din Desești.

Coordonate GPS: 47°46'26.3"N; 23°51'16.5"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „Cuvioasa Parascheva” din Desești.

Istoric:

Prima troiță monument a fost ridicată în anul 1937 în centrul satului, în fața dispensarului, la inițiativa învățătorului Vasile Fodoruț, prin contribuția locuitorilor din sat.

În anul 1952, această troiță a fost mutată în cimitirul bisericii.

Troița actuală a fost ridicată în anul 2019, la inițiativa preotului Ardelean Ioan și a Consiliului Parohial al Bisericii Ortodoxe Române „Cuvioasa Parascheva” din Desești, pe locul vechii troițe.

Pe cele două plăci sunt inscripționate numele a 73 de eroi din Primul Război Mondial și a 14 eroi din al Doilea Război Mondial.

Autor: meșteru local Pop Petru (Petrea lui Petri)

Descriere monument:

Troița monument are o înălțime de 443 cm (postament + troiță + acoperiș).

Postamentul este din beton și este format din două trepte de: 160X160/18 cm, 60X160/20 cm.

Troița este confecționată din lemn de stejar de 39X30 cm și 375 cm înălțime. Troița este acoperită cu șindrilă.

În lateral sunt două cruci din lemn de 15/15X155 cm înălțime.

Lângă troiță sunt două plăci din lemn de 35,5X115/4 cm, inscripționate.

Inscripția de pe troița monument:

Comuna Desești

(placa nr. 1)

PRIMUL RĂZBOI MONDIAL
Ardelean Ioan
Ardelean Vasile
Barna Gheorghe lui Simion
Barna Vasile lui Simion
Bledea Gheorghe
Barna Vasile lui Dumitru
Bohotici Vasile lui Miron
Chira Ioan
Costin Vasile lui Ioan
Cosmuța Gheorghe
Covaci Ștefan
Dragoș Ioan a Iliesi
Marinca Vasile
Pop Alexa Domniții
Pop Mihai lui Alexa
Pop Ioan lui Ștefanuc
Pop Ioan Tudor Ștefan
Pop Ioan lui Vasile Lita
Pop Ioan Marincaș
Pop Ioan Stirbu
Pop Gheorghe lui Ion Axenii
Pop Gheorghe lui Ghe. Andrăș
Pop Gheorghe lui Grigore Onuc
Pop Gheorghe a Domnitii
Pop Gheorghe Morar
Pop Petru lui Ioan Tămaș
Pop Petru lui Gheorghe Filip
Pop Petru Sironii
Pop Todor Alexi
Pop Todor Ștefanuc
Pop Todor Știopu
Pop Todor Ion Șofron
Pop Vasile Ion Ciotu
Pop Vasile Ion Ruști
Pop Vasile Vasile Timocan
Pop Vasile Ion Bujor
Pop Vasile Ion Baltă
Pop Vasile Ion Breban
Pop Vasile lui Alexa Gh. Gasi
Pop Vasile Costean
Pop Vasile Miron
Pop Ștefan Rusan
Pop Ștefan Ștefanuc

(placa nr. 2)

Roman Gheorghe Ion Ovesan
Roman Ghe. lui Alexa Nicoară
Roman Ghe. lui Vasalie Grigoruț
Roman Ion lui Gheorghe Ovesan
Roman Ion Craciun
Roman Mihai Gânju
Roman Petru a Moașii
Roman Vasile lui Vasile Găvrilă
Roman Vasile Mihalencii
Roman Vasile lui Ion Onuc
Roman Vasile lui Ion Belti
Roman Vasile Simion Varvarii
Roman Vasile lui Mihai Dumitru
Roman Vasile Drongău
Roman Vasile Ștefan Morar
Roman Vasile Smeu
Roman Todor Alexa Ioani
Spirac Mihai
Tupiță Ghe. lui Vasile Diran
Tiodor Vasile
Tânțaș Gheorghe lui Gheorghe
Tânțaș Gheorghe lui Tudor
Tânțaș Petru lui Tudor
Tura Ioan
Tura Ioan lui Ioan
Verdeș Ioan lui Vasile Petru
Verdeș Todor lui Vasile Petru
Verdeș Vasile lui Vasile
Verdeș Petru lui Ioan
Boloha Nicoară
AI-II-LEA RĂZBOI MONDIAL
Pop Gheorghe Tămas
Pop Gheorghe lui Gh. Varvarii
Pop Teodor
Mănăilă Gheorghe
Breban Vasile
Roman Gheorghe a Dochi
Roman Vasile
Tepei Ioan
Pop Dumitru
Roman Ioan
Tepei Gheorghe
Pop Gheorghe lui Mihai Leca
Pop Vasile lui Dolhai
Vișovan Ioan

Descriere troiță monument veche:

Troița monument avea o înălțime de 333 cm (postament + troiță).

Postamentul era din beton și era format din trei trepte de: 120X85/10 cm, 80X57/15 cm, 45X35/13 cm.

Troița era din lemn de stejar și avea 260 cm înălțime.

Placa era din andezit negru, de 58X63/3 cm, și era amplasată pe cruce.

Autorii troiței vechi: meșterii Vasile Roman zis Crăciun și Petru Baias

Inscripția de pe troița veche:

EROILOR
din
COMUNA DESEȘTI
CĂZUȚI ÎN RĂZBOIUL MONDIAL
1914 – 1918
VEȘNCĂ POMENIRE!

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 691*

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ
ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI
MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Troița din perioada
1937–2019

Troița Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Desești

Datare: 2019

Amplasare: Troița se află în centrul localității lângă primăria din localitatea Desești.

Coordonate GPS:

47°46'17.6"N; 23°51'24.5"E

Proprietate: Primăria Desești

Istoric:

Troița a fost amplasată la inițiativa Primăriei și al Consiliului Local Desești, primar Bohotici Gheorghe.

Troița a fost sculptată în atelierul „Moș Pupăză” din Valea Stejarului.

Autor:

meșter Codrea Petru din Valea Stejarului.

Descriere monument:

Troița monument are o înălțime de 405 cm (postament + troiță + acoperiș).

Postamentul este din beton, placat cu bucăți de piatră de andezit și este format dintr-o treaptă de: 165X285/13 cm.

Troița are 370 cm înălțime, este confecționată din lemn de stejar și este acoperită cu șindrilă.

În lateral sunt două cruci din lemn de 152 cm înălțime.

Lângă troiță sunt două plăci din lemn, inscripționate de 38X120/4 cm.

Inscripția de pe monument:

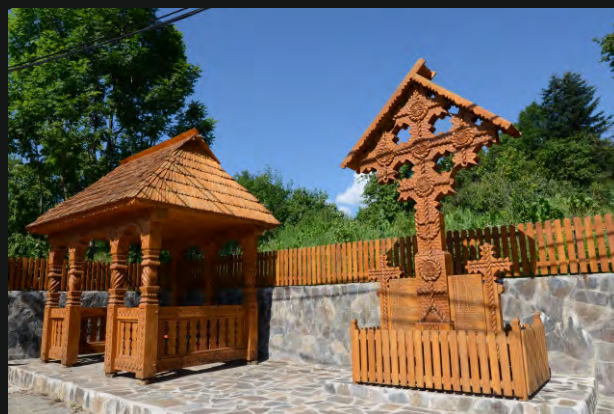
Comuna Desești

(placa nr. 1)

PRIMUL RĂZBOI MONDIAL
 Pop Gheorghe Tamas
 Pop Gheorghe lui Gh. Varvarii
 Pop Teodor
 Mănăilă Gheorghe
 Breban Vasile
 Roman Gheorghe a Dochi
 Roman Vasile
 Tepei Ioan
 Pop Dumitru
 Roman Ioan
 Tepei Gheorghe
 Pop Gheorghe lui Mihai Leca
 Pop Vasile lui Dolhai
 Vișovan Ioan
 AL-II-LEA RĂZBOI MONDIAL
 Ardelean Ioan
 Ardelean Vasile
 Barna Gheorghe lui Simion
 Barna Vasile lui Simion
 Barna Vasile lui Dumitru
 Bledca Gheorghe
 Bohotici Vasile lui Miron
 Chira Ioan
 Costin Vasile lui Ioan
 Cosmuța Gheorghe
 Covaci Ștefan
 Dragoș Ioan a Iliesi
 Marinca Vasile
 Pop Alexa Domniții
 Pop Mihai lui Alexa
 Pop Ioan lui Ștefanuc
 Pop Ioan Tudor Ștefan
 Pop Ioan lui Vasile Lita
 Pop Ioan Marincas
 Pop Ioan Stirbu
 Pop Gheorghe lui Ioan Axeni
 Pop Gheorghe lui Ghe. Andrasuc
 Pop Gheorghe lui Grigore Onuc
 Pop Gheorghe a Domniții
 Pop Gheorghe Morar
 Pop Petru lui Ioan Tămaș
 Pop Petru lui Gheorghe Filip
 Pop Petru Sironi

(placa nr. 2)

Pop Todor Alexi
 Pop Todor Ștefanuc
 Pop Todor Stiopu
 Pop Todor Ion Sofron
 Pop Vasile Ion Ciotu
 Pop Vasile Ion Rusti
 Pop Vasile Vasile Timocan
 Pop Vasile Ion Bujor
 Pop Vasile Ion Baltă
 Pop Vasile Ion Breban
 Pop Vasile lui Alexa Gh. Gasi
 Pop Vasile Costean
 Pop Vasile Miron
 Pop Ștefan Rusan
 Pop Ștefan Ștefanuc
 Roman Gheorghe Ion Ovesan
 Roman Gheorghe lui Alexa Nicoara
 Roman Gheorghe lui Vasile Grigoruț
 Roman Ion lui Gheorghe Ovesan
 Roman Ion Craciun
 Roman Mihai Gânju
 Roman Petru a Moași
 Roman Vasile lui Vasile Găvrilă
 Roman Vasile Mihalenci
 Roman Vasile lui Ion Onuc
 Roman Vasile lui Ion Belti
 Roman Vasile Ștefan Varvarii
 Roman Vasile lui Mihai Dumitru
 Roman Vasile Drongău
 Roman Vasile Ștefan Morar
 Roman Vasile Smeu
 Roman Todor Alexa Ioani
 Spivac Mihai
 Tupiță Gheorghe lui Vasile Diran
 Tivar Vasile
 Tântaș Gheorghe lui Gheorghe
 Tântaș Gheorghe lui Tudor
 Tântaș Petru lui Tudor
 Tura Ioan
 Tura Ioan lui Ioan
 Verdeș Ioan lui Vasile Petru
 Verdeș Todor lui Vasile Petru
 Verdeș Vasile lui Vasile
 Verdeș Petru lui Ioan
 Boloha Nicoară

(pe cruce)

2019

CIOPLITĂ DE ATELIER

MOȘ PUPĂZĂ

Crucea Monument a Eroului Jon și a Berbeștenilor căzuți în Primul Război Mondial

Datare: 1916

Amplasare: în cimitirul Bisericii Ortodoxe „Nașterea Maicii Domnului” din Berbești, în fața bisericii.

Coordonate GPS: 47°50'55.8"N; 23°55'29.4"E

Proprietate:

Biserica Ortodoxă Română „Nașterea Maicii Domnului” din Berbești

Familia Bîrlea

Istoric:

Soldatul Jon din localitatea Berbești a fost rănit în zona localității Lublin din Polonia și a murit în spitalul din Székesfehérvár din Ungaria, unde a fost înmormântat.

În luna mai 1916, soldatul Jon a fost deshumat de familie și adus în localitatea Berbești, unde a fost înmormântat în cimitir.

Crucea Monument a fost pusă de familie, și este dedicată eroului Jon și tuturor eroilor din satul Berbești morți în Primul Război Mondial.

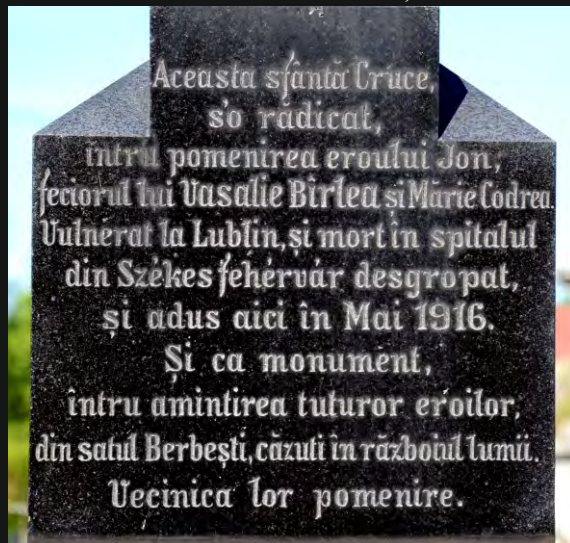
Descriere monument:

Crucea monument are o înălțime de 300 cm (soclu + cruce).

Soclu este compus din 3 bucăți: o bucată din piatră de 70X44/100 cm și trei bucăți din andezit de 69X44/16 cm, 56X29/14, 50X23/40.

Crucea este din andezit și are o înălțime de 130 cm.

Mormântul este din beton și are următoarele dimensiuni 270X192/30 cm.

Inscripția de pe crucea monument:

Aceasta sfântă Cruce,
s'o rădicat,

întru pomenirea eroului Jon,
feciorul lui Vasalie Bîrlea și Marie Codrea.
Vulnerat la Lublin, și mort în spitalul
Mărie Codrea.

Vulnerat la Lublin, și mort în
spitalul
din Székesfehérvár desgropat,
și adus aici în Mai 1916.

Și ca monument,
întru amintirea tuturor eroilor,
din satul Berbești, căzuți în
războiul lumii.

Vecinica lor pomenire

Bibliografie:

MONUMENTE DIN
JUDEȚUL MARAMUREȘ
ÎNCHINATE EROILOR DIN
PRIMUL RĂZBOI MONDIAL,
Baia Mare, Editura
Ethnologica, 2020

Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Berbești

Datare: 1933 - 1937

Amplasare: Placa este amplasată în biserica de piatră „Nașterea Maicii Domnului” din Berbești.

Biserica a fost construită în anul 1898.

Coordonate GPS: 47°50'55.8"N; 23°55'29.4"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „Nașterea Maicii Domnului” din Berbești

Istoric:

Placa a fost amplasată de Asociația „ASTRA” (*Asociațiunea pentru Cultura Poporului Român din Maramureș*).

Pe placă sunt inscripționate numele a 20 de eroi din Primul Război Mondial.

Descriere placă:

Placa este confecționată din marmură albă și are formă dreptunghiulară de 70X91 cm și 2,3 cm grosime.

Inscripția de pe placă:

CINSTIȚIA MINTIREA CELOR MORȚI ÎN
MARELE RĂZBOI:

Codrea Gheorghe	Pop Mihai
Negrea Iuon	Codrea Iuon
Hotea Paul	Codrea Iuon Șt.
Moiș Ștefan	Bozai Vasile
Codrea Mihai	Moiș Vasalie
Chibel Iuon	Moiș Ștefan I.
Moiș Gheorghe	Sacalaș Vasalie
Ștețiu Vasalie	Peter Iuon
Barr Petru	Codrea Iuon V.
Borody Ștefan	Codrea Iuon Gh.

ASTRA

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 4834*

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ
ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Mormântul și Troița Eroilor Legionari Polonezi și a Berbeștenilor care s-au jertfit în Primul Război Mondial pentru întregirea neamului Românesc

Datare: 2013

Amplasare: troița este amplasată în cimitirul vechi, pe locul unde au fost înmormântați cei 6 eroi polonezi.

Coordonate GPS: 47°50'57.1"N; 23°55'17.7"E

Proprietate: Primăria Giulești

Istoric: Troița a fost ridicată în anul 2013 la inițiativa și pe cheltuiuala primarului Laurențiu Batin, pe locul unde au fost înmormântați 6 polonezi care au participat la eliberarea satelor din Maramureș în perioada 3-6 octombrie 1914, în timpul invaziei rușilor, și a Berbeștenilor care s-au jertfit în Primul Război Mondial pentru întregirea neamului românesc.

În anul 2021 a fost amenajat cimitirul eroilor polonezi, fiind pusă o placă din dibond inscripționată și a fost îngrădit cu un gard din lemn. Amenajarea s-a făcut cu finanțarea Consiliul local și al Primăriei Giulești, primar Laurențiu Batin.

Meșter: Codrea Petru, ginerele lui Pupăză, Valea Stejarului

Descriere troiță monument:

Troița monumentul are o înălțime de 343 (mormânt + troița)

Troița este confecționată din lemn de stejar, are 300 cm și este amplasată la capătul unui mormânt. Pe troiță este reprezentată scena „Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos”.

La baza troiței se află o placă din lemn de 93X45 cm, care este inscripționată în limba română și poloneză.

Lângă troiță se află o bornă de frontieră de pe vechea graniță a României cu Polonia. Borna este din fontă. Pe bornă este trecut anul 1927, R (România) și P (Polonia).

În anul 2021 troița și mormântul au fost îngrădite cu un gard din lemn, care are o fundație de beton de 710X770/29,5 cm, și înălțimea între 83-5 cm.

Pe gard a fost pus un panou din lemn, care are o placă din dibond, inscripționată în limba română, engleză și poloneză.

Mormântul are fundația din beton, este placat cu bucăți de andezit, are 250X195/43 cm, și în față sunt 2 trepte de 254X31/20 cm; 254X31/7 cm.

Comuna Giulești, sat Berbești

Inscripția de pe troița monument:

(pe placa din lemn și pe troiță, amplasate în anul 2013)

IN MEMORIA OSTASILOR POLONEZI CAZUTI IN SATUL NOSTRU IN PRIMUL RAZBOI MONDIAL SI A TUTUROR BERBESTENILOR CAZUTI PENTRU INTREGIREA NEAMULUI ROMANESC
PAMIECI POLSKICH ZOLNIERZY W NASZEJ WSI PODCZAS I WOGNY SWATOWEJ A TAKZE WSZSTKICH KT ORZY OD DALI ZYCIE ZA JEDN OSC NARODU RUMUNSKIE GO

Această troiță a fost făcută pe cheltuiala lui Laurențiu Batin și familia în cinstea Berbeștenilor.

Valea Stejarului

Făcută de ginerele lui Pupăză

(pe placa de dibond, pusă în anul 2021)

MORMÂNTUL LEGIONARILOR POLONEZI

Din documentele arhivistice studiate și din tradiția orală locală a rezultat, cu certitudine, faptul că în data de 6 octombrie 1914, pe raza localității Berbești a avut loc o ciocnire armată între cazacii ruși care au invadat satele maramureșene în perioada 3-6 octombrie 1914 și un grup armat format din legionarii polonezi ai Brigăzii a 2-a care au venit dinspre Baia Sprie în marș forțat peste pasul Gutâi situat în vestul Munților Gutâi. În urma conflictului care a avut loc în seara acelei zile, între orele 19.00 – 20.00, șase tineri polonezi au fost împușcați și înmormântați într-o groapă comună din cimitirul bătrânesc al satului, în ziua de 7 octombrie 1914, între orele 13.00 – 14.00. Dintre cei șase legionari înmormântați aici au fost identificați trei, respectiv sergentul Zygmunt Karol Lagiewski, soldații Jan Bojorek și Josef Bojorek. Legionarii polonezi au fost aceia care în dimineața zilei de 7 octombrie 1914 i-au alungat pe ruși din capitala Maramureșului, Sighetu Marmăției, și din toate satele maramureșene aflate în dreapta și stânga râului Tisa. În amintirea acestor eroi, a fost amenajat acest mormânt și a fost ridicată această troiță maramureșeană din lemn.

THE TOMB OF THE POLISH LEGIONARIES

From the studied archived documents and also from the local oral tradition it resulted with certainty that on the 6 th of October 1914, within the village of Berbești, there was an armed clash between the Russian Cossacks who invaded the villages of Maramures between 3-6 October 1914 and an armed group, formed from the Polish legionnaires of the 2nd Brigade who arrived from Baia Sprie in a forced march over the Gutâi Pass located west of the Gutâi Mountains. Following the conflict that took place in that evening between 19.00 and 20.00 hours, six young Polish men were shot and buried in mass grave from the village's old cemetery on October 7 th 1914, between 13.00-14.00 hours. Out of the six legionaries buried here, three were identified. Respectively Sergeant Zygmunt Karol Lagiewski and soldiers Jan Bojarek and Jozef Bojarek. The Polish legionaries were the ones who in the morning of the 7th October 1914 drove the Russians away from Sighetu Marmatiei, the capital of Maramureș County and also from all the villages of Maramures who are located on the right and left sides of Tisza River. In the memory of these heroes, this tomb was laid out and this wooden crucifix from Maramureș was erected.

MOGIŁA POLSKICH LEGIONISTÓW

W oparciu o archiwalne dokumenty oraz miejsowy przekaz ustny wiadomo z całą pewnością, że w dniu 6 października 1914 roku w miejscowości Berbești doszło do zbrojnego starcia pomiędzy rosyjskimi kozakami - którzy w dniach 3-6 października najechali wsie w Marmaroszu - a oddziałem polskich legionistów z II Brygady Legionów Polskich, którzy przybyli z Baia Sprie w forsownym marszu przez przełęcz Gutâi, leżącej na zachód od góry Gutâi. W potyczce, która odbyła się wieczorem tego dnia pomiędzy godz. 19 a 20, poległo 6 młodych Polaków. Zostali oni pochowani 7 października w godz. 13-14 w zbiorowej mogile na starym cmentarzu we wsi. Z sześciu pochowanych legionistów zidentyfikowano trzech - sierżanta Zygmunta Karola Łagiewskiego oraz żołnierzy Jana Bojarka i Józefa Bojarka. Polscy legioniści to ci, którzy rankiem 7 października 1914 r. wyparli Rosjan ze stolicy Marmaroszu, Sighetu Marmăției, oraz wszystkich marmaroskich wiosek po obu stronach rzeki Cisy. Dla upamiętnienia tych bohaterów urządzono im grób wznosząc na nim drewnianą marmaroską „trojcę”.

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Grupul statuar al celor patru delegați cu Credențional: Dr. Ilie Lazăr, Protopop Petru Bîrlea, Gheorghe Moiş și Dr. Gheorghe Bîrlea, participanți la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918

Datare: 2019

Amplasare: Grupul statuar este amplasat în centrul localității Berbești în curtea Căminul Cultural.

Coordonate GPS: 47°50'51.4"N; 23°55'56.4"E

Proprietate: Primăria Giulești

Istoric:

Grupul statuar al celor patru delegați cu Credențional: Dr. Ilie Lazăr, protopop Petru Bîrlea, Gheorghe Moiş și Dr. Gheorghe Bîrlea, participanți la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918, a fost ridicat la inițiativa primarului Batin Laurențiu.

Grupul statuar a fost finanțat de Ministerul Culturii, în cadrul programului „Centenarului României (1918-2018) și al Primului Război Mondial”.

În data de 28.11.2019, Primăria și Consiliul Local al comunei Giulești în parteneriat cu Academia Română, Centrul de Cercetări Istorico -Teologice ale Credințelor și Cultelor din Maramureș, Asociația Bogdan - Dragoș a Urmașilor Nobilimii Maramureșene și Consiliul Județean Maramureș, inaugurează grupul statuar.

Comuna Giulești, sat Berbești

Dr. Ilie Lazăr s-a născut în 12 decembrie 1895 în localitatea Giulești, Maramureș și a decedat în 6 noiembrie 1976 în Cluj Napoca. În Primului Război Mondial, Ilie Lazăr a avut gradul de locotenent. A fost delegat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918.

Preot Petre Bîrlea, 1853 – 1927, protopop. A fost delegat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918.

Gheorghe Moiş, 1884 – 1940, proprietar. A fost delegat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918.

Dr. Gheorghe Bîrlea, 1885 – 1936, medic. A fost delegat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918.

Autor: sculptor Ioan Pop Vereta

Descriere monument:

Postamentul este din beton armat, placat cu plăci de andezit și este în formă de semicerc cu lungimea de 1100/870 cm, lățimea de 192 cm și înălțimea de 30 cm.

Soclul statuiilor este construit din beton armat, este placat cu plăci de marmură și andezit și este format din trei bucăți: 100X100/20,5 cm; 61X41/170 cm; 71X51/13,5.

Pe soclu este amplasat bustul din bronz a lui Ilie Lazăr, Petre Bîrlea, Gheorghe Moiş, Gheorghe Bîrlea și 4 plăci de marmură albă de 45X25/3 cm inscripționate.

În fața grupului statuar se află o placă inscripționată, de marmură 155X70/10/13 cm, amplasată pe un soclu de marmură 81/76X85/15 cm.

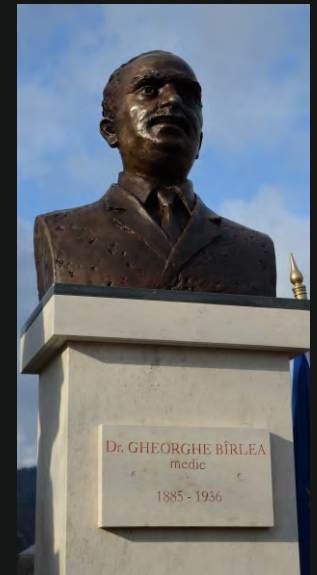
Inscripția de pe monument: (pe socluri)

Dr. ILIE LAZĂR
universitar
1895 – 1976

PETRE BÎRLEA
protopop
1853 – 1927

GHEORGHE MOIȘ
proprietar
1884 – 1940

Dr. GHEORGHE BÎRLEA
medic
1885 – 1936

Comuna Giulești, sat Berbești

(pe placa din marmură)

LISTA DELEGAȚILOR OFICIALI CARI AU LUAT PARTE LA MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ
DIN 1 DECEMBRIE 1918, LA ALBA IULIA, CA TRIMIȘI AI MARAMUREȘULUI, CU CREDENȚIONAL

MEMBRII MARELUI SFAT
NAȚIONAL ROMÂN
ALEȘI DINTRE MARAMUREȘENI
DR. VASILE CHINDRIȘ
AVOCAT SIGHET
IOAN DOROȘ PROTOPOP
SAT-SLATINA
DR. SALVATOR IURCA
AVOCAT SIGHET
SIMION BALEA PROTOPOP
SĂPÂNȚA
DR. VASILE FILIPCIUC CAND.
DE AVOCAT PETROVA

MEMBRII DE DREPT
PETRU BÎRLEA PROTOPOP BERBEȘTI
PT. PREOȚIME
ION BILȚIU DĂNCUȘ
DIN SAT-SLATINA
GRIGORE ȚIPLEA
CAP. DR. SABO AUREL
VIȘEUL DE SUS
SERG. ION IVANCIUC IAPA
SUB. LCT. FLORENȚIU BILȚIU
DĂNCUȘ
SAT-SLATINA

PLASA OCNA-ȘUGATAȘ
IULIU ARDELEAN PREOT VĂLENI
DR. ILIE LAZĂR UNIVERSITAR
GIULEȘTI
EMIL FUCEC PREOT SÂRBI
GHEORGHE MOIȘ PROPRIETAR
BERBEȘTI
GHEORGHE NEMNIȘ PROPRIETAR
CĂLINEȘTI
PLASA SIGHET
DR. VASILE KINDRIȘ AVOCAT
DR. GHEORGHE BÎRLEA MEDIC
ILIE FILIP APȘA DE JOS
V. MICH IAPA
M. DAN APȘA DE MIJLOC

PLASA TECEU
SIMION BALEA
TOADER POPP I. ION
ION STAN MIHĂESCU
ION ȘTEȚ I. GHEORGHE
ION POP A TOMII
TOȚI DIN SĂPÂNȚA

PLASA VIȘEU
ION IUSCO DOLHUȚIU
VIȘEUL DE SUS
GĂVRILĂ COMAN – JUDE
VIȘEUL DE JOS
ARTEMIU ANDERCO PREOT
VASILE PLEȘ AMBII DIN IEUD
VASILE TIMIȘ FILIPAN BORȘA

Bibliografie:

MONUMENTE DIN
JUDEȚUL MARAMUREȘ
ÎNCHINATE EROILOR DIN
PRIMUL RĂZBOI MONDIAL,
Baia Mare, Editura
Ethnologica, 2020

Casa Memorială Dr. Ilie Lazăr

Datare: casa a fost construită în anul 1826

Amplasare: Giulești.

Coordonate GPS: 47°49'00.3"N; 23°55'40.5"E

Proprietate: Muzeul Maramureșan Sighetu Marmației

Istoric:

În această casă s-a născut și a trăit Dr. Ilie Lazăr.

În data de 28 noiembrie 1918 Dr. Ilie Lazăr, în această casă a convocat delegații maramureșeni cu credențional pentru a pleca la Marea Unire de la 1 Decembrie de la Alba Iulia.

În Primului Război Mondial, Ilie Lazăr a avut gradul de locotenent.

Inscripția de pe placă:

ÎN ACEASTĂ CASĂ MEMORIALĂ S-A NĂSCUT ȘI
A TRĂIT MARELE
PATRIOT ROMÂN DR. ILIE LAZĂR (1895 – 1976),
PARTICIPANT CU
DREPT DE VOT LA MAREA ADUNARE
NAȚIONALĂ
DE LA ALBA IULIA DIN 1 DECEMBRIE 1918

DR. ILIE LAZĂR A AVUT UN ROL IMPORTANT ÎN
ELIBERAREA
ORAȘULUI CERNĂUȚI (5 NOIEMBRIE 1918), ÎN
CONSTITUIREA
GĂRZILOR NAȚIONALE ROMÂNE DIN
MARAMUREȘ ȘI LA
ALUNGAREA TRUPELOR BOLȘEVICE DIN
SIGHETU MARMAȚIEI ȘI
MARAMUREȘ, ÎN IANUARIE – APRILIE 1919

Bibliografie:

Gheorghe Todinca, 2017 – *Marea Unire a Românilor. Oameni, locuri, documente din Maramureș, Sighetu Marmației*

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ
ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL,
Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Statuia Dr. Ilie Lazăr din Giulești

Datare: 1999

Amplasare: statuia lui Dr. Ilie Lazăr este amplasată în parcul amenajat în fața Primăriei Giulești.

Coordonate GPS: 47°49'17.0"N; 23°55'46.5"E

Proprietate: Primăria Giulești

Istoric:

Bustul a fost finanțat și amplasat de PNTCD filiala Maramureș, și a fost dezvelit în data de 28.11.1999 în prezența a peste 40 de parlamentari din România.

Dr. Ilie Lazăr s-a născut în 12 decembrie 1895 în Giulești, Maramureș și a decedat în 6 noiembrie 1976 în Cluj Napoca. Ilie Lazăr a fost jurist și om politic, fruntaș al Partidului Național Țărănesc și deputat în Parlamentul României. A fost delegat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918. În Primului Război Mondial, Ilie Lazăr a fost înrolat în armata austro-maghiară și a participat la luptele de pe frontul din Galiția. A dezertat împreună cu soldații săi și a participat la eliberarea orașului Cernăuți. Ilie Lazăr a arborat drapelul României pe clădirea primăriei din Cernăuți la data de 5 noiembrie 1918. Întors în Maramureș organizează Gărzile Naționale Române în satele maramureșene. A fost implicat în acțiunile de eliberare a Maramureșului și a orașului Sighetu Marmației, participând ca voluntar în luptele de la Vad și Cămara din 3-4 ianuarie 1919.

În Primului Război Mondial, Ilie Lazăr a avut gradul de locotenent.

Autor: sculptor Moldovan Traian

Descriere monument:

Monumentul lui Ilie Lazăr are o înălțime de 362 cm (postament + soclu + bust).

Postamentul este din beton armat, placat cu plăci de andezit și este format din 6 trepte de: 81X205/8 cm, 85X205/16 cm; 37X205/13 cm; 41X127/14 cm; 50X205/11 cm; 220X205/11 cm.

Socluul este construit din beton armat placat cu plăci de granit și are 150,5X101 cm și 174 cm înălțime.

Bustul lui Ilie Lazăr este din bronz și are înălțimea de 115 cm.

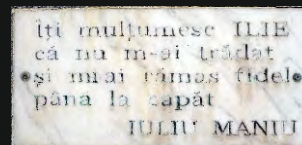
Pe soclu sunt amplasate 2 plăci din marmură albă de 30X58/2 cm și 30X652 cm, inscripționate.

Inscripția de pe monument:

ILIE LAZĂR
1895 – 1976

Îți mulțumesc ILIE
că nu m-ai trădat
și mi-ai rămas fidel
până la capăt

IULIU MANIU

Bibliografie:

Gheorghe Todinca, 2017 – *Marea Unire a Românilor. Oameni, locuri, documente din Maramureș, Sighetu Marmației*

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ

ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI

MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Giulești

Datare: 1931 sau 1937

Amplasare: placa este amplasată în biserica Greco-Catolică „Adormirea Maicii Domnului” din Giulești.

Biserica de piatră a fost construită în perioada 1884 -1888.

Coordonate GPS: 47°50'55.8"N; 23°55'29.4"E

Proprietate: Biserica Greco-Catolică „Adormirea Maicii Domnului”.

Istoric:

Placa a fost amplasată de Asociația „ASTRA” (*Asociațiunea pentru Cultura Poporului Român din Maramureș*).

Pe placă sunt inscripționate numele a 61 de eroi din Primul Război Mondial.

Descriere placă:

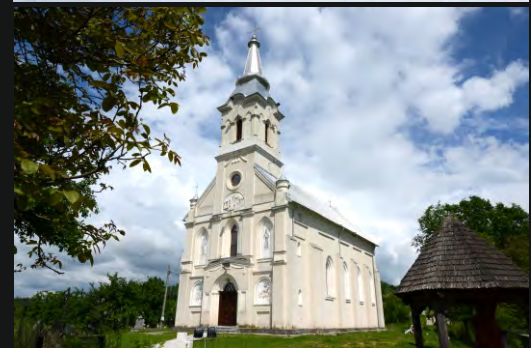
Placa este confecționată din marmură albă, are forma dreptunghiulară de 87X122 cm și 2,5 cm grosime.

Inscripția de pe placă:

CINSTIȚI AMINTIREA CELOR MORȚI ÎN

MARELE RĂZBOI:

Bledea Vasile	Birlea Petru	Obița Iuon
Bercea Gheorghe	Barr Vasalie	Bacinschi Mihai
Bart Iuon	Covaci Gheorghe	Dunca Petru
Grad Iuon	Godja Petru	Hotea Petru
Hotea Gheorghe	Hotea Gheorghe S.	Manaila Iuon
Muntean Petru	Manaila Gheorghe	Pop Gheorghe
Pop Iuon	Pop Vasalie N.	Pop Vasalie P.
Rednic Petru	Rednic Mihai	Rednic Vasalie
Ștețiu Ștefan	Oros Petru	Rednic Gheorghe
Nedescă Ilie	Rednic Iuon	Burnar Petru
Sas Vasalie	Rednic Iuon Gh.	Tivadar Iuon
Rednic Vasalie	Feier Ștefan	Covaci Gheorghe Gh.
Borca Mihai	Birlea Iuon	Danci Lupu
Rednic Ștefan	Pirja Petru	Feier Vasalie
Feier Gheorghe Albaș	Bud Vasalie	Borca Iuon
Borca Ștefan	Rednic Ștefan T.	Peicaș Iuon
Beserman Iuon	Feier Petru	Rednic Gheorghe
Rednic Petru	Gogota Petru	Maroșan Gheorghe
Șaran Petru	Șaran Gheorghe	Borca Ștefan
Moiș Iuon	Boician Mihai	Boician Gheorghe
	Tibil Petru	

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 4762*
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Placă Comemorativă a Eroilor din al Doilea Război Mondial din Giulești

Datare: 2004

Amplasare: placa este amplasată în biserica Greco-Catolică „Adormirea Maicii Domnului” din Giulești.

Biserica de piatră a fost construită în perioada 1884 -1888.

Coordonate GPS: 47°50'55.8"N; 23°55'29.4"E

Proprietate: Biserica Greco-Catolică „Adormirea Maicii Domnului”.

Istoric:

Placa a fost finanțată și amplasată în anul 2004, la inițiativa credinciosului greco-catolic Gheorghe a Diacului.

Pe placă sunt inscripționate numele a 21 de eroi din al Doilea Război Mondial.

Descriere monument:

Placa este confecționată din andezit negru, are forma dreptunghiulară de 59X119 cm și 2 cm grosime.

Inscripția de pe monument:

EROII DIN GIULEȘTI CĂZUȚI LA DATORIE
ÎN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL
1938-1945

ARDELEAN IOSIF

ARDELEAN VASILE A LUI PETRU

BEDEOAN GHE. -//- ȘTEFAN

BEDEOAN PETRU -//- GHE.

BORCA GHE. -//- PETRU

BOICEAN GHE. -//- IOAN

BOZAI GHE.

BUD NUȚU -//- MIHAI

FECHETE GHE. -//- GHE.

FEIER VASILE -//- GHE.

MUNTEAN PETRU -//- PETRU

HOTEAN PETRU -//- MOAȘEI

ONIȚĂ GHE. -//- VASILE

PAȘCU VASILE -//- ȘTEFAN

PÂRJĂ IOAN -//- IOAN

POP PETRU -//- MIHAI MORCOV

POPIOAN -//- ȘTEFAN

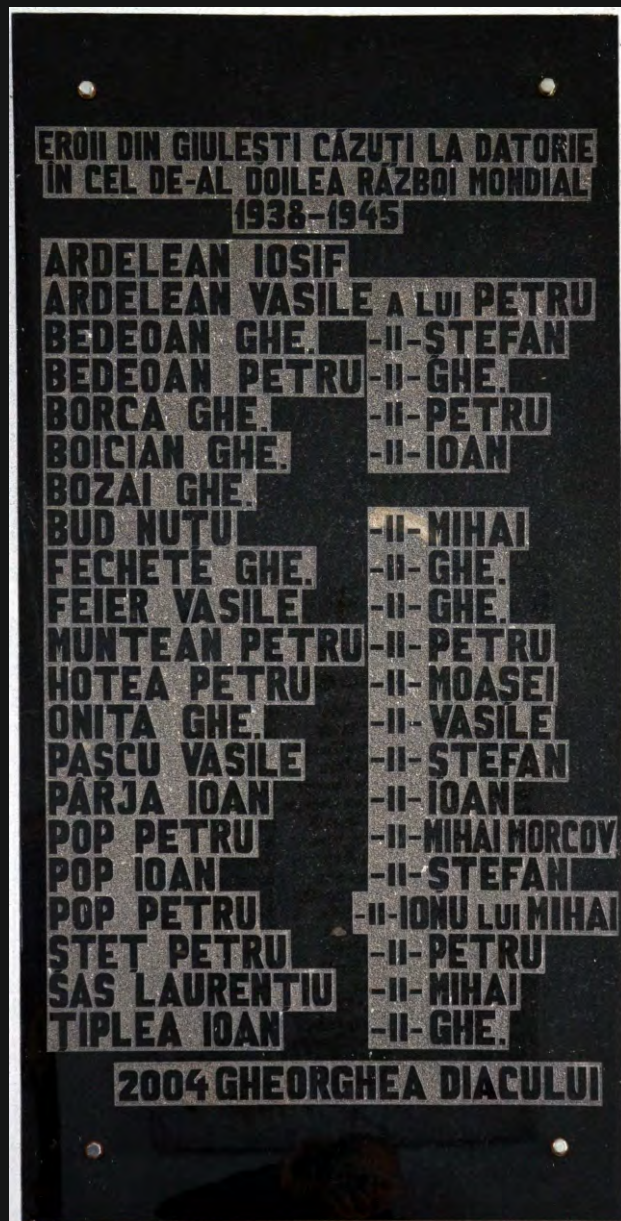
POP PETRU -//- IONU LUI MIHAI

ȘTEȚ PETRU -//- PETRU

SAS LAURENȚIU -//- MIHAI

ȚIPLEA IOAN -//- GHE.

2004 GHEORGHEA DIACULUI

Monumentul Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Ieud

Datare: 1937

Amplasare: monumentul este amplasat în fața Bisericii Ortodoxe Române „*Buna Vestire*”.

Coordonate GPS: 47°40'37.1"N; 23°13'56.9"E

Proprietate:

Primăria Ieud

Biserica Ortodoxă Română „*Buna Vestire*”, Ieud

Istoric:

Monumentul a fost finanțat de familiile eroilor căzuți în Primul Război Mondial și a fost construit de meșterul Hotico Gavrilă Herenta.

În data de 20 iulie 1937 monumentul a fost sfințit.

După 1945 a fost amplasată o placă și în memoria eroilor din al Doilea Război Mondial.

În anul 2007 monumentul a fost restaurat cu fonduri de la Consiliu local și Primăriei Ieud, la inițiativa primarului Nicolae Traian David și a preotului paroh Alexandru Brici.

În data de 22 aprilie 2009 monumentul a fost sfințit de Înaltpreasfinția Sa Iustinian Chira, Episcopul Ortodox al Maramureșului și Sătmarului.

Pe plăci sunt inscripționate numele a 90 de eroi din Primul Război Mondial și a 35 de eroi din al Doilea Război Mondial

Meșter: Hotico Gavrilă a lui Herenta

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 437 cm (postament + obelisc+ cruce)

Postamentul este din beton placat cu plăci de andezit și este format din 2 trepte: 490X490/26 cm; 390X390/14 cm.

Monumentul are forma unui obelisc, este construit din beton placat cu piatră de calcar, are 180X180cm și 397 cm înălțime.

Pe monument sunt 4 nișe unde sunt amplasate 4 plăci din andezit negru de 103X134 cm.

Inscripția de pe monument:

Comuna Ieud

(placa 1)

GLORIE ETERNĂ BRAVILOR OSTAȘI
EROI ROMÂNI DIN IEUD CĂZUȚI PE
CÂMPURILE DE LUPTĂ, ÎN PRIMUL
RĂZBOI MONDIAL (1914-1918) ȘI AL DOILEA
RĂZBOI MONDIAL (1941-1945), PENTRU
APĂRAREA ȚĂRII, NEATĂRNAREA NEAMULUI
ROMÂNESC ȘI SLAVĂ SFINTEI NOASTRE
BISERICI STRĂMOȘEȘTI.

S-a înălțat acest monument în anul
Domnului 2007, din fondurile Consiliului local
Ieud, prin strădania primarului Nicolae
Traian David și a preotului paroh Alexandru
Brici.

S-a sfințit în Duminica Floriilor, din anul 2009,
luna aprilie, ziua 12, de către Prea Sfinția Sa
IUSTINIAN CHIRA, Episcopul ortodox al
Maramureșului și Sătmarului.

(placa 2)

1914 – 1918

D. Balea I. I. Andrei
D. Balea I. I. Pojar
M. Bilițiu Dăncuș I. Petru
M. Bizău I. M. Învățător
V. Bizău I. Gh. Caba
G. Bota I. C. Dridu
D. Buftea I. Ștefan
C. Buftea I. Ion
I. Buftea I. Gh. Berdea
I. Buftea I. Ion
I. Buftea I. I. P. Berdea
G. Chindriș I. D. Musai
G. Chindriș I. I. Cantor
G. Chindriș I. I. Ciacu
G. Chindriș I. Macovei
Gr. Chindriș I. Gh. Dâmbu
I. Chindriș I. G. Ciucă
I. Chindriș I. G. Bumbu
I. Chindriș I. Gr. Bocriță
I. Chindriș I. I. Maftei
N. Chindriș I. Gr. Dâmbu
S. Chindriș I. D. Dâmbu

S. Chindriș I. I. Mecianu
V. Chindriș I. D. Mecianu
V. Chindriș I. D. Musai
V. Chindriș I. Gh. Pătrășcău
V. Chindriș I. I. Bârlea
V. Chindriș I. I. Dâmbu
V. Chindriș I. I. Macovei
G. Ciornei I. I. Chira
Gr. Ciornei I. Gr.
G. Ciornei I. Gr. Hârpău
Gr. Ciornei I. I. Hârpău
Șt. Covaci I. Șt. Bădăna
D. Dăncuș I. Șt. Timocean
G. Dăncuș I. D.
I. Dăncuș L. G. Timocean
I. Dăncuș I. Gr.
Șt. Dăncuș
V. Dăncuș
D. Dunca
G. Dunca I. Gr. Dumitru
I. Dunca I. Gh. Domnița
I. Dunca I. Gr.

V. Dunca

1941 – 1945

(placa 4)

(placa 3)

1914 – 1918

V. Dunca I. I. Boboiag
 V. Dunca I. V. Bobuțu
 D. Floria I. G. Pitiu
 D. Floria I. I. Pitiu
 I. Floria I. Pitiu
 I. Floria I. Pitiu
 I. Floria I. Gr. Cătuna
 V. Giurgiu I. D. Bodran
 I. Hotico I. Borșanu
 G. Hotico I. Gr. Hodâșoai
 G. Hotico I. V. Vădiucanu
 I. Hotico I. Andrei
 G. Iusco I. G. Nuca
 Gh. Iusco I. I. Botu
 I. Iusco I. Gr. Grigaci
 I. Iusco I. Șt. Sfâcă
 V. Iusco I. G. Flițu
 V. Iusco I. I. Grigaci
 V. Iusco I. Șt. Hodâș
 G. Ivăncuș I. Gr. Onciu
 I. Ivașco a Ioanei
 N. Ivașco I. Gr. Ioji

D. Joldea I. Riga
 D. Joldea I. V. Murgu
 I. Lăpușan I. P. Jurău
 P. Meșter I. I.
 G. Mariș I. I. Dan
 I. Nemeș I. Vasile
 I. Petrovan I. Petru
 I. Perța I. Dumitru
 Gh. Pleș I. D. L. Andrei
 Gh. Pleș I. Gr. Săcianu
 Șt. Pleș I. V. a. Dieciții
 V. Pleș I. Gh. Berău
 V. Pleș I. St. Gănău
 D. Pop I. Gr. Roibu
 G. Pop I. Gh. Roibu
 G. Pop I. I. Rognianu
 I. Răzmiș a Axeniei
 G. Sas I. I. Nacu
 G. Sas I. I. Sasu
 Șt. Sas I. Șt. Borodan
 V. Sas I. I. Nacu
 G. Tand I. G. Cheșu
 G. Chindriș I. Macovei

Bilț Vasile
 Chindriș Ion
 Chindriș Gheorghe
 Chindriș Găvrilă
 Chindriș Vasile
 Dăncuș Ion
 Dunca Dumitru
 Dunca Găvrilă
 Dunca Ion
 Dunca Ion
 Florea Găvrilă
 Giurgi Ioan
 Giurgi Vasile
 Gorzo Ion
 Hotico Andrei
 Hotico Dumitru
 Hotico Găvrilă   Rus Ion   Roșca Ion
 Hotico Ion
 Ilea Ion
 Ilea Ion
 Mariș Găvrilă
 Mariș Vasile
 Moldovan Vasile
 Moldovan Vasile
 Pașca Găvrilă
 Pașca Vasile
 Pașca Vasile
 Perța Ion
 Perța Vasile
 Pleș Ion
 Pleș Găvrilă
 Pop Dumitru
 Pop Gheorghe

„Dormiți în pace umbre, martirii româniei,
 Ce-ați îngrășat pământul cu sânge de eroi!
 Bătrâni cărunți cu vază, voi floarea tinerimei,
 Ce-n lupte sângeroase căzând, v-ați rupt din noi”
 Andrei Mureșan

Bibliografie:

Vasile Vetîșanu
 Mocanu, *Cartea Ieudului*,
 Editura Convex, Oradea, 1995,
 pag. 48-52

Traian Ursu, Muzeul
 Județean de Istorie și
 Arheologie din Baia Mare, *fișă
 analitică de evidență nr. 704.*

*MONUMENTE DIN
 JUDEȚUL MARAMUREȘ
 ÎNCHINATE EROILOR DIN
 PRIMUL RĂZBOI MONDIAL,*
 Baia Mare, Editura
 Ethnologica, 2020

Monumentul în perioada
 1937-2007

Foto: Traian Ursu

Troița Martirilor și Eroilor Neamului Românesc

Datare: 1993

Amplasare: troița este amplasată în curtea școlii, vizavi de Biserica Ortodoxă Română „Buna Vestire”.

Coordonate GPS:

47°40'37.1"N; 24°13'56.9"E

Proprietate:

Biserica Greco – Catolică Ieud

Istoric:

Monumentul a fost finanțat și ridicat în anul 1993 de comunitatea Greco – Catolică din Ieud.

Meșter: Gavrilă Hotico Herenta și Ioan Hotico Herenta

Descriere monument:

Troița are o înălțime de 405 cm (postament + troiță).

Postamentul este din beton și are 35 cm înălțime.

Troița este din lemn de brad și are o înălțime de 370 cm.

Inscripția de pe troița monument:

RIDICATU-SA
ACEASTA SFÎNTĂ
CRUCE ÎN ANUL
DOMNULUI 1993 DE
CĂTRE CREDINCIOȘII
PAROHIEI GRECO-
CATOLICE DIN IEUD
ÎN MEMORIA
MARTIRILOR
SIEROILOR
NEAMULUI ROMÂNESC

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență nr. 4896.*

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul familiei marelui patriot și dascăl Petru Bilțiu Dancuș din Ieud

Datare: 10.1931

Amplasare: monumentul (capela) se află în cimitirul Bisericii Greco-Catolice „*Nașterea Maicii Domnului*” din Ieud.

Coordonate GPS: 47°40'32.8"N; 24°13'50.5"E

Proprietate: Biserica Greco-Catolică „*Nașterea Maicii Domnului*” din Ieud
Istoric:

Monumentul a fost ridicat în memoria familiei Bilțiu alias Dancuș, care sunt înmormântați în Ieud sau în alte localități din România sau străinătate.

Autor: meșteru popular Hotico Herenta, după schița pictorului Traian Bilțiu Dancuș.

Autor pictură: pictoru Traian Bilțiu Dancuș

Descriere monument:

Monument are o înălțime de 440 cm (construcție + acoperiș + cruce).

Monumentul are 195X157 cm și înălțimea de 180 cm, și este construit din piatră (gresie) zidită.

În față și lateral, monumentul este prevăzut cu o șatră, prevăzută cu portiță. Șatra are doi stâlpi și chituși, care împreună cu grinda formează trei arcade. Elementele sunt din lemn de stejar, sculptate.

Acoperișul este înalt de circa 2 m, în patru ape și acoperit cu șindrila cu cioc.

Pe acoperiș se află o cruce în cerc (celtică).

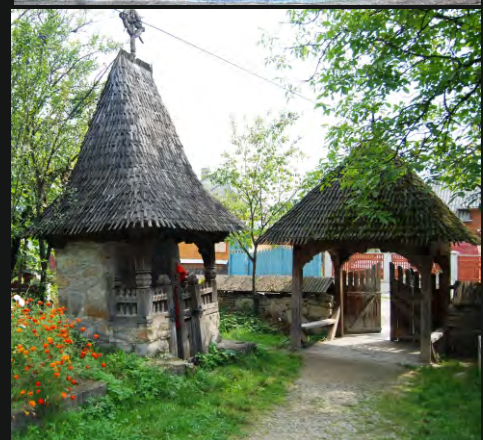
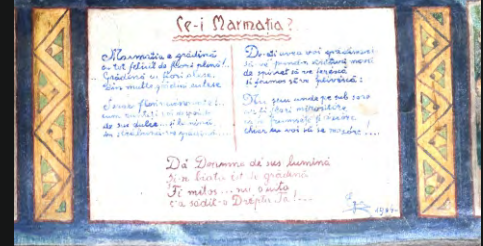
În interiorul monumentului se află:

- o placă de andezit de 76X34 cm, dedicată lui PETRU BILȚIU ALIAS DANCUȘ DE IEUD
- o placă din andezit de 44X35 cm, dedicată eroului MIHAI-NICOARĂ BILȚIU A. DANCUȘ DE IEUD
- o placă din andezit de 34X76,5 cm, dedicată familiei
- portretul eroului MIHAI-NICOARĂ BILȚIU A. DANCUȘ DE IEUD, de 34X43 cm, pictat de Traian Bilțiu
- portretul lui PETRU BILȚIU ALIAS DANCUȘ DE IEUD, de 34X50 cm, pictat de Traian Bilțiu
- o poezie care a fost scrisă în anul 1924

Monumentul este pictat de Traian Bilțiu Dancuș. Pe bolta monumentului sunt pictați doi heruvimi, Maica Domnului, luna și soarele antropomorfizate și stele. Pe peretele monumentului este pictat Isus, biserica și țărani din Ieud.

În interiorul monumentului se află poezia „*Ce-i Marmăția*”, care a fost scrisă în anul 1904

Inscripția din monument:

Comuna Ieud

(placa nr. 1)

În memoria Eroului:
MIHAI-NICOARĂ BILȚIU A. DANCUȘ DE IEUD
fost subofiter în marina austriacă
Născut 5 Dec. 1893, mort în 10 Dec. 1917
în lupta navală dela Muggia-Trieste.
Dormi în pace Eroule, cui valurile
mării îi servesc drept mormânt!

(placa nr. 2)

Aici odihnesc:
ANA BILȚIU NĂSC. DUNCA
BUNICA
MIHAI BILȚIU A. DANCUȘ
UNCHIUL ȘI
DUILIU-ILARIU BILȚIU A. DANCUȘ
fratele nostru
Odihnească în pace!

(placa nr. 3)

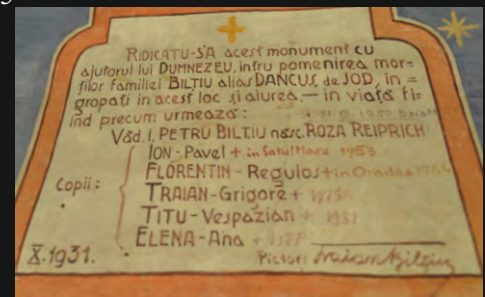
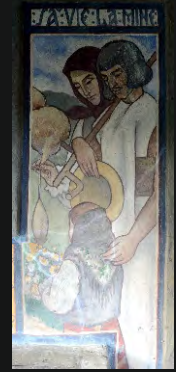
Aici odihnește:
 PETRU BILȚIU ALIAS DANCUȘ DE IEUD
 fost învățător dirigent la școala gr. cat. din Ieud,
 Născut: 16 Iulie 1863, †28 Maiu 1907
 Fie-i țerina ușoară și memoria-i binecuvântată!

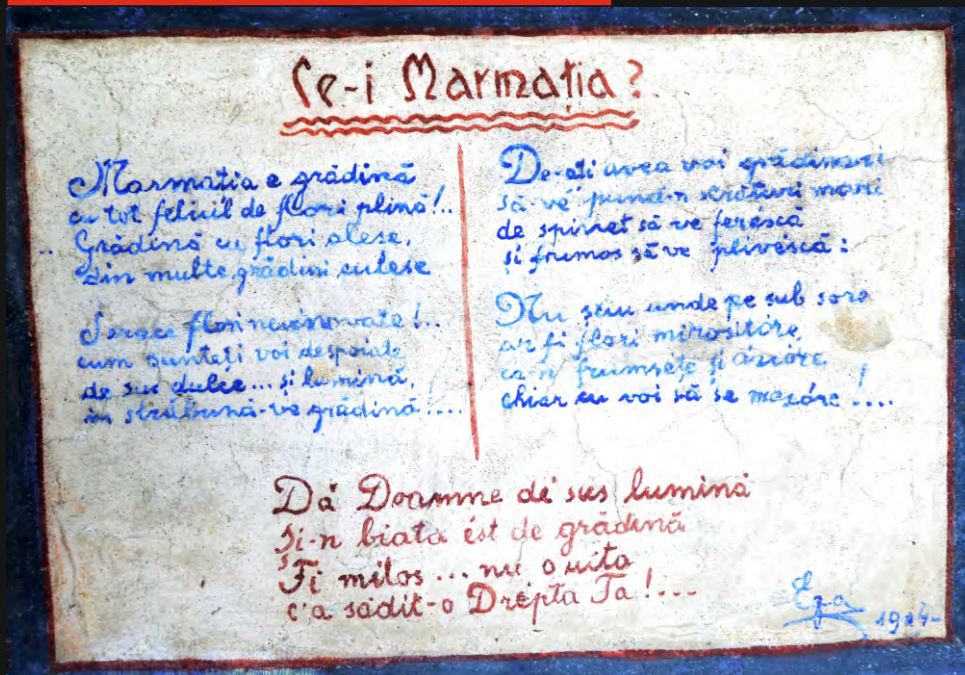

(inscripție pictură)

RIDICATU-SA acest monument cu ajutorul lui DUMNEZEU, intru pomenirea morților familiei BILȚIU alias DANCUȘ de IOD, în-gropați în acest loc și aiurea – în viață fiind precum urmează:

Văd. I. PETRU BILȚIU născ. ROZA REIPRICH †31.XII.1950 Baia Mare
 Copii:
 ION – Pavel † in Satu Mare 1953
 FLORENTIN - Regulos † in Oradea 1964
 TRAIAN – Grigore † 1975
 TITU – Vespazian † 1981
 ELENA – Ana † 1977
 Pictor: Traian Bilțiu
 X. 1931

(poezia)

Ce-i Marmăția?

Marmăția e grădină
cu tot felul de flori plină!..
Grădina cu flori alese,
din multe grădini culese

Sărace flori nevinovate!..
cum sunteți voi despoiate
de suc dulce ... și lumină
în străbună-va grădină!...

De-ați avea voi grădinari
să ve pună-n scraturi mari
de spinet să ve ferască
și frumos să vă plivască:

Nu știu unde pe sub sore
ar fi flori mirositoare
ca-n frumsețe și avere
chiar cu voi să se mesore!...

Dă Doamne de sus lumină
Și-n biata est de grădină
Fi milos... nu o uita
c'a sădit-o Drepta Ta!...

1904

Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Leordina

Datare: 1980

Amplasare: lângă drumul național DN 18, în parcul din centrul localității, lângă primărie.

Coordonate GPS: 47°47'08.7"N; 23°15'08.5"E

Proprietate: Primăria Leordina

Istoric:

Monumentul eroilor a fost ridicat la inițiativa primarului Leordean Ileana, în anul 1980, cu fonduri asigurate de Primăria Leordina.

În anul 2000 monumentul a fost renovat de Biserica Ortodoxă Română, preot Gheorghe Dumitreaș și de primărie, primar Dan Ioan Dănișă.

În anul 2005 monumentul a fost renovat de Consiliul local și Primăria Leordina, primar Gavriluți Ștefan. În această perioadă a fost amenajat și parcul unde este monumentul.

Ofițerul Leordean Alexandru în anul 2005, cu ajutorul Consiliului local și a Primăriei, a adus de la Ministerul Apărării, două tunuri antiaeriene de calibru 57mm pe care le-a amplasat lângă monument. Tunurile au fost fabricate în Rusia (URSS) în anul 1949.

Inscripțiile de pe plăci sunt făcute de Ruscovan Ioan din Rona de Sus.

Pe monument sunt inscripționate numele a 36 de eroi din Primul și al Doilea Război Mondial.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 443 cm (postament + monument + cruce) și o lungimea de 394 cm.

Postamentul este din beton placat cu piatră cubică de andezit și este format din 2 trepte de: 394X149/17 cm; 394X110/21 cm.

Monumentul este construit din piatră cubică de andezit, are forma unui zid, care are 394 cm lungime și este format din 4 blocuri de: 67X78 cm, înălțime 275 cm; 145X78 cm, înălțime 204 cm; 113X43 cm, înălțime 179 cm și 68X27 cm, înălțime 145 cm.

Crucea este confecționată din andezit negru și are o înălțime de 130 cm.

Comuna Leordina

Plăcile inscripționate sunt confecționate din andezit și sunt amplasate în 3 nișe.

Plăcile au dimensiunea de: 135x115 cm; 112x76 cm și 84x53 cm.

Monumentul este agrementat de două tunuri antiaeriene de calibru 57mm, fabricate în Rusia (URSS) în anul 1949.

Inscripția de pe monument:

(placa)

EROILOR MARTIRI DIN COMUNA LEORDINA CĂZUȚI PE
CÂMPUL DE LUPTĂ ÎN CELE DOUĂ RĂZBOAIE MONDIALE

COCÂRCAGHE. a CĂPRUȚII	+1916	URDA ION BONZARI	+1944
GABOREAN ȘANDOR a ANIȘCA	+1918	URDA ION IEPURASU	+1944
GABOREAN VASILE a HLEABULUI	+1944	URDA ION ai IOANE DUNCHII	+1916
GAVRILUȚI DUMITRU a URSULUI	+1944	URDA IONAȘ a lui URDA	+1944
GAVRILUȚI ION a DECIȚII	+1944	URDA SIMION IEPURASU	+1944
LEORDEAN ILIE a OLANULUI	+1941	URDA ȘANDOR ai ILENE L. ȘANDOR	+1916
LEORDEAN VASILE a lui VASILE	+1944	URDA VASILE IEPURASU	+1944
NEMEȘ GHE. a COCOȘULUI	+1916	VANCEA V. GHE. a lui MIHAI	+1944
NISTOR ION ai NICĂ	+1916	VANCEA ILIE a DIACULUI	+1916
NISTOR ION ai ȘOSE	+1918	VANCEA GHE. ION a lui MIHAI	+1944
NISTOR NUȚU ai NICĂ	+1916	VANCEA VASILE a DIACULUI	+1916
POP VASILE BĂZAI	+1944		
POPAN ILIE a POPANULUI	+1944		
PETROVAI ȘANDOR	+1918		
ROȘCA ION BUTEA	+1944		
ROȘCA ȘANDOR a PETRI	+1944		
ȘOFRONICI ION a VĂTAFULUI	+1916		
TAUT ION CEACU	+1917		
TAUT ION a HÂNCEANULUI	+1916		
TAUT ION a PALERULUI	+1944		
TAUT GHE. a CĂLINII	+1944		
TAUT VASILE a MĂLAIERULUI	+1916		
TIVADAR DUMITRU	+1944		
ȚIPLEA ION a ȚIPLII	+1944		

GLORIE EROILOR NEAMULUI

(placa)

„EIAU CĂZUT
CU FAȚALA DUȘMANI
DAR NU SUNT MORȚI,
CĂCI INIMA LOR BATE
DE DINCOLO DE MOARTE
ȘI DE ANI,
DE-A PURURI PENTRU NOI
ȘI PENTRU LIBERTATE
EIAU CĂZUT LUPTÂND
PENTRU CEI MULȚI
PENTRU CEI GOI
ȘI PENTRU CEI DESCULȚI
ZIDAUFĂCUT
DIN TRUPURILE LOR
PENTRU DREPTATEA NOASTRĂ
A TUTUROR”

(placa)

EROU
Subinspector (p.m.)
NISTOR GHEORGHE

Bibliografie:

Alexandru Leordean, *Leordina - un sat în fața lumii*, Editura Echim, Sighetu Marmăției, 2006, pag. 64

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 4978*

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare,

Editura Ethnologica, 2020

Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial din Leordina

Datare: 1917

Amplasare: cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial se află la marginea cimitirului vechi al localității, numit de localnici „*temeteu*”, pe strada (ulița) Sub Codrișor.

Coordonate GPS: 47°46'58.7"N; 24°15'03.2"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă „*Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil*” din Leordina

Istoric:

În cimitirul împrejmuit de un zid de piatră, sunt înhumați 16 ofițeri și soldați germani și austro-ungari din Armata 7, Corpul IV Vânători de Munte Karpathenkorps, care a fost sub comanda generalului locotenent Richard Heinrich Karl von Conta.

Militarii au luptat în Munții Maramureșului și au murit în spitalul militar de campanie „*feldlazaret*” din Leordina.

În anul 2005 Biserica Ortodoxă „*Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil*” din Leordina, pr. Gheorghe Dumitrescu, a reparat zidul de piatră al cimitirului.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 212 cm (postament + monument).

Postamentul este din piatră (gresie) de 95X41 cm și 40 cm înălțime.

Monumentul este din piatră (gresie) de 85X35 cm și 172 cm înălțime.

Pe monument este sculptată o cruce germană și un text în limba germană.

Cimitirul are o suprafață de 137 m² și este înconjurat de un zid de piatră de 40 cm lățime și 120 cm înălțime. În cimitir se intră pe o poartă din fier de 200 cm lățime.

Inscripția de pe monument:

Den.

für das hartbedrängte
Vaterland
gestorbenen deutschen
u. österr – ung Kameraden
gewidmet

Traducere:

Monument dedicat camarazilor germani și austro-ungari căzuți pentru mult încercata patrie

Bibliografie:

Alexandru Leordean, *Leordina – un sat în fața lumii*, editura Echim, Sighetu Marmăției, 2006, pag. 26-27

Cimitirul militarilor ruși din Primul Război Mondial din Leordina

Datare: 1915 - 1917

Amplasare: Cimitirul militarilor ruși din Primul Război Mondial se află la marginea cimitirului vechi al localității numit de localnici „*temeteu*”, pe strada (ulița) Sub Codrișor.

Coordonate GPS: GPS 47°46'58.7"N; 24°15'03.2"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă „*Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil*” din Leordina

Istoric:

Tradiția orală locală menționează că lângă cimitirul împrejmuit al eroilor germani din Primul Război Mondial, au fost înhumați în gropi comune soldați din Armata Imperială Rusă, Armata 8-a, aflată sub comanda mareșalului Alexei Alexeevici Brusilov.

Monumentul Eroilor Moiseieni din Primul și al Doilea Război Mondial

Datare: 2002

Amplasare: monumentul este amplasat în centrul localității, în parcul din fața blocului, lângă drumul național DN 18.

Coordonate GPS: 47°39'17.4"N; 24°32'32.2"E

Proprietate: Primăria Moisei

Istoric:

Monumentul a fost ridicat la inițiativa prof. Coman Gheorghe, care a fost sprijinit de primarul Horj Alexa. Monumentul a fost finanțat de Consiliul local, Primăria Moisei, Biserica Ortodoxă, Ocolul Silvic Vișeu, familiile Horj Dumitru Lupu, Hojda Traian Zmărăndău, Fluțar Ștefan Durlușcău, Popescu Daniel, Horj Pavel Păvăluc, Tomoiagă Vasile Răzuș, Coman Toader Boieru, Horj Emil și Pop Toader.

Crucea de pe monument a fost finanțată de preoții: Timiș Dumitru, Horea Ioan, Sandu Matei și Tomoiagă Vasile.

În anul 2017 monumentul a fost restaurat de Consiliul local și Primăria Moisei.

Pe plăci sunt inscripționate numele a 35 de eroi din Primul Război Mondial.

Autor: sculptor Ioan Marchiș

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 743 cm (postament + soclu + monument + cruce).

Postamentul este din beton placat cu plăci de marmură și bucăți de andezit, și este format din 3 trepte de: 605X620/8 cm, 520X525/19 cm și 435X435/21 cm.

Socluul este din beton placat cu plăci de andezit de 2 cm grosime și are la bază 152X150 cm, sus 108X108 cm și 155 cm înălțime.

Monumentul este din beton placat cu plăci de andezit de 2 cm grosime, are 93X92 cm și 400 cm înălțime.

Pe monument este o cruce din andezit de 140 cm.

Lângă monument se află o placă de marmură de 56X100/3 cm.

Inscripția de pe monumentul din 2017:

Monumentul în anul 2021

Comuna Moisei

(pe plăcile din andezit de pe monument)
(în față)

GLORIE ETERNĂ MOISEIENILOR
CĂZUȚI PENTRU ELIBERAREA
PATRIEI ÎN CELE DOUĂ RĂZBOAIE
MONDIALE

(placă, dreapta)

Bozga Niculae
Bozga Toader
Coman Ion
Coman Vasile a Luchii
Fluțar Vasile
Tomoiaș Grigore Puței
Tomoiaș Ion Căldau
Tomoiaș Ioan Răzuș
Tomoiaș Ioan Ștepuțan
Tomoiaș Ștefan Țâțâna
Tomoiaș Ștefan Vasoc

**

Ciuban Grigore Simion
Coman Lupu Șușca
Coman Nistor a lui Ilie
Covaci Ștefan Gînju
Grad Vasile
Hojda Gheorghe Șofronău

(placă, stânga)

Hojda Ion Hrișcău
Hojda Vasile Nepoticu
Horj Gheorghe
Horj Ioan
Horj Ștefan
Ivașcu Gheorghe
Ivașcu Ion Topor
Ivașcu Ioan
Mâț Ioan
Mihali Ștefan
Roșca Alexa Tiboacă
Ștețcu Ioan Hăisan
Timiș Nicoară
Tomoiaș Grigore Ciotu
Tomoiaș Ion Huci
Tomoiaș Ion Steputanu
Tomoiaș Maței Vivat
Tomoiaș Toader Steputanu

(pe placa de marmură
din anul 2002 de lângă
monument)

”GLORIE ETERNĂ
MOISEIENILOR
CĂZUȚI PENTRU
ELIBERAREA
PATRIEI ÎN CELE
DOUĂ RĂZBOAIE
MONDIALE,,

(placa din spate)

Restaurată cu contribuția
Consiliului Local și a
Primăriei comunei
Moisei în anul 2017.

Bibliografie:

Gheorghe Coman, *Moisei - străveche vatră românească*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2004, pag. 120-121

*MONUMENTE DIN JUDEȚUL
MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR
DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL*, Baia
Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul s-a ridicat
prin stradanția Profeso-
rului COMAN GHEORGHE a
primarului HORJ ALEXA
și cu sprijinul:
CONSILIUL LOCAL
BISERICA ORTODOXĂ
FAMILIA HORJ DUMITRU LUPU
HOJDA TRAIAN ZMĂRÂNDĂU
FLUTAR ȘTEFAN DURLIȘCAU
POPESCU DANIEL
HORJ PAVEL PAVĂLUC
TOMOIAȘ VASILE RĂZUS
COMAN TOADER BOIERU
HORJ EMIL
POP TOADER
OCOLUL SILVIC VIȘEU
2002

Monumentul și placa din
perioada 2002- 2017

Inscripția de pe monumentul din 2002-2017: pe monument erau patru plăci din marmură albă: două cu numele eroilor, o placă cu ctitorii monumentului și o placă care este pusă lângă monument restaurat anul 2017.

Troița Martirilor și a Eroilor Moiseieni de la Izvorul lui Dragoș, căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial

Datare: 2012

Amplasare: Troița monument este amplasată în fața Bisericii Ortodoxe Române „Înălțarea Domnului” din Moisei, Izvorul lui Dragoș

Coordonate GPS: 47°39'19.8"N; 23°35'13.5"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „Înălțarea Domnului” din Moisei, Izvorul lui Dragoș

Istoric:

Troița monument a fost amplasată în anul 2012, la inițiativa preotului paroh Matei Șandor.

Descriere monument:

Troița monument are o înălțime de 344 cm (postament + troiță).

Socul este din beton placat cu plăci de andezit de 2 cm grosime și are forma trapezoidală de: 125X124 cm la bază, 61X61 cm, sus și 106 cm înălțime.

Troița este confecționată din andezit, are 20,5X15,5 cm și 238 cm înălțime.

Pe troiță este reprezentată scena „Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos”.

Inscripția de pe troița monument:

GLORIE ETERNA
MARTIRILOR ȘI EROILOR
MOISEIENI
DE LA
IZVORUL DRAGOȘ
CAZUȚI ÎN PRIMUL ȘI AL DOILEA RAZBOI
MONDIAL

CRUCII TALE NE ÎNCHINĂM
HRISTOASE SI SFINTA
ÎNVIERE TA O LĂUDĂM
SI O MĂRIM

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ
ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI
MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Pictura cu Monumentul Martirilor Români de la Moisei din Biserica Ortodoxă „Înălțarea Domnului” de la Izvorul lui Dragoș, Moisei

Datare: 1990 - 1991

Amplasare: pictura se află la intrare, pe partea dreaptă, în Biserica Ortodoxă Română „Înălțarea Domnului”, de la Izvorul lui Dragoș din localitatea Moisei.

Coordonate GPS: 47°39'20.2"N; 24°35'13.4"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „Înălțarea Domnului”, de la Izvorul lui Dragoș din Moisei

Istoric:

În perioada 1990 – 1991, la inițiativa preotului Ioan Paul Tomoiagă a fost realizată pictura care reprezintă Monumentul Martirilor Români de la Moisei.

Autori: pictorii de biserici Teodor Ștefan din Șomcuta Mare, Victor Tistu din Buhuși și Cristian Dosa din Dej.

Descriere pictură:

Pictură cu Monumentul Martirilor Români de la Moisei și registrul cu numele martirilor, este pictată pe perețele bisericii. Pictura are dimensiunea de 164/210 cm și registrul cu numele martirilor are 70/142 cm.

Inscripția de pe perete:

ÎN MEMORIA MARTIRILOR UCIȘI
LA MOISEI – 14 OCT. 1944

ION ANDREICA	VIȘEU DE MIJLOC	MARAMUREȘ
PETRU BEJAN	FĂRĂGĂU	MUREȘ
TOADER BLAGA	FĂRĂGĂU	MUREȘ
MIHAI BOIERU	VOIVODENI	MUREȘ
LAZĂR BUIA	SÎNGIORGIU DE MUREȘ	
VASILE CURTICĂPEAN	FĂRĂGĂU	MUREȘ
VASILE CURTICĂPEAN	FĂRĂGĂU	MUREȘ
AUGUSTINI CHIBUȚIU	VOINICENI	MUREȘ
SIMION COREA	MILĂȘEL	MUREȘ
GHEORGHE GRAD	SĂCEL	MARAMUREȘ
VASILE HOSV	BĂRDEȘTI	MUREȘ
VASILE JUDECAN	NIMA	CLUJ
VASILE OLTEAN	BERGHIA	MUREȘ
ION OȘORHEAN	FIZEȘUL GHERLEI	CLUJ
IACOB PELEA	BĂRDEȘTI	MUREȘ
OLTEAN PELEA	BĂRDEȘTI	MUREȘ
IOAN POP	VOIVODENI	MUREȘ
SIMION POP	FĂRĂGĂU	MUREȘ
VASILE PUNI	SÎNTANA	MUREȘ
MIHAI M. RADU	VOIVODENI	MUREȘ
MIHAI R. RADU	VOIVODENI	MUREȘ
ALEXANDRU RAICA	HARTĂU	MUREȘ
IOAN SABĂU	FĂRĂGĂU	MUREȘ
SIMION SABĂU	FĂRĂGĂU	MUREȘ
VASILE T. SAVINA	VOIVODENI	MUREȘ
NICOLAIE SECUI	FIZEȘU GHERLEI	CLUJ
ION STRETE	SÎNMARTINU DE CÎMPIE	
GHEORGHE ȘTEFAN	ȘINCAI	MUREȘ
ȘTEFAN TOMOIAGĂ	MOISEI	MARAMUREȘ

VEȘNICĂ POMENIRE !

Casa Memorială a Martirilor de la Moisei

Monument istoric: cod LMI (lista monumentelor istorice) MM-IV-m-B-04836

Datare:

Casa a fost construită în anul 1890.

Muzeul a fost înființat în anul 1981.

Amplasare: Muzeul Casa Memorială a Martirilor de la Moisei este amplasat pe strada Eroilor, la ieșirea din Moisei spre Borșa, lângă drumul național DN 18.

Coordonate GPS: 47°39'13.2"N; 24°35'59.5"E

Proprietate: Primăria Moisei

Istoric:

În data de 14 octombrie 1944, în două case din Moisei, au fost împușcați 29 de țărani români din județul Mureș, Cluj și Maramureș, de către trupele horthyste, aflate în retragere.

Victimele au făcut parte din detașamentul de muncă forțată care lucrau la amenajarea Liniei Árpád, precum și țărani care au fost împușcați pe motivul că ar fi fost partizani și ar fi obstrucționat retragerea trupelor maghiare.

Muzeul Casa Memorială a Martirilor de la Moisei, este amenajat în casa unde au fost uciși în data de 14 octombrie 1944, de către horthyști, 15 țărani români din cei 29.

Descriere monument:

Casa este construită din lemn de molid, în anul 1890, este acoperită cu șindrilă și are două lucarne în acoperiș.

Casa are o cameră, tindă și pridvor (șatră) în față.

În cameră se află un cuptor tradițional și o expoziție dedicată celor 29 de martiri, care conține fotografii, obiecte, documente și acte ce au aparținut victimelor.

În tindă se află o masă, o icoană pe sticlă, două fotografii și o hartă cu România din anul 1940.

Troița Martirilor de la Moisei

Datare: 1998

Amplasare: Troița Martirilor de la Moisei este amplasată în curtea Muzeului Casa Memorială a Martirilor de la Moisei, de pe strada Eroilor, la ieșirea din Moisei spre Borșa, lângă DN 18.

Coordonate GPS: 47°39'13.2"N; 24°35'59.5"E

Proprietate: Primăria Moisei

Istoric:

Troița a fost amplasată de Vatra Românească, filiala Reghin, în memoria celor 29 de martiri uciși la Moisei de trupele horthyste în al Doilea Război Mondial, aflate în retragere.

Descrierea troiței monument:

Troița monument are o înălțime de 315 cm (postament + troiță).

Postamentul este format din beton și are 97X60 cm și 60 cm înălțime.

Troița este confecționată din lemn de stejar de 28,5X8,5 cm, 255 cm înălțime și este acoperită cu tablă.

Pe troiță se află inscripția și scena „Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos”.

Inscripția de pe troița monument:

IN MEMORIA CELOR
29 MARTIRI, OMORÎȚI
MIȘELEȘTE DE
HORTIȘTII MAGHIARI
ÎN OCTOMBRIE 1944

RIDICAT DE
VATRA ROMÂNEASCĂ
MUN. REGHIN

Monumentul Martirilor de la Moisei

Datare: 1958

Amplasare: Monumentul Martirilor de la Moisei este amplasat pe strada Eroilor, la ieșirea din Moisei spre Borșa, lângă DN 18.

Coordonate GPS: 47°39'12.8"N; 24°36'01.9"E

Proprietate: Primăria Moisei

Istoric:

În anul 1944, la două săptămâni după împușcarea cei 29 de martiri, au fost înhumați într-o groapă comună de localnici, care au amplasat și o troiță din lemn.

În anul 1958 pe locul unde au fost înmormântați cei 29 de țărani uciși de trupele horthyste s-a construit acest monument.

Monumentul a fost restaurat în anul 1998 și în anul 2019.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 450 cm (postament + soclu + monument + cruce).

Monumentul are fundația din beton de 640X600 cm.

Postamentul este din beton și este format din trei trepte: 495X495/15 cm, 440X445/15 cm, 385X386/15 cm.

Socluul este din beton și are 141X141/71 cm.

Monumentul este sub forma unui obelisc, fiind format din trei părți: 91,8X91,8 cm, înălțime de 239; înălțime 36 cm și 10 cm, pe care se află o cruce din andezit de circa 40 cm.

Pe monument sunt amplasate plăci de andezit inscripționate.

Monumentul este placat cu plăci de andezit și marmură albă.

"In memoria martirilor
romani asasinati de
armata horthysta la
14 octombrie 1944"

"In memoria celor 29
martiri romani omorati
miseleste de horthysti
in octombrie 1944"

"A la memoire de 29
martyres ruminis tues
lachment par le
horthysts en octobre
1944"

"In the memory of the
29 martyrs cowardly
killed by the horthysts
in october 1944"

Inscripția de pe
monument: 2021
(placa din față)

„In memoria martirilor
romani asasinati de
armata horthysta la
14 octombrie 1944”

„In memoria celor 29
martiri romani omorati
miseleste de horthysti
in octombrie 1944”

„A la memoire de 29
martyres ruminis tues
lachment par le
horthysts en octobre
1944”

„In the memory of the
29 martyrs cowardly
killed by the horthysts
in october 1944.,,

Buja Lazăr
com. Sângiorgiu de Mureș
Gheorghe Ștefan
com. Șincai
Chibuțiu Augustin
comuna Voiniceni
Gorea Simion
comuna Crăiești
Judecan Vasile
comuna Riciu
Strete Ioan
com. Sînmărcinul de Cîmpie
Oltean Vasile
Raica Alexandru
comuna Pănet
județul Mureș
Oșorhean Ioan
Săcui Nicolae
com. Fizeșul Gherlei
județul Cluj
Andreica Ioan Vivat
orașul Vișeu de sus
Grad Gheorghe
a Balioaiei
comuna Săcel
Tomoiagă Ștefan
Șlica
comuna Moisei jud.
Maramureș

(placa, lateral)

Blaga Toader
Bejan Petru
Curticăpean T.
Vasile
Curticăpean V.
Vasile
Pop Simion
Sabău Ioan
Sabău Simion
comuna Făgăraș
Boieru Mihai
Pop Ioan
Radu M. Mihai
Radu R. Mihai
Savina T. Vasile
comuna Voivodeni
Hosu Vasile
Pelea Iacob
Pelea Ștefan
Puni Vasile
comuna Sântana
județul Mureș

Blaga Toader
Bejan Petru
Curticăpean T. Vasile
Curticăpean V. Vasile
Pop Simion
Sabău Ioan
Sabău Simion
comuna Fărâgău
Boieru Mihai
Pop Ioan
Radu M. Mihai
Radu R. Mihai
Savina T. Vasile
comuna Voivodeni
Hosu Vasile
Pelea Iacob
Pelea Ștefan
Puni Vasile
comuna Sîntana
județul Mureș

(placa, lateral)

Buja Lazăr
com. Sângiorgiu de
Mureș
Gheorghe Ștefan
com. Șincai
Ghibuțiu Augustin
comuna Voiniceni
Gorea Simion
comuna Crăiești
Judecan Vasile
comuna Riciu
Strete Ioan
com. Sînmărcinul de
Cîmpie
Oltean Vasile
Raica Alexandru
comuna Pănet
județul Mureș
Oșorhean Ioan
Săcui Nicolae
com. Fizeșul Gherlei
județul Cluj
Andreica Ioan Vivat
orașul Vișeu de sus
Grad Gheorghe
a Balioaiei
comuna Săcel
Tomoiagă Ștefan
Șlica
comuna Moisei jud.
Maramureș

Comuna Moisei

Inscripția de pe monument:
în perioada 1958 - 1998.

Aici au fost împușcați 29 de maramureșeni care au luptat împotriva fascismului

Inscripția de pe monument:
în perioada 1998 - 2019.
(plăcile din față)

„MARTIRII ROMÂNI
ASASINAȚI DE ARMA-
TA HORTHYSTĂ LA 14
OCTOMBRIE 1944”

În memoria celor 29
martiri Români omorați
mișelește de horthiștii
maghiari în octombrie
1944

A la memoire de 29
martyres Roumains
tues lachement par le
horthists hongrois en
Octobre 1944

In the memory of the 29
martyrs cowardly
killed by the Hungarian
horthists in October 1944

DE VATRA ROMÂNEASCĂ
REGHIN 1998

**Plăcile cu numele martirilor
sunt identice cu cele descrise
în anul 2021**

Bibliografie:

Gheorghe Coman,
*Moisei străveche vatră
Românească*, editura Lines, Cluj-
Napoca, 2014, pag. 112-120

(plăcile din spate)

PRIN PREOCUPAREA PROF.
COMAN GHEORGHE ȘI CU CHE-
LTUIALA D-LOR ING. HORJ
PAVEL, HORJ PAVEL (PAVĂ-
LUC) TOMOIAGĂ ȘTEFAN ȘLI-
CĂ, TOMOIAGĂ TOADERA A
BORȘENCI S-AU FĂCUT PLĂ-
CILE DIN MARMURĂ ȘI SCRIE-
REA NUMELOR MARTIRILOR
DE LA MOISEI

AURENOVAT
MONUMENTUL
PRIMĂRIA MOISEI
SC HORA REGHIN
VATRA ROMÂNEASCĂ
REGHIN
SC MARCAREX
VIȘEU DE SUS
SC. VIȘEU FOREST
VIȘEU DE SUS

Monumentul și plăcile din
spate în perioada 1998-2019

PRIN PREOCUPAREA PROF.
COMAN GHEORGHE ȘI CU CHE-
LTUIALA D-LOR ING. HORJ
PAVEL, HORJ PAVEL (PAVĂ-
LUC) TOMOIAGĂ ȘTEFAN ȘLI-
CĂ, TOMOIAGĂ TOADERA A
BORȘENCI S-AU FĂCUT PLĂ-
CILE DIN MARMURĂ ȘI SCRIE-
REA NUMELOR MARTIRILOR
DE LA MOISEI

AU RENOVAT
MONUMENTUL
PRIMĂRIA MOISEI
SC HORA REGHIN
VATRA ROMANEASCĂ
REGHIN
SC MARCAREX
VIȘEU DE SUS
SC. VIȘEU FOREST
VIȘEU DE SUS

Monumentul Martirilor Români de la Moisei

Monument istoric:

cod LMI (lista monumentelor istorice) MM-IV-m-A-04828

Datare:

1966 – 1972 monumentul din lemn.
1972 monumentul din piatră (travertin).

Amplasare:

Monumentul Martirilor Români de la Moisei este amplasat pe strada Eroilor, la ieșirea din Moisei, spre Borșa, lângă DN 18.

Coordonate GPS:

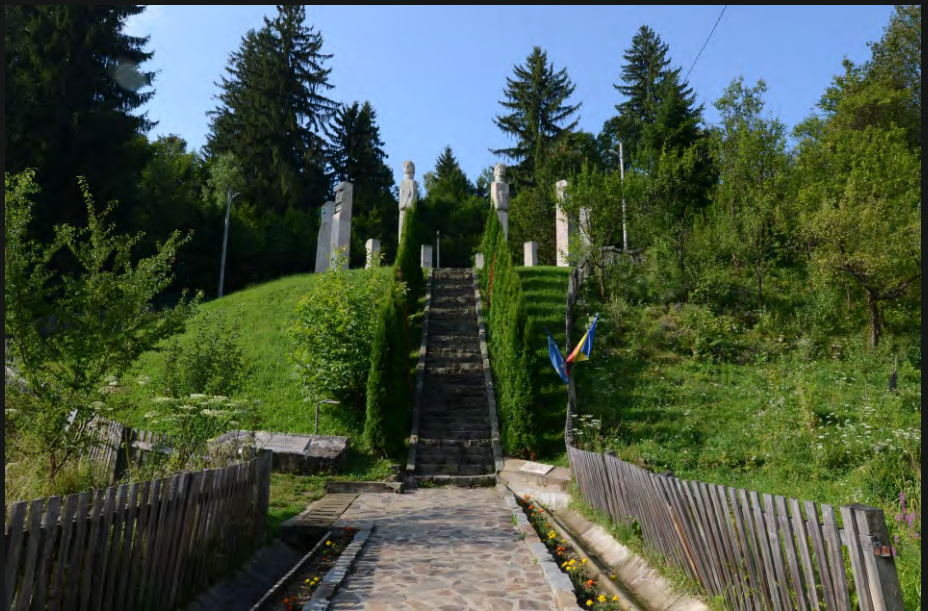
47°39'09.3"N; 24°35'54.3"E

Proprietate: Primăria Moisei

Istoric:

În anul 1966 sculptorul Vida Gheza, sculptează în lemn, în memoria celor 29 de țărani uciși de trupele horthyste „*Monumentul Țăranilor martiri de la Moisei*”. Monumentul era format din 12 statui din lemn, din care 10 reprezentau măști tradiționale maramureșene iar 2 reprezentau chipuri umane.

Sculptorul Vida Gheza spunea despre monument „*în determinarea complexului monumental în formă de cerc am plecat de la cultul soarelui. Forma de cerc, cu cele 12 raze, în care sunt așezate statuile, simbolizează, în concepția mea, cele 12 luni ale anului; și le-am gândit așa pentru că maramureșenii sau cei care trec pe aici, pe la noi, să-și amintească în fiecare lună din an și în fiecare zi din lună de cele petrecute la Moisei.*”

„Modelele sunt măștile. Măștile vechi maramureșene. Expresive. Care redau expresia esențială.” „ Am ajuns la concluzia, spune sculptorul, că acele coloane să simbolizeze personaje din basmele maramureșene, care i-au sprijinit pe patrioți. Astfel, pe un stâlp apare Omul pădurii – care le-a dat ascunziș în codru; Omul nopții – care le-a adus știre; Omul apelor – care le-a dat apă de izvor; Foca – care i-a aprovizionat cu arme. Am mai introdus în aceste coloane (...) Omul care horește ...”.

Din cauza climei umede din zonă, coloanele din lemn s-au deteriorat, iar artistul, în perioada 1971-1972 a sculptat și refăcut monumentul din piatră (travertin).

În anul 1973, monumentul a fost inaugurat.

Monumentul este amplasat pe o colină, și pentru vizitare trebuie să urci 44 de trepte din andezit, care simbolizează anul în care a avut locul masacrul.

Până în anul 1990 monumentul era numit „Monumentul Țăranilor Martiri de la Moisei”.

Din anul 1990 monumentul este numit „Monumentul Martirilor Români de la Moisei”.

În anul 2013 monumentul este restaurat cu sprijinul financiar al Primăriei Moisei și a Instituției Prefectului Județului Maramureș.

Autor: sculptor Vida Gheza

Descriere monument:

Monumentul este reprezentat de 12 coloane de travertin, din care 10 reprezintă măști tradiționale maramureșene și 2 reprezintă chipuri umane. Coloanele au dimensiunea de 65X65 cm și 450 cm înălțime.

O piatră din travertin de 60X108 cm și 34 cm înălțime, pe care este sculptat simbolul solar.

O piatră din travertin de 60X108 cm și 28 cm înălțime, pe care este sculptat simbolul apei.

Două pietre de travertin de 61X135 cm și 28 cm înălțime.

O piatră din travertin, în centrul monumentului de 150X230 cm și 45 cm înălțime pe care se află un căuș, care s-a distrus și refăcut în anul 2013.

La baza colinei pe o piatră din travertin de 255X110 cm, 42 cm înălțime se află o placă de 101X64 cm și 3 cm grosime pe care se află inscripția.

În anul 2013 a fost amplasată o placă de 60X40 cm și 2 cm grosime pe care se află inscripția cu anul restaurării și instituțiile finanțatoare.

Inscripția de pe monument:

(la baza unei coloane)

VIDA GHEZA
1971

Comuna Moisei

(placa)

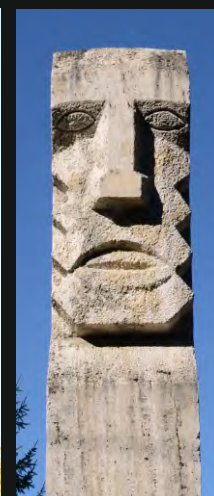
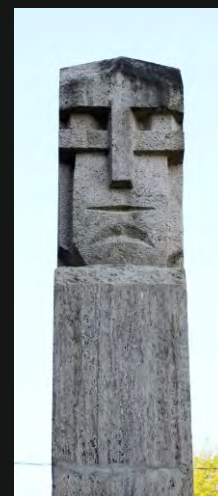
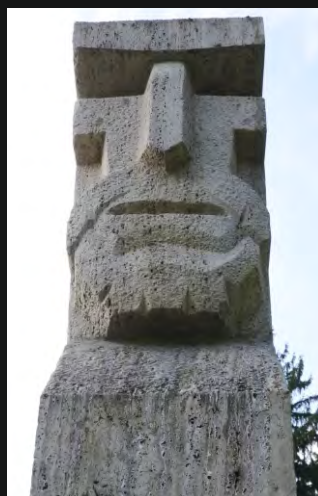
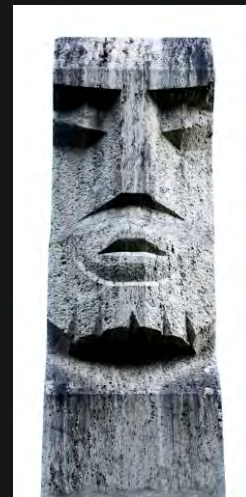
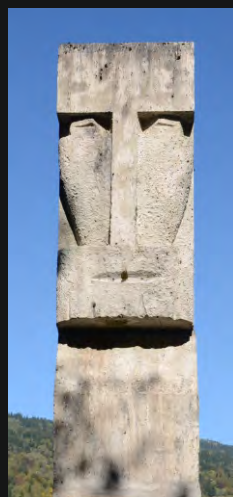
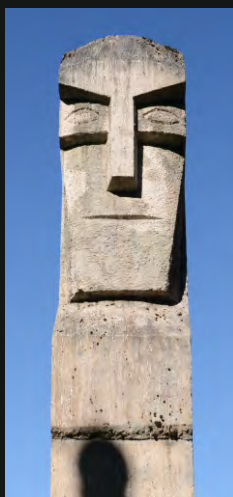
S-A RIDICAT ACEST MONUMENT
IN MEMORIA
CELOR 29 DE PATRIOȚI ROMÂNI
UCIȘI MIȘELEȘTE DE HORTHYȘTI
LA 14 OCTOMBRIE 1944.
GLORIE ȘI VEȘNICĂ RECUNOȘTIȚĂ
PATRIOȚILOR CARE S-AU JERTFIT
PENTRU LIBERTATEA ROMÂNIEI.

(placa)

MONUMENTUL MARTIRILOR
ROMÂNI
MOISEI

Lucrările de restaurare a
MONUMENTULUI
au fost terminate la data de 21.10.2013,
cu sprijinul Primăriei MOISEI și a Instituției
Prefectului Județului Maramureș

căuș
2013

Vida Gheza și soția
căuș, 1972-2013

Foto: arhiva Muzeului Maramureșan
Sighetu Marmației, nr. inv. 2151; 2152

Foto: Béres Iosif
arhiva Muzeului Maramureșan
Sighetu Marmației, nr. inv. 901 DN

Bibliografie:

Vida Gheza, centenar 1913-2013, editor Marius Porumb, editura Academiei Române, București, editura Mega, Cluj-Napoca, 2013, pag. 37-42

Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Ocna Șugatag

Date: 2001

Amplasare:

Monumentul este amplasat în centrul localității, în Piața 1 Decembrie 1918, vizavi de biserica Romano-Catolică.

Coordonate GPS:

47°46'51.3"N;

23°56'12.8"E

Proprietate:

Primăria Ocna

Șugatag

Asociația Clubul

Prieteniei din Ocna

Șugatag

Istoric:

Monumentul a fost ridicat de Asociația Clubul Prieteniei din Ocna Șugatag, la inițiativa președintelui Ekkert Mihai. Consiliul local și Primăria Ocna Șugatag a aprobat proiectul și amplasamentul, primar Ivaszuc Mihai.

Pe placa din marmură sunt inscripționate numele a 20 de eroi români și maghiari din Primul și al Doilea Război Mondial.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 321 cm (postament + soclu + monument).

Postamentul este din beton, placat cu gresie și este format din trei trepte de: 227X260/15 cm, 227X229/14 cm și 227X198/14 cm. Pe postament sunt patru jardiniere pentru flori.

Soclu este din beton placat cu marmură și are 95X64/52 cm.

Monumentul este un trunchi de piramidă de 225 cm, pe care se află o cruce din oțel, o placă de marmură albă și una de andezit.

Placa de marmură albă este dreptunghiulară și are 100X60 cm. Pe placă sunt inscripționate numele eroilor din cele două războaie mondiale și două cununi de lauri.

Placa de andezit este dreptunghiulară și are 20X60 cm.

Comuna Ocna Șugatag

Inscripția de pe monument:

(placa de andezit)

ÎN MEMORIA CELOR CARE S-AU JERTFIT
ÎN PRIMUL ȘI AL DOILEA RĂZBOI
MONDIAL

Odihnească-se în pace

(placa de marmură)

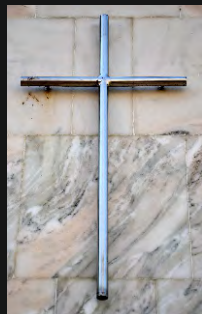
AZ ELSŐ ES MASODIK
VILAGHABORU ALDOZATAINAK
EMLEKERC
ANNO DOMINI

ARDELAN ISTVAN
GALLOV LAJOS
HEISZLER ISTVAN
HORVAT ZOLTAN
KEISZ ISTVAN
KIRCHMAJER ISTVAN
KIRCHMAJER LAJOS
KOLOZSVARI GYULA
KOLOZSVARI PUJA
LIMBERGER PETER
MELEGA ISTVAN
MELEGA KAROLY
MULLER GYORGY
MOLNAR SANDOR
PATAKI MIHALY
POHL EMIL
TAMAS SANDOR
ZAHARANSZKI FERENCZ
ZAHARANSZKI GEZA
VIZAUER KAROLY

Traducere:

În memoria celor jertfiți în
primul și cel de-al doilea
război mondial, ANNO
DOMINI (anul Domnului).

Să se odihnească în pace.
Ridicat de Clubul
Vârstnicilor „Barátság” din
Ocna Șugatag.

NYUGODJANAK BEKEBEN
EMELTETTE AZ AKNASUGATAGI
BARATSAG IDOSEK KLUBJA

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Troița Eroilor căzuți în al Doilea Război Mondial din Ocna Șugatag

Datare:

Troița veche 1945

Troița nouă 1986

Amplasare: Troița se află în fața Bisericii Ortodoxe Române „*Duminica Tuturor Sfinților*”.

Coordonate GPS: 47°47'12.2"N; 23°56'19.6"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „*Duminica Tuturor Sfinților*”.

Istoric:

Prima troiță a Eroilor Căzuți în al Doilea Război Mondial din localitatea Ocna Șugatag a fost ridicată și sfințită în data de 20 septembrie 1945. Placa veche din inox inscripționată cu numele eroilor de pe troiță a fost recuperată și pusă pe actuala troiță.

Troița actuală a fost amplasată în anul 1986 la inițiativa preotului paroh Chirilă Ioan.

Troița a fost executată și donată de preotul Argatu Alexandru din localitatea Boroaia, județul Suceava.

Pe placă sunt inscripționate numele a 30 de eroi din al Doilea Război Mondial.

Autor: preotul Argatu Alexandru

Descriere monument:

Troița monument are o înălțime de 357 cm (postament + soclu + placă + troiță).

Postamentul este format dintr-o treaptă de 180X184/26 cm, care este amplasat pe o fundație din beton de 215X220.

Postamentul este din beton și placat cu piatră de râu.

Soclu troiței este din beton placat cu piatră în față, are 82X55 cm și 87 cm înălțime.

Pe soclu se află trei bucăți de andezit care formează o placă de 82X61 cm și 14 cm grosime.

Troița este confecționată din lemn de stejar, are 40X11 cm și 230 cm înălțime.

Lateral de troiță sunt două jardiniere pentru flori de 18X17/28 cm din marmură albă.

Pe troiță în față se află o placă din inox de 24X36,5 cm, inscripționată cu numele eroilor.

Pe spatele troiței se află o placă din inox de 24X37 cm, inscripționată.

Inscripția de pe monument:

Comuna Ocna Șugatag

(placa de inox din față)

IN AMINTIREA EROILOR
DIVIZIONULUI 4 TUNURI MUNTE
CAZUTI IN RAZBOIUL DIN ANII
1944 – 1945

URSU FLOREA	CPT	VELOVAN GRIGORE	SOLD
DASCALU CONSTANTIN	SLT	RADULEA DUMITRU	SOLD
PREDESCU IOAN	SLT	CAMPEANU STEFAN	SOLD
GALIN DUMITRU	SLT	POGAN IOAN	SOLD
BABUT ALEXANDRU	PLOT	TATARU VASILE	SOLD
SCARLAT DRAGAN	SRG MAJ	POPIOAN	SOLD
LUCAN IOAN	SRG MAJ	PARASCHIV NICOLAIE	SOLD
MURESAN GHEORGHE	SRG	CAMPEANU GHEORGHE	SOLD
CHINDEANU TRAIAN	SRG	MEDREA ADAM	SOLD
FLOREA ROMAN	CAP	TOADER PETRU	SOLD
BORA TEODOR	CAP	RAIN ARGHIR	SOLD
CROITORUL GHEORGHE	FRT	NICOLAIE TOMA	SOLD
SCHLEIGER WILHELM	FRT	PATRICHI VASILE	SOLD
PANDALAU IOAN	FRT	TAMAS PETRU	SOLD
HORNICU NICOLAIE	SOLD	CIUPEA GRIGORE	SOLD

(placa de inox din spate)

SLAVĂ EROILOR
NECUNOSCUȚI!
POMENEȘTE DOAMNE PE
OSTAȘII ROMANI CĂZUȚI
PE TOATE CIMPURILE DE
LUPTĂ PENTRU APĂRAREA
PATRIEI ȘI ÎNTREGIREA
NEAMULUI
AMIN
OCNA ȘUGATAG

RIDICATA LA 20 SEPTEMBRIE 1945
OCNA – ȘUGATAG

(pe troiță)

SLAVĂ
EROILOR NOȘTRI
EXECUTATĂ ȘI DONATĂ DE
PREOT ARGATU ALEXANDRU DIN
BOROAIA – SUCEAVA
1986

CRUCII
TALE NE ÎNCHINĂM
HRISTOASE DUMNEZEULE ȘI SFÎNTA ÎNVIEREA
TA
O
LĂUDĂM ȘI OMĂRIM

Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Hoteni

Datare: 1937 - 1939

Amplasare: placa este amplasată pe perețele sudic al bisericii de lemn „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”.

Biserica este monument istoric, a fost construită în anul 1790 în localitatea Slatina (Ucraina) și mutată în localitatea Hoteni în anul 1898.

Coordonate GPS: 47°46'11.5"N; 23°54'03.2"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Hoteni

Istoric: Placa a fost amplasată de Asociația „ASTRA” (Asociațiunea pentru Cultura Poporului Român din Maramureș) și curatorul greco-catolic Tepei Vasile din Hoteni, nr. 88.

Pe placă sunt inscripționate numele a 31 de eroi din Primul Război Mondial.

Descriere placă:

Placa este confecționată din granit și are forma dreptunghiulară de 100X51 cm și 2,3 cm grosime.

Pe placă sunt gravate: o cruce, un soldat mort și un tun.

Inscripția de pe placă:

IN AMINTIREA EROILOR NOȘTRII CĂZUȚI ÎN RĂZBOIUL MONDIAL
1914-19

BORODI V.		HOTEA JON L. A.
HOTEA V. L. S.		” AVRINTE L. P.
” MIHAIL P.		” VASILE L. M.
” VASILE L. J.		” MIHAIL A.
” MIHAIL T.		” GEORGE L. M.
” TEODOR L. G.		” GEORGE L. J.
” JON L. C.		” VASILE L. T.
” VASILE L. J.		” GEORGE L. G.
” GEORGE L. V.		” JON L. P.
” PINTEA L. J.		” MIHAIL P.
” GEORGE L. T.		” PETRUL J.
” STEFAN L. V.	TEPEI G.	” VASILE L. J.
” GEORGE L. M.	TIRAN J.	” MORARG.
” VASILE L. S.	ȚÂNȚAȘ G.	” SACALĂȘ G

Fie-le țărâna ușoară și memoria bine cuvântată!

„ASTRA”

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, fișa analitică de evidență, nr. 693, 1977

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Sat Șugatag

Datare: 1933-1937

Amplasare: placa este amplasată lângă ușa de la intrare, pe peretele bisericii de lemn „Cuvioasa Paraschiva”.

Biserica este monument istoric și a fost construită în anul 1699.

Coordonate GPS: 47°47'59.5"N; 23°54'15.5"E

Proprietate: Biserica Greco-Catolică „Cuvioasa Paraschiva” din Sat Șugatag.

Istoric:

Placa a fost amplasată de Asociația „ASTRA” (*Asociațiunea pentru Cultura Poporului Român din Maramureș*).

Descriere placă:

Placa este din marmură albă și are o formă dreptunghiulară de 69,5X91,5/2,3 cm.

Pe placă sunt inscripționate numele a 42 de eroi din Primul Război Mondial.

Inscripția de pe placă:

CINSTIȚI AMINTIREA CELOR MORȚI ÎN
MARELE RĂZBOI:

Bledea Petru, Bledea Nicoară, Bledea Vasile,
Bledea Petru, Bledea Gavrița, Bledea Ștefan,
Bledea Ștefan, Bledea Vasile, Bohotici Petru,
Țânțaș Dumitru, Țânțaș Ștefan, Țânțaș Vasile,
Doroș Nicorel ofițer, Hotea Iuon, Ioaneș Nicoară,
Ioaneș Petru, Ioaneș Vasile, Ioaneș Vasile,
Ioaneș Gheorghe, Bledea Gheorghe, Pop Vasile,
Cărăian Gheorghe, Mandra Gheorghe, Pop Petru,
Mesaroș Petru, Mesaroș Teodor, Puț Gheorghe,
Mesaroș Gheorghe, Mănăilă Gheorghe, Puț Iuon,
Tincu Petru, Tincu Iuon, Tincu Iuon,
Trufan Petru, Velea Vasile, Velea Vasile,
Velea Gheorghe, Vraja Ștefan, Vraja Mihai,
Vraja Petru, Vișovan Petru, Velea Vasile.

Bibliografie:

ASTRA

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ
ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL,
Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Oncești

Datare: 1996

Amplasare: monumentul este amplasat în curtea bisericii, la intrare, în partea dreaptă a Bisericii Ortodoxe Române „*Bunavestire*” din Oncești.

Coordonate GPS: 47°50'59.1"N; 23°58'38.9"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „*Bunavestire*” din Oncești.

Istoric:

Monumentul a fost ridicat prin contribuția financiară a sergentului major Negrea Ioan, din Regimentul 6 Mihai Viteazul, București.

Pe placă sunt inscripționate numele a 18 eroi din Primul Război Mondial și 18 eroi din al Doilea Război Mondial.

Autor: Negrea Ioan

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 344 cm (postament + soclu + monument + cruce).

Postamentul este din beton și este format dintr-o treaptă de 147X126/30 cm.

Soclu este din beton și este format din 2 bucăți de 125X115/22 cm, 84X73/17 cm.

Monumentul are baza dreptunghiulară de 78X67 cm și înălțimea de 64 cm pe care se află un trunchi de piramidă în retragere, jos 78X67 cm, sus 27X20 cm și înălțimea de 166 cm. Monumentul este construit din beton și pe el se află 3 cruci de 38/25 cm din marmură albă.

Crucea de pe monument este din marmură albă și are 45 cm.

Pe monument sunt amplasate 4 plăci din marmură albă: 2 plăci de 53X20 cm, o placă de 58X14 cm și o placă de 63X51 cm.

Inscripția de pe monument:

Comuna Oncești

(placa)

ACEST MONUMENT A FOST
RIDICAT ÎN ANUL 1966 DE CATRE
VETERANUL DE RAZBOI, SERGENTUL
MAJOR NEGREA IOAN DIN REGIMENTUL
6 MIHAI VITEAZUL BUCURESTI

(placa)

MORMÎNTUL EROILOR
CAZUȚI ÎN RAZBOIUL
DIN 1941 – 1945

(placa)

EROII CAZUTI ÎN 1914 – 18
DRAGUS VASILE PENES
GRIGOR ILIE IEPAN
GRIGOR MIHAI IEPAN
GODJA VASILE LUPU IOANE
DRAGUS NUTU PETRISOR
DRAGUS VASILE PETRISOR
PASCU MIHAI ANDRAS
NEGREA M. NUTU
GODJA VASILE
RUS MIHAI
RUS GHEORGHE
PO IOAN A FLORI
POP VASILE A FLORI
NEGREA GAVRILA ANDRAS
GODJA IOAN GHE NASTAFI
GRIGOR IOAN PELE
GRIGOR VASILE PELE
NEGREA PETRU HUHURET

GLORIE EROILOR ARMATEI ROMÂNE

Bibliografie:

Chiș V. T., – *Oncești*, Sighetu Marmăției, 2012, ISBN 978-973-0-13887-0
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare,
Editura Ethnologica, 2020

(placa)

MORMINTUL EROILOR
CAZUTI ÎN RAZBOIUL
DIN 1914 – 1918

EROII CAZUTI ÎN 1941 – 45
NEGREA MIHAI FR. VET.
MIHNEA PETRU SUB. LOC.
GODJA PETRU A DOCHIȚI
GRIGOR PETRU IEPAN
GODJA P. GHEORGHE
GRIGOR PETRU A DIACULUI
GODJA IOAN A LUI GODJA
GODJA IOAN PATRU BIRAITI
VASALIA MOSULUI GRUI
SAS VASILE GLODEANULUI
GRIGOR VASILE CIOROIANU
GRIGOR GHEORGHE CIOROIANU
GODJA PETRU PETREANU
GRIGOR PETRU CIOROIANU
POP VASILE RÎSCO
GODJA VASILE LUI TOADER
MUREȘAN VASILE NICOARA
GODJA ANDRAS

Monumentul în perioada
1996- 2015

Comuna Oncești

(placa)

Monument ridicat în cinstea eroilor comunei Oncești căzuți în primul și al doilea Război Mondial

Mormântul Eroilor Căzuți în
Războiul din 1914 – 1918
DRAGUS VASILE PENES
GRIGOR ILIE IEPAN
GRIGOR MIHAI IEPAN
GODJA VASILE LUPU IOANE
DRAGUS NUTU PETRISOR
DRAGUS VASILE PETRISOR
PASCU MIHAI ANDRAS
NEGREA M. NUTU
GODJA VASILE
RUS MIHAI
RUS GHEORGHE
POP IOAN a FLORI
POP VASILE a FLORI
NEGREA GAVRILA ANDRAS
GODJA IOAN GHE. NASTAFI
GRIGOR IOAN PELE
GRIGOR VASILE PELE
NEGREA PETRU HUHURET
GLORIE EROILOR ARMATEI ROMÂNE

Noi de-aicea am plecat din Onceștiul nostru drag, când ordinul ne-o sosit la război noi am pornit, s-apărăm acest pământ și n-apoi n-am mai venit. Au rămas îndoliați părinții, soții și-ai noștrii frați. Voi cei care citiți luați seama, nu greșiți să trădați pământul sfânt pentru care ne-am jertfit. Voi să vă iubiți ca frații să nu vă umilească alții, nu fiți iubitori de-arginți ca și Iuda să plătiți! Niciodată să nu uitați, dacii liberi aici au stat! Glorie Veșnică Eroilor Neamului!

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ
ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia
Mare, Editura Ethnologica, 2020

Mormântul Eroilor Căzuți în
Războiul din 1941 – 1945
NEGREA MIHAI FR. VET.
MIHNEA PETRU SUB. LOC.
GODJA PETRU a DOCHITI
GRIGOR PETRU IEPAN
GODJA P. GHEORGHE
GRIGOR PETRU a DIACULUI
GODJA IOAN a lui GODJA
GODJA IOAN PATRU BIRAITI
VASALIA MOSULUI GRUI
SAS VASILE GLODEANULUI
GRIGOR VASILE CIOROIANU
GRIGOR GHEORGHE CIOROIANU
GODJA PETRU PETREANU
GRIGOR PETRU CIOROIANU
POP VASILE RISCO
GODJA VASILE lui TOADER
MURESAN VASILE NICOARA
GODJA ANDRAS

(placa)

BINE AȚI VENIT
ÎN COMUNA
ONCEȘTI
STAȚIUNE
TURISTICĂ
DE INTERES
LOCAL !

BINE AȚI VENIT
ÎN COMUNA
ONCEȘTI
STAȚIUNE
TURISTICĂ
DE INTERES
LOCAL !

Monument ridicat în cinstea eroilor comunei Oncești căzuți în primul și al doilea Război Mondial

Mormântul Eroilor Căzuți în
Războiul din 1914-1918
DRAGUS VASILE PENES
GRIGOR ILIE IEPAN
GRIGOR MIHAI IEPAN
GODJA VASILE LUPU IOANE
DRAGUS NUTU PETRISOR
DRAGUS VASILE PETRISOR
PASCU MIHAI ANDRAS
NEGREA M.NUTU
GODJA VASILE
RUS MIHAI
RUS GHEORGHE
POP IOAN a FLORI
POP VASILE a FLORI
NEGREA GAVRILA ANDRAS
GODJA IOAN GHE. NASTAFI
GRIGOR IOAN PELE
GRIGOR VASILE PELE
NEGREA PETRU HUHURET

Mormântul Eroilor Căzuți în
Războiul din 1941-1945
NEGREA MIHAI FR. VET.
MICHNEA PETRU SUB.LOC.
GODJA PETRU a DOCHITI
GRIGOR PETRU IEPAN
GODJA P. GHEORGHE
GRIGOR PETRU a DIACULUI
GODJA IOAN a lui GODJA
GODJA IOAN PATRU BIRAITI
VASALIA MOSULUI GRUI
SAS VASILE GLODEANULUI
GRIGOR VASILE CIOROIANU
GRIGOR GHEORGHE CIOROIANU
GODJA PETRU PETREANU
GRIGOR PETRU CIOROIANU
POP VASILE RISCO
GODJA VASILE lui TOADER
MURESAN VASILE NICOARA
GODJA ANDRAS

GLORIE EROILOR ARMATEI ROMÂNE

Noi de-aicea am plecat din Onceștiul nostru drag, când ordinul ne-o sosit la război noi am pornit, s-apărăm acest pământ și n-apoi n-am mai venit. Au rămas îndoliați părinții, soții și-ai noștrii frați. Voi cei care citiți luați seama, nu greșiți să trădați pământul sfânt pentru care ne-am jertfit. Voi să vă iubiți ca frații să nu vă umilească alții, nu fiți iubitori de-arginți ca și Iuda să plătiți! Niciodată nu uitați, dacii liberi aici au stat! Glorie Veșnică Eroilor Neamului!

Troița Eroilor din Primul Război Mondial

Datare:

Prima troiță 1919 - 1995

A doua troiță 1995

Amplasare: în cimitirul Bisericii Ortodoxe Române „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul” din Josani, Petrova. Troița este amplasată lângă mormintele a doi veterani de război.

Coordonate GPS: 47°49'58.0"N; 24°12'31.2"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul” din Josani, Petrova.

Istoric:

Tradiția orală menționează că în partea de jos a cimitirului sătesc, au fost înmormântați în gropi comune, militari din armata rusă și armata germană.

După primul război mondial comunitatea locală a ridicat o troiță numită „Troița Eroilor” care a fost înlocuită în anul 1995.

Troița actuală a fost amplasată în anul 1995 și a fost finanțată de primarul Dohotar Vasile.

Din 1990, ziua eroilor în localitatea Petrova se organizează în acest loc.

Descriere monument:

Troița monument are o înălțime de 443 cm (postament + troiță).

Postamentul este din beton și este format din două trepte de: 128X128/22 cm și 75X78/21 cm.

Troița are o înălțime de 400 cm, este confecționată din lemn de stejar și este acoperită cu șindrila.

Inscripția de pe troița monument:

ONOARE. RECUNOSTINTA
SE CUVINE. CELOR CE
SE JERTFESC. PENTRU
TARA. NEAM. SI. CREDINTA

1995

Ridicată de primar Dohotar Vasile

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ
ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL,
Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Capela și cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial din Poienile de sub Munte

Date: 1914-1917

Amplasare: Cimitirul este amplasat pe partea stângă a văii Mișica, la baza unei culmi de deal.

Accesul la cimitir se face din centrul localității pe strada Kaplețea.

Coordonate GPS:

47°49'10.6"N; 24°25'49.7"E

Proprietate: Primăria Poienile de sub Munte

Istoric:

Capela și cimitirul eroilor din Primul Război Mondial din Poienile de sub Munte au fost amenajate în memoria ofițerilor și soldaților germani și austro-ungari din Armata 7, Corpul IV Vânătorii de Munte Karpathenkorps, aflată sub comanda generalului locotenent Richard Heinrich Karl von Conta, care au murit în spitalul militar de campanie „feldlazaret” din Poienile de Sub Munte sau în luptele din Munții Maramureșului.

În cimitir sunt înhumați circa 70 de ofițeri și soldați căzuți în lupte.

Capela din cimitir este numită de localnici: „Kaplețea”, „Caplețea”, „Capliță”.

Descriere monument:

Cimitirul are o suprafață de 0,27 ha și este înconjurat de un zid de piatră, păstrat pe alocuri.

Mormintele soldaților morți sunt amplasate pe terase amenajate în culmea dealului. Mormintele au fost amenajate în funcție de gradul militar, ofițerii fiind înhumați lângă capelă.

La cimitir și capelă se urcă pe trepte din lespezi de gresie, păstrate pe alocuri.

Capela are formă dreptunghiulară de 470X205 cm și 775 cm înălțime, cu pereții groși de 105 cm din piatră (gresie). În față sunt patru trepte de: 554X32/15 cm, 480X33/18 cm, 420X31/16 cm și 355X42/18 cm din piatră (gresie).

În interiorul capelei de 263X157 cm se află o placă inscripționată de 138X72 cm și un goblen ce reprezintă o icoană cu „Sfânta Maria cu Pruncul” de 140X190 cm.

Inscripția de pe monument:

(pe placa din capelă)

ERRICHTET IM WELTKRIEGE 1914-1917
FÜR DIE IN TREUE
ZUM

KAISER. KÖNIG UND DEM VALTERLANDE
GESTORBENEN KRIEGER.

HÖS HARCOK UTÁN BÉKÉN NYUGODJATOK.
SZIVÜNK HÁLÁJA ÖRZI ÁLMOTOK

Traducere:

Ridicat în timpul Războiului Mondial 1914 - 1917 pentru războinicii (soldații) care au murit, dând dovada de devotament (loialitate) față de împărat, de rege și de patrie. După luptele eroice, odihniți-vă în pace. În inimile noastre vă păstram visurile voastre cu recunoștință.

(pe placa din aluminiu de pe monument)

PENTRU IERTAREA PĂCATELOR
ACEASTĂ CAPLIȚĂ A FOST REPARATĂ
DE FAM * D SMECICAȘ, ANA, IOANA ȘI
GINERII BILAND MIHAI – ANA PATAICA
* BUCIUTA ȘTEFAN – MARIA * CUTH
VASILE – IRINA DANCICO ÎN DATA DE
06-05-14-05-2007

Comuna Poienile de sub Munte

Bibliografie:

Alexa Beuca, Cristina Zebreniuc – *Poienile de sub Munte, Maramureș, aspecte monografice*, Editura Ethnologica, Baia Mare, 2007

Alexa Beuca, Cristina Zebreniuc – *Poienile de sub Munte, Maramureș, aspecte monografice*, Editura Enesis, Baia Mare, 2012

Bela Songott – *Comuna Poienile de sub Munte, Maramureș, Monografie*, Editura Țara Maramureșului, Petrova, 2015

Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial de pe Muntele Copilașu din Poienile de sub Munte

Datare: 1914-1917

Amplasare: Cimitirul este amplasat pe Muntele Copilașu în zona „La Morminte”.

Coordonate GPS: 47°56'37.9"N; 24°34'46.0"E, altitudine 1317 m.

Proprietate: Primăria Poienile de sub Munte

Istoric:

Pe Muntele Copilașu se află un cimitir a eroilor germani și austro-ungari din Armata 7, Corpul IV Vânători de Munte Karpathenkorps, aflată sub comanda generalului locotenent Richard Heinrich Karl von Conta din Primul Război Mondial, care au murit în luptele din Munții Maramureșului.

Despre cimitirul eroilor nemți și austrieci sunt informații că se află pe vârful Copilașu acolo unde este o cruce din lemn, sau pe partea vestică a Muntelui Copilașu, în poiana, lângă drumul militar, în locul „La Morminte”.

Descriere monument:

Pe Muntele Copilașu, în anul 2009, Poliția de Frontieră a amenajat un mormânt simbolic din beton de 130/70 cm.

La mormântul amenajat a fost pusă o piatră funerară simbolică de 50/34 cm și 9 cm grosime.

Inscripția de pe monument:

(pe piatra funerară)

„LA MORMINTE”,

(pe mormânt)

FLACĂRA MISIUNII ȘI A
PATRIOTISMULUI NU SE
VA STINGE NICIODATĂ

COMANDANȚII SUBUNI-
TĂȚILOR DE MUNTE

Cms. șef. RĂȚANU DOREL

Cms. șef. PAȘCU SIMION

25 MAI 2009

Bibliografie:

Alexa Beuca, Cristina

Zebreniuc – *Poienile de sub*

*Munte, Maramureș, aspecte
monografice*, Editura Enesis,

Baia Mare, 2012, pag. 84

Cimitirul militarilor ruși din Primul Război Mondial din Poienile de sub Munte

Datare: 1914-1917

Amplasare: Cimitirul militarilor ruși se află pe partea stângă a văii Cvasnița, la baza dealului, în cimitirul „Prodanskei”.

Coordonate GPS: 47°49'06.2"N; 24°26'54.0"E, altitudine 561 m

Proprietate: Biserica Ortodoxă Ucraineană „Pogorârea Sfântului Duh”

Istoric:

În acest cimitir tradiția orală locală menționează că aici au fost înhumați în gropi comune câteva sute de soldați ruși din Primul Război Mondial, care au luptat împotriva Puterilor Centrale.

Soldații care au fost înhumați aici au făcut parte din Armata Imperială Rusă, Armata 8-a, aflată sub comanda mareșalului Alexei Alexeevici Brusilov, care au luptat în Munții Maramureșului. Majoritatea soldaților au murit în spitalul militar din localitatea Poienile de sub Munte.

Descriere cimitir:

Cimitirul are o suprafață de 0,83 ha.

Azi în acest cimitir se află o troiță din lemn și câteva cruci a localnicilor. La marginea cimitirului sunt înhumați momentan localnici din zona Horb, Zacvasnița și Ulița Bisericii.

Bibliografie:

Alexa Beuca,
Cristina Zebreniuc –
*Poienile de sub
Munte, Maramureș,
aspecte monografice,*
Editura Enesis, Baia
Mare, 2012

Monumentul Eroilor Voluntari din Poienile de sub Munte și Repedea din al Doilea Război Mondial

Datare:

Monumentul din lemn 1950 - 1956

Monumentul din beton, placat cu plăci de marmură 1956 - 1995

Monumentul actual din beton, placat cu plăci de andezit 2009

Amplasare: monumentul este amplasat în parcul localității din fața Căminului Cultural din Poienile de sub Munte.

Coordonate GPS: 47°49'21.9"N; 24°26'08.1"E

Proprietate: Primăria Poienile de sub Munte

Istoric:

Monumentul a fost construit în memoria eroilor din localitatea Poienile de sub Munte și Repedea din al Doilea Război Mondial, care sau înrolat în detașamentul de voluntari „Dobrovolți” (Freivelike) din Armata Sovietică (Armata Roșie).

În anul 1950 în parcul localității a fost construit un monument în memoria eroilor voluntari. Acest monument era construit din scândură, vopsit în culoare roșie și avea în vârf o stea roșie.

În anul 1956 monumentul din scândură a fost înlocuit cu altul construit din beton, placat cu plăci de marmură și avea în vârf o stea roșie din beton.

Monumentul a fost restaurat în anii 1963, 1995, 2009.

În anul 2009 monumentul a fost restaurat total, și este din beton placat cu plăci de andezit. În acest an a fost pusă și placa inscripționată cu textul actual.

Monumentul din 2009

Comuna Poienile de sub Munte

Descrierea monumentului din 2009:

Monumentul are o înălțime de 537 cm (postament + obelisc + cruce).

Postamentul are forma pătrată, este din beton, placat cu plăci din marmură și este format din patru trepte de: 590X34/9,5 cm; 530X34,5/15,5 cm; 465X34,5/15,5 cm; 400X34,5/16 cm.

Obeliscul este din beton, placat cu plăci de andezit, are formă piramidală, este format din 3 module de 137X137X67 cm; 143X143X13,5 cm; 120X120X15 cm și un modul piramidal înalt de 335 cm, care are la bază 120X120 cm, sus 64X64 cm.

Crucea de pe monument are 50X30 cm și este confecționată din marmură albă.

Pe monument se află două plăci inscripționate, una din marmură albă de 40X105/2 cm și una de andezit de 30X12,5/2 cm.

În partea de sus a obeliscului este inscripționată o stea roșie.

Inscripția de pe monument:

Вічна слава героям які пролили саю кров проти німецьких загарбників.

Добровольці із Полян і Репеді зачислені до рядів Червоної Армії. Віддали своє життя в боях проти фашистів у 1944 році. Из села Полян: Смичкаш Іван, Рекало Юрій, Берфела Дмитро, Пістен Сімон, Бевка Дмитро.

Из села Репеді: Красюк Андрій, Микулайчук Петро, Попович Василь, Дзіцак Іван, Попович Юрій.

Monument construit în anul 1956

Restaurat în anii: 1963, 1995, 2009

Traducere:

Glorie eternă eroilor care și-au vărsat sângele împotriva invadatorilor nemți. Voluntari din Poieni și Repedea au fost înrolați în rândurile Armatei Roșii. Și-au dat viața în luptele împotriva fasciștilor în anul 1944.

Din comuna Poieni: Smecical Ivan, Recalo Gheorghe, Berfela Dumitru, Pistem Simion.

Din comuna Repedea: Crasiuc Andrei, Miculaiciuc Petre, Popovici Vasile, Dzițac Ivan, Popovici Gheorghe

Monumentul în perioada 1950-1956
fotografie din colecția Songott Bella

Monumentul în perioada 1956-1989
fotografie din colecția Pecora Dumitru

Bibliografie:

Alexa Beuca, Cristina Zebreniuc – *Poienile de sub Munte, Maramureș, aspecte monografice*, Editura Ethnologica, Baia Mare, 2007

Alexa Beuca, Cristina Zebreniuc – *Poienile de sub Munte, Maramureș, aspecte monografice*, Editura Enesis, Baia Mare, 2012

Bela Songott, *Poienile de sub Munte, Maramureș*, Editura Țara Maramureșului, 2015

Crucea Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Poienile Izei

Datare: 2000

Amplasare: Crucea monument este amplasată în curtea Bisericii Ortodoxe „Sf. Gheorghe” din Poienile Izei.

Coordonate GPS: 47°41'58.3"N; 24°06'44.5"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „Sf. Gheorghe” din Poienile Izei.

Istoric:

Crucea monument a fost finanțată și ridicată la inițiativa comunității ortodoxe din Poienile Izei, preot Pop Ioan.

Pe placă sunt inscripționate numele a 13 eroi din Primul Război Mondial și a 7 eroi din al Doilea Război Mondial.

Descriere monument:

Crucea monument are o înălțime de 345 cm (postament + soclu + cruce).

Postamentul este din beton, placat cu marmură albă și are 210X130/50 cm.

Socluul este din beton, placat cu marmură albă și are 150X54/66 cm. Placa de marmură din față, de pe soclu este inscripționată.

Crucea este din marmură albă și are o înălțime de 229 cm.

Pe soclu în stânga și dreapta crucii se află 2 plăci din andezit negru de 60X100/10 cm, inscripționate.

Monumentul are lateral două amenajări construite unde se pun lumânări pentru cei vii și pentru cei morți.

Inscripția de

pe monument:

(plăci de andezit)

1914

GHIBAN MIHAI
GIURGI ION
MUNTEAN ION
FLOREA PETRU
DRAGUS PETRU
SAS DUMITRU
BOBOCIA ION
BOBOCEA VASILE
ILIES PATRU
PATRAUS ION
CRACIUN DUMITRU
SAS DUMITRU
GIURGI IOAN

1944

GIURGI GHEORGHE
DRAGUS PETRU
MUNTEAN GHEORGHE
MUNTEAN ION
TOMSA ILIE
PETREUS ION
POPAN ION

(placă marmură)

VEȘNICA POMENIRE EROILOR
LOCALITATII POIENILE IZEI
CAZUTI IN CELE DOUA RAZBOAIE MONDIALE

Bibliografie:

Chiș Vasile Timur – *Poienile Izei*, Sighetu Marmăției, 2017

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare,

Editura Ethnologica, 2020

Troița Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Repedea

Datare: 2003

Amplasare: în centrul comunei, în parcul din fața Căminului Cultural, vizavi de primărie.

Coordonate GPS:

47°49'55.3"N; 24°23'58.4"E

Proprietate: Primăria Repedea

Istoric:

Troița monument a fost finanțată și ridicată de viceprimarul Țudic Pavel.

În data de 10 august 2003, troița a fost sfințită de părintele vicar general Pr. Ion Pițura.

Pe placă sunt inscripționate numele a 38 de eroi din Primul și al Doilea Război Mondial.

Descriere monument:

Troița monument are o înălțime de 322 cm (postament + troiță).

Postamentul este din beton, placat cu plăci de gresie și este format din două trepte de 185X210/22, 120X180/21 cm.

Troița este confecționată din lemn de stejar, are 280 cm înălțime și este acoperită cu șindrilă.

Pe troiță este reprezentată scena „Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos”.

În partea stângă și dreaptă a troiței pe postament se află două plăci din marmură albă, inscripționate de 84X31/3 cm.

La baza troiței în centru se află o inscripție pe autocolant.

Inscripția de pe monument:

(placa)

EROII căzuți în
cele două războaie
FEDOR CUCICEA
PAVEL CIN
ȘTEFAN CURAC
ALEXA IACOBICIUC
VASILE POPOVICI
ANDREI CASIUC
GHORGHE POPOVICI
VASILE BEUCA
ONOFREI ȚUDIC
PETRU MICULAICIUC
IOAN CURAC
GHEORGHE CURAC
ANDREI MICULAICIUC
IOANDZIȚAC
FEDOR POPOVICI
VASILE PRIALA
DUMITRU DACHMAN
TOMA MIȘCO
PAVEL CANIUCA
MIHAI TURCIN
IOAN COȚOREI
MIHAILAVER

(inscripție pe autocolant)

???

Această
Sfântă cruce
a fost sfințită
Azi 10 August
AD 2003
de părintele
vicar general
Pr. Ion Pițura

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL
MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN
PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare,
Editura Ethnologica, 2020

(placa)

NICOLAIE HREZDAC
MIHAI TURCIN
DUMITRU POPOVICI
ȘTEFAN JELEMI
ALEXA CURAC
SIMION LAVER
NICOLAE CRASIUC
IGNAT KIFA
NICOLAE PISTEN
IOAN POPOVICI
VASILE BEJERA
MIHAI BEJERA
VASILE TURCIN
IOAN POP
VASILE CURAC
GHEORGHE
IACOBICIUC

Sponsor
viceprimar
PAVEL ȚUDIC

Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Rona de Jos

Datare: 1930

Amplasare:

Placa comemorativă este amplasată pe peretele de sud al bisericii de lemn „Adormirea Maicii Domnului”.

Biserica de lemn este monument istoric, și a fost construită în anul 1637.

Coordonate GPS: 47°55'36.4"N; 24°00'43.4"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „Adormirea Maicii Domnului” din Rona de Jos.

Istoric:

Placa a fost amplasată de Asociația „ASTRA”, (*Asociațiunea pentru Cultura Poporului Român din Maramureș*) și preotul greco-catolic Adrian Lupan.

Pe placă sunt inscripționate numele a 38 de eroi din Primul Război Mondial.

Descriere placă:

Placa este confecționată din marmură albă, are o formă dreptunghiulară de 92X69 cm și 2,3 cm grosime.

Inscripția de pe placă:

CINSTIȚI AMINTIREA CELOR MORȚI ÎN
MARELE RĂZBOI

Florea Vasile, Gaja Petru, Tiodar Vasile,
Tiodar Ioan, Tiodar Alexandru, Oancea Ioan,
Arba Vasile, Ulici Ioan, Marina Gheorghe,
Tiodar Emanuel, Ulici Gheorghe, Ulici Vasile,
Ulici Ioan N., Moldovan Ioan, Ulici Vasile,
Ulici Ioan I, Tiodar Mihai, Ardelean Ioan,
Tiodar Ioan Gh., Rișco Onuț, Tiodar Gheorghe,
Tiodar Dumitru, Marina Vasii, Boșca Petru,
Tiodar Gheorghe, Botiș Vasile, Ardelean Vasile,
Ulici Teodor, Leordean Vasile, Leordean Ioan,
Ulici Vasile, Oancea Ioan, Ardelean Vasii,
Nan Toma, Marina Ionaș, Negrea Ioan,
Ulici Grigore, Tiodar Gheorghe

ASTRA

Bibliografie:

Traian Ursu,
Muzeul Județean de
Istorie și Arheologie din
Baia Mare, *fișă a
analitică de evidență*,
nr. 693, 1977

MONUMENTE DIN

JUDEȚUL

MARAMUREȘ

ÎNCHINATE EROILOR

DIN PRIMUL RĂZBOI

MONDIAL, Baia Mare,

Editura Ethnologica,

2020

Monumentul Soldatului Rus Necunoscut și al Eroilor și Veteranilor de Război din Rona de Sus

Datare:

1945 Monumentul Soldatului Rus Necunoscut

2016 Monumentul Eroilor și Veteranilor de Război din Rona de Sus

Amplasare: în centrul comunei, în parcare din fața primăriei, pe partea dreaptă a drumului național DN 18.

Coordonate GPS: 47°53'54.3"N; 24°02'14.9"E

Proprietate: Primăria Rona de Sus

Istoric:

În anul 1945 autoritățile locale au amenajat un mormânt și au pus o piatră funerară pentru soldatu rus necunoscut din Armata Sovietică (Armata Roșie), aflat mort în centrul localității. În anul 2016 S.C. Navocsur Impex SRL a restaurat Monumentul Soldatului Necunoscut, administrator Ruscovan Ioan.

În anul 2016 la inițiativa viceprimarului Ruscovan Ioan și a unui grup de consilieri, a fost amplasat Monumentul Eroilor și Veteranilor de Război din Rona de Sus. Monumentul a fost amplasat în spatele Monumentul Soldatului Necunoscut. Monumentul Eroilor și Veteranilor de Război din Rona de Sus a fost executat și donat de S.C. Navocsur Impex SRL, administrator Ruscovan Ioan.

Descriere monument:

Monumentul Soldatului Rus Necunoscut

Mormântul este confecționat din beton și are 265X164/30 cm.

Socul este din beton placat cu plăci din andezit, și are 82X49/23 cm și înălțimea de 30 cm.

Monumentul (piatra funerară) este din andezit și are 50X12 cm, înălțime la centru 81 cm și înălțime la margine 62 cm.

Monumentul Eroilor și Veteranilor de Război din Rona de Sus

Pe monument sunt inscripționate numele a 64 de eroi din Primul Război și al Doilea Război Mondial.

Monumentul are o înălțime de 229 cm (fundația mormântului + soclu + monument). Soclul se află pe fundația mormântului, este din andezit și are 120X19/29 cm.

Monumentul este format din 2 plăci de andezit de 170X50X/12 cm și 146X50/12 cm, inscripționate, care prin unire formează o cruce.

Inscripția de pe monument:

Comuna Rona de Sus

(Monumentul Eroilor și Veteranilor de Război)

GLORIE ȘI CİNSTE ETERNĂ   ВІЧНА СЛАВА ЧЕСТЬ
EROILOR ȘI VETERANILOR   ГЕРОЯМ
DE RĂZBOI

TRAISTA MIHAI
BODNARIUC SIMION
LAVIȚA IOAN
LAVIȚA VASILE
GOTECIUC ILIE
GRIJAC IOAN
PETREȚCHI IOAN
GRIJAC FEDOR
GRIJAC ION
RUSCOVAN IOAN
CURELEAC MIHAI
BOUT ALEXA
RAHOVAN MIHAI
TRAISTĂ NICOLAIE
LAURIUC IOAN
BODNARIUC ALEXA
MARCIUC GHEORGHE
KVASIUC ALEXA
GOTECIUC VASILE
GRIJAC IOAN
KVASIUC ANDRAS
GRIJAC NICOLAE
ALMAȘ ANTON
RAHOVAN IACOB
BOICIUC ALEXA
NISTOR MIHAI
ROMANIUC GHEORGHE
FETICO ILIE
OPRIȘAN IOAN
MARCIUC IOAN
BOUT IOAN
ROMANYUC VASILE

MAGHIAR MIHAI
RAHOVAN PAUL
BOICIUC ALEXA
BOICIUC NICOLAE
BOICIUC GHEORGHE
GRESCIUC GHEORGHE
FRASIN MIHAI
LEVA VASILE
HUSAR ION
LEVA PAUL
SZEMENYUC NICOLAE
SZEMENYUC ALEXA
BOICIUC ILIE
SEMIENIUC GHEORGHE
COPOSCIUC MIHAI
COPOSCIUC IOAN
BODNARIUC ILIE
GRIJAC NICOLAE
SEMIENIUC IOAN
SEMIENIUC MIHAI
BOBOTĂ ALEXA
PRODANIUC PETRU
PRODANIUC VASILE
ROMANIUC ALEXA
HEREA GHEORGHE
MAGAȘ IOAN
ALBICIUC VASILE
BOUT MIHAI
HEREA MIHAI
POPADIUC PETRE
POPADIUC MIHAI
LAVITA GHEORGHE

Bibliografie:

Odarca Bout, *Rona de Sus, monografia comunei*, Editura Echim, Sighetu Marmăției, 2010, pag. 141
MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

(soclu monument)

DONAT
S. C.
NAVOCSUR IMPEX
SRL
8 MAI 2016

(Monumentul Soldatului Rus Necunoscut)

MONUMENTUL
SOLDATULUI
NECUNOSCUT

ПАМ'ЯТНИК
НЕВІДОМОГО
СОЛДАТА

1945

Troița Eroilor Neamului

Datare: 24.05.1988

Amplasare: Troița monument este amplasată în centrul comunei, în curtea școlii din Rozavlea, lângă DJ 186.

Coordonate GPS: 47°44'15.2"N; 24°13'18.5"E

Proprietate: Primăria Rozavlea

Istoric:

Troița monument a fost construită la inițiativa primarului Vișovan Gheorghe.

Postamentul a fost finanțat de Consiliul local și Primăria Rozavlea, iar troița a fost donată de meșterul Ioan Sidău și primarul Vișovan Gheorghe.

Meșter: Ioan Sidău, localitatea Botiza

Descriere troiță monument:

Troița monument are o înălțime de 472 cm (postament + troiță).

Postamentul este dreptunghiular, din beton și are 480X380/82 cm. În fața postamentului sunt 3 trepte de 420X33/21 cm, 420X32/21 cm și 420X32/26 cm.

Troița este confecționată din lemn de brad de 10,5X17,5 cm și 390 cm înălțime.

La baza troiței, pe un postament mic de 100X17 cm, sunt 2 vase din marmură și o placă din marmură albă de 80X40 cm, inscripționată.

Inscripția de pe placă:

GLORIE VEȘNICĂ
EROILOR NEAMULUI

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 4843*

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Săcel

Datare: 2010

Amplasare: monumentul este amplasat în parcul amenajat din centrul localității, în fața școlii, lângă primărie.

Coordonate GPS: 47°38'09.3"N; 24°26'08.0"E

Proprietate: Primăria Săcel

Istoric:

Monumentul a fost ridicat în anul 2010, la inițiativa col. (r.) Vasile Coman, președintele A.N.V.R. Săcel, de Consiliul local și Primăria Săcel, primar Dologa Gavrilă. Pe monument sunt menționate numele a 12 eroi din Primul Război Mondial, 15 eroi din al Doilea Război Mondial și numele unui martir.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 461 cm (postament + soclu + monument).

Postamentul este din beton armat placat cu plăci de andezit și este format din 3 trepte de: 410X410/19 cm, 335X335/20 cm și 260X260/19 cm.

Socluul este din beton placat cu plăci de andezit, are la bază 132X132 cm, sus 110X110 cm și 99 cm înălțime.

Monumentul este un obelisc din beton placat cu plăci de andezit, are la bază 78X78 cm și 201 cm înălțime.

Obeliscul are în vârf o cruce din andezit de 103 cm.

Inscripția de pe monument:

(placa)

GLORIE JERTFEI EROILOR SĂCELENI

Lăsat-au plugu-n brazdă și-a lor masă

Și-n floarea vârstei, la luptă au plecat,

În față cu dușmanul, în piept cu dor de casă,

Unii răniți, alții schilozi, mulți nu s-au mai

întors în sat

G. Dologa

Lăsat-au plugu-n brazdă și-a lor masă
Și-n floarea vârstei, la luptă au plecat,
În față cu dușmanul, în piept cu dor de casă,
Unii răniți, alții schilozi, mulți nu s-au mai
întors în sat.

G. Dologa

(placa)

Căzuți în PRIMUL
RĂZBOI MONDIAL
1914 – 1918

Brența Vasile
Burnar Todica
Burnar Vasile
Coman Gavrilă
Coman Pricop
Coman Vasile
Pleș Ioan
Pleș Nicolae
Pleș Dumitru
Coman Ioan
Magdău Toader
Țulean Tivadar

Dormiți în pace!

(placa)

„Erou, de mii de ori erou
Acela ce se bate
Și moare pentru brazda lui
Și pentru libertate”

Poezie ostășească 1916

Acest monument s-a ridicat în cinstea eroilor săceleni din primul și al doilea război mondial.

A fost construit în anul 2010 cu implicarea Consiliului local Săcel și a primarului G. Dologa, la inițiativa col. Coman V. președintele A.N.V.R. Săcel

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

(placa)

Căzuți în cel de-al doilea
RĂZBOI MONDIAL
1939-1945

Bizău Ioan
Bizău Vasile
Câmpan Ioan
Danci Ioan
Danci Ioan
Gaga Grigore
Grad Gheorghe
Grad Gheorghe
Grad Toader
Grad Vasile
Peter Pintea
Pleș Dumitru
Șușca Gheorghe
Șușca Gheorghe
Șușca Petru
Șușca Ileana martir

Fie-vă jertfa recunoscută

„Erou, de mii de ori erou
Acela ce se bate
Și moare pentru brazda lui
Și pentru libertate”
Poezie ostășească 1916

Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Săpânța

Datare: 1942

Amplasare: Monumentul este situat în centrul comunei, la intersecția a două străzi, vizavi de Biserica de lemn Greco-Catolică „Sfânta Maria, Regina Păcii” din Săpânța.

Coordonate GPS: 47°58'20.0"N; 23°41'49.1"E

Proprietate: Primăria Săpânța

Istoric:

În anul 1942 la inițiativa primarului comunei Săpânța, Stan Ion - Janos zis „Pătrunjel”, a fost ridicat un monument în cinstea celor 44 de eroi din Primul Război Mondial.

În perioada 1950-1960 s-a adăugat încă o placă de marmură în memoria celor 12 eroi din cel de-al Doilea Război Mondial.

În perioada 1975-1977 au dispărut plăcile de marmură inscripționate cu numele eroilor.

După revoluția din 1989 autoritățile locale au neglijat Monumentul Eroilor, care s-a degradat.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 275 cm (soclu + monument).

Soclu este construit din beton armat, are 128X126 cm și 73 cm înălțime.

Monumentul este construit din beton armat și are forma unui obelisc de 94X94 cm și 202 cm înălțime.

Monumentul este prevăzut cu trei nișe de 88X51 cm, unde erau amplasate cele trei plăci de marmură inscripționate.

Monumentul este placat cu plăci din travertin.

Inscripția de pe monument: nu sunt

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență*, nr. 693, 1977

Chiș V. T., – *Săpânța, Ghid Cultural - Turistic*, Sighetu Marmăției, 2011, ISBN 978-973-0-11592-5

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare,

Editura Ethnologica, 2020

Troița Monument a Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Săpânța

Datare: 1974

Amplasare:

Troița monument este amplasată în cimitirul vechi (ținterim) al Bisericii Ortodoxe Române, aproape de intrare.

Coordonate GPS: 47°58'08.8"N; 23°41'23.8"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „Nașterea Maicii Domnului” din Săpânța.

Istoric:

Troița monument a fost confecționată la inițiativa meșterului Stan Ion Pătraș.

Troița a fost restaurată în anul 2015.

Author: meșter Stan Ion Pătraș, creatorul Cimitirului vesel

Descriere troiță monument:

Troița monument are o înălțime totală de 365 cm (postament + soclu + troiță).

Postamentul este din beton, are forma pătrată de 130X130 cm și 10 cm înălțime.

Soclu este confecționat din beton placat cu plăci de andezit și are două trepte de: 110X98/25 cm, 75X60/15 cm.

Troița este confecționată din lemn de stejar de 35X14 cm, 315 cm înălțime, este acoperită cu tablă și vopsită în stilul crucilor de Săpânța.

Pe troiță în registre sunt reprezentate: scena „Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos”, „Judecata de Apoi”, „Adam și Eva” și „moartea cu seceră și cuțit”.

Inscripția de pe troiță:

EROI CĂZUȚI PE FRONT ÎN CELE DOUĂ
RĂZBOAIE MONDIALE 1914-1939

MIHAI GEORGE ION GEORGE
TOADER GEORGE GEORGE
ION GRIGORE GEORGE ION
DUMITRU ION GEORGE ILIE
GEORGE ILIE GEORGE TIVADAR
ION GEORGE TOADER MIHAI
GEORGE DUMITRU
TOADER ION TOADER ION

Comuna Săpânța

CINE FURĂ LA MINE VINE

ADAM EVA ÎNȘALAT
ȘI DIN RAI GOIAU FOST DAT

ZBICI DE FOC
HRISTOS LA JUDECATĂ
MASA ÎNCĂRCATĂ CEI DREPTI ÎN RAI
FOCUL PENTRU CEI PĂCĂTOȘ ÎN IAD

ISUS AȘA NEA IUBIT
PENTRU NOI SARĂTIGNIT
ȘI ȘADAT VIAȚA ÎN MÎNI
LA JIDOVILOR PĂGÎNI
NOI AȘA SĂ NEFERIM
CASĂ NU PĂCĂTUIM
SĂ NU PLECĂM CAPUL ÎN JOS
CÎND NEA JUDECA HRISTOS
FIE HRISTOS AJUTAT
PE NOI DIN IAD NEA SCĂPAT

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență, nr. 693, 1977*

Chiș V. T., – Săpânța, *Ghid Cultural - Turistic*, Sighetu Marmăției, 2011, ISBN 978-973-0-11592-5

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Troița Monument a Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Sarasău

Datare:

Troița veche 1980 – 2007

Troița nouă 2007

Amplasare: Troița monument este amplasată în fața Bisericii Ortodoxe Române „*Adormirea Maicii Domnului*”.

Coordonate GPS: 47°58'08.8"N; 23°41'23.8"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „*Adormirea Maicii Domnului*”, Sarasău.

Istoric:

Troița monument a fost ridicată în anul 1980 la inițiativa preotului Oprîș Ilie, prin contribuția financiară a comunității ortodoxe din localitate.

În anul 2007 troița veche este înlocuită cu una nouă la inițiativa preotului Pușcaș Gabriel, prin contribuția financiară a comunității ortodoxe din localitate.

Pe plăci sunt inscripționate numele a 30 de eroi din Primul Război Mondial și 28 de eroi din al Doilea Război Mondial.

Meșter troiță: Conț Vasile, Valea Hotarului, Sighetu Marmăției.

Descriere troiță monument:

Troița monument are o înălțime de 395 cm (soclu + troiță).

Soclu din beton are 104X104/84 cm.

Troița are o înălțime de 310 cm, este confecționată din lemn de stejar și este acoperită cu șindrilă. Pe troiță este reprezentată scena „*Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos*”.

Pe soclu sunt amplasate 3 plăci din marmură albă, două de 78X48 cm și una de 58X38 cm.

Inscripția de pe monument:

Comuna Sarasău

„DORMIȚI EROI NEÎNCETAT (placa 1)
SOMNUL LINIȘTIT ȘI DULCE,
CĂ-N SATUL DIN CARE AȚI PLECAT
VĂ POMENEȘTE SFÎNTA CRUCE!
PR. I. O.

(placa 2) 1914-1918

BLEDEA AUGUSTIN	MUREȘAN IOAN
BLEDEA IOAN	MUREȘAN TRAIAN
BLEDEA TOADER	MUSCAL IOAN
BOJE GHEORGHE	MUSCAL PETRU
BORDIL GHEORGHE	NEMEȘ FLORE
BRANIC DUMITRU	OPRIȘ FLORE
CODREA GHEORGHE	OROS IOAN
CORNEȘTEAN IOAN	POPOVICI VASILE
DĂNCUȘ IOAN	PRICOP GRIGORE
DĂNCUȘ TOADER	SABADIȘ MIHAI
GHERMAN ROMULUS	SABADIȘ VASILE
GHERMAN TIBERIU	SPIVAC MIHAI
IERIRIMA IOAN	ȘANDOR GHEORGHE
MARCU GHEORGHE	ȘĂSTAC VASILE
MAXIM ISIDOR	TĂRĂSAN VASILE

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență*, nr. 4981

Chiș V. T., – *Sarasău*, Sighetu Marmăției, 2015, ISBN 978-973-0-20448-3

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

(placa 3) 1940-1945

CPT. DĂNCUȘ VASILE	LEMAC ALEXANDRU
ATOMI CONSTANTIN	MUREȘAN IOAN
BLEDEA FLORE	MUREȘAN PAUL
BLEDEA VICTOR	NAGHI PETRU
BOJE GHEORGHE	NAGHI TRĂIAN
BOȘCA IOAN	OFRIM FLORE
BOTA GHEORGHE	OROS IOAN
DUDAȘ FLORE	OROS VASILE
DUDAȘ IOAN	OROS VASILE
GHEREBAN VASILE	POP GHEORGHE
GHERHEȘ PETRU	POPȘA MIHAI
IERIMA IOAN	SABADIȘ IOAN
IERIMA MIHAI	STAN GHEORGHE
LĂCĂTUȘ VASILE	ȘOFINEȚ GHEORGHE

(pe troiță)
EROII
1944

Monumentul Eroilor Șieuani căzuți pe Câmpurile de Bătălie

Datare: 2012

Amplasare: monumentul este amplasat în partea stângă a Bisericii Ortodoxe „Sfânta Treime” din centrul comunei Șieu.

Coordonate GPS:

47°43'17.8"N; 24°13'24.0"E

Proprietate: Primăria Șieu

Biserica Ortodoxă Română „Sfânta Treime” din Șieu.

Istoric:

Monumentul a fost ridicat în anul 2012 la inițiativa primarului Iusco Irina, prin contribuția financiară a Consiliului local și al Primăriei Șieu.

Pe plăci sunt inscripționate numele unui erou căzut în SUA, 7 eroi căzuți până în anul 1914, 56 de eroi din Primul Război Mondial, 12 eroi din al Doilea Război Mondial și 6 eroi care au căzut în timp de pace.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 547 cm (postament + monument + cruce).

Postamentul este construit din beton și este format din 3 trepte de: 490X500/10 cm, 300X160/20 cm, 240X100/20 cm.

Monumentul este construit din beton, are o înălțimea de 447 cm și este placat cu plăci de andezit de 2,2 cm grosime. Monumentul este flancat de 2 stâlpi de 315 cm înălțime.

Crucea din vârful monumentului este confecționată din andezit și are 50 cm înălțime.

Comuna Șieu

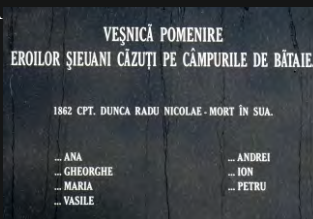
Inscripția de pe monument:

VEȘNICĂ POMENIRE
EROILOR ȘIEUANI CĂZUȚI PE CÂMPURILE DE BĂTĂLIE.

1862 CPT. DUNCA RADU NICOLAE – MORT ÎN SUA

...ANA
...GHORGHE
...MARIA
...VASILE

...ANDREI
...ION
...PETRU

1914 – 1918

SAS VASILE DROBASU
GIURGI MIHAI A ILENEI
DUNCA GHEORGHE TIUZU
FLOREA DUMITRU AI NĂSTACA
DUNCA IOAN
BELIA DUMITRU ANUȚULUI
POPAN MIHAI MIELU
GHERMAN PETRU BOJI
CAIA GHEORGHE ȘPITU
DUNCA ȘTEFAN PETEC
VLAD GHEORGHE A VLADULUI
NAN IOAN PALERU
VLAD DUMITRU A LICHII
DEMIAN ION CIORBU
ROȘCA IOAN A LUI GRIGORE
DUNCA GHEORGHE COHITĂ
CHINDRIȘ IOAN LEPU
NAN DUMITRU URSUCA
DUNCA ȘTEFAN BESICA
MOLDOVAN ȘTEFAN
PETREUȘ ȘTEFAN GRUETU
NAN ION URSUCA
TOROSCHI PETRU
NAN IOAN
DUNCA IOAN A PETRII
NAN VASILE TĂRANU
POPIOAN BARNĂU
FAUR GHEORGHE BODIU

PETROVAN GHEORGHE
SAS IOAN A PĂȚULUI
DUNCA DUMITRU DANCIU
POP GHEORGHE A LUI IOSIF
POP ȘTEFAN BARNĂU
DUNCA ȘTEFAN COCOȘ
POPAN ION MIELU
GHERMAN GHEORGHE A CIOISI
VLAD GHEORGHE A LICHII
VERDEȘ DUMITRU SUFLETU
SAS GĂVRILĂ BIZĂU
NAN IOAN DANCIU
COVACI GHEORGHE BUZATU
BELIA ION ANUȚULUI
GIUGHI IOAN
VERDEȘ GHEORGHE CĂRĂBAN
BILȚ GHEORGHE HAȘTA
DUNCA ȘTEFAN A CORATĂRULUI
PETREUȘ ȘTEFAN SOMSĂGU
NAN ION ZOROBOC
STOICA ION BORLA
NAN GHEORGHE
GIURGI GHEORGHE JURATU
DUNCA GHEORGHE BORODICI
SAS GHEORGHE A TOMII
PETROVAN GHEORGHE BURICĂU
MARIȘ ȘTEFAN CORABIE
GHERMAN ION CIOISA

1939 – 1945

FLOREA ION A LUI ȘANDOR
DUNCA ION IONU LUI VASILE
REDNIC IOAN DULEBANU TATĂ
STOICA GHEORGHE BORLA
ILEA VASILE ILEA
CHINDRIȘ MIHAI PERȚA

DUNCA VASILE IONU LUI ȘTEFAN
DUNCA GHEORGHE GH. SICĂ
REDNIC IOAN DULEBANU FIU
DUNCA ȘTEFAN BEȘICA
SAS ȘTEFAN CHIȘBIRĂU
PETREUȘ ȘTEFAN SOMSĂGU

LA DATORIE DUPĂ 1945

GHERMAN MIHAI
PETREUȘ FLOREA SOMSĂGU
M. ST. M. CHINDRIȘ GHEORGHE
BOCRIȚĂ

FLOREA GHEORGHE BURZĂU
IUSCO ȘTEFAN DRODU
FLOREA MIHAI BURZĂU

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE
EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura
Ethnologica, 2020

Troița Monument a Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Slătioara

Datare: 2020

Amplasare: troița se află în cimitirul Bisericii Ortodoxe Române „Cuvioasa Parascheva” din Slătioara, comuna Strâmtura.

Coordonate GPS:

47°45'28.4"N; 24°05'39.7"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „Cuvioasa Parascheva” din Slătioara.

Istoric:

Troița a fost amplasată în anul 2020 la inițiativa preotului Ilieș Sorin și a fost finanțată de credincioșii ortodocși din Slătioara.

Troița a fost sfințită în data de 10 iunie 2021.

Troița a fost sculptată în atelierul „Moș Pupăză” din Valea Stejarului.

Pe plăci sunt inscripționate numele a 44 de eroi din Primul Război Mondial și 14 eroi din al Doilea Război Mondial.

Autor: meșter Codrea Petru din Valea Stejarului.

Descriere troiță monument:

Troița monument are o înălțime de 500 cm (postament + troiță + acoperiș).

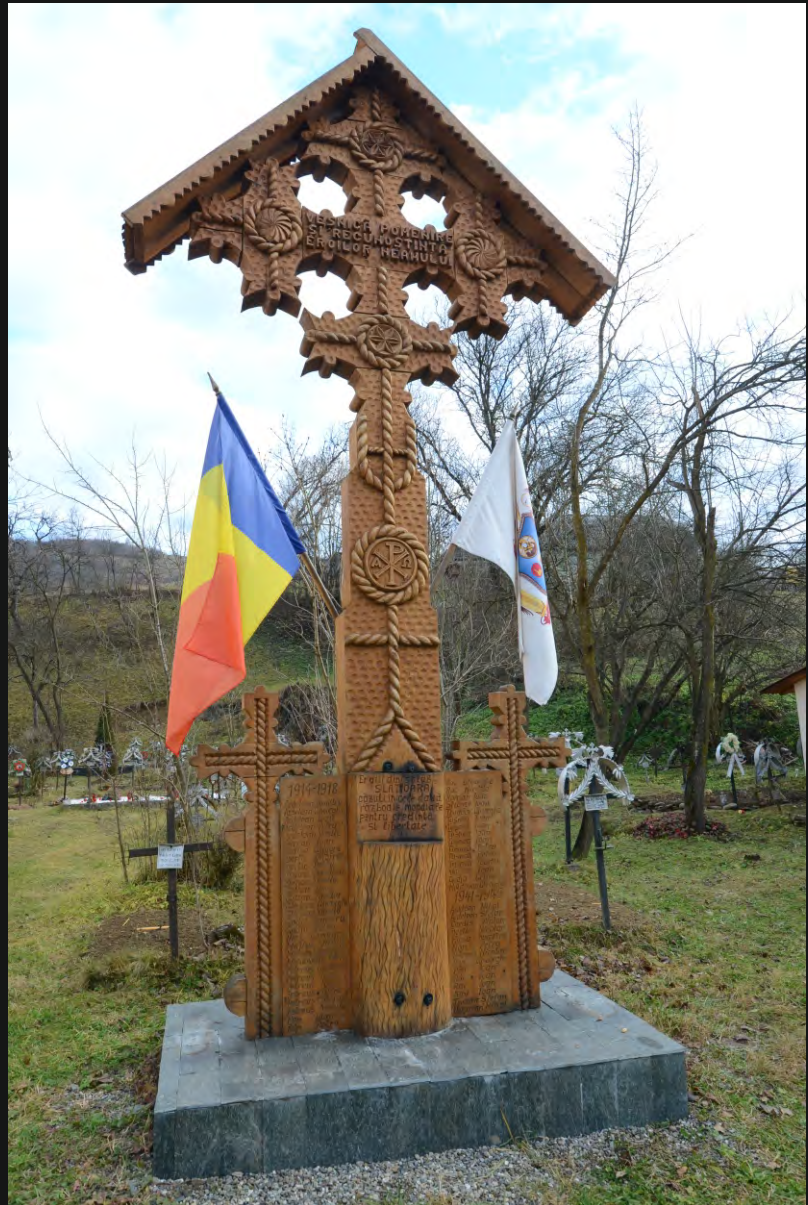
Postamentul este din beton placat și este format dintr-o treaptă de 205X124/25 cm.

Troița este confecționată din lemn de stejar și are 45X30 cm și 470 cm înălțime.

În lateral sunt două cruci din lemn de 150 cm înălțime.

Lângă troiță sunt două plăci din lemn inscripționate de 30X109/2,5 cm.

Inscripția de pe troiță monument:

Comuna Strâmtura, sat Slătioara

(placa nr. 1)

1914 – 1918

Ardelean Dumitru
Ardelean Gheorghe
Ardelean Ioan
Ardelean Petru
Ardelean Vasile
Berean Ioan
Buftea Grigore
Dertic Onofrei
Dertic Petru
Dunca Dumitru
Dunca Vasile
Giltan Ioan
Giltan Toader
Glodean Gheorghe
Glodean Vasile
Godja Dumitru
Godja Petru
Ilieș Gheorghe
Maștei Vasile
Moisin Gheorghe
Moldovan Petru
Petreuş Gheorghe
Petreuş Ioan
Petreuş Ioan
Petreuş Petru
Petreuş Ștefan
Petreuş Vasile
Pop Ioan
Pop Petru

(placa nr. 2)

Rac Gheorghe

Rac Nicolae
Roman Ioan
Știopei Ioan
Tivadar Gheorghe
Tușnea Ioan
Tușnea Ioan
Tușnea Ioan
Tușnea Ioan
Tușnea Ioan
Tușnea Petru
Tușnea Petru
Tușnea Toader
Vasian Ioan
Godja Grigore
Moldovan Gheorghe

1941 – 1945

Ardelean Mihai
Ardelean Ștefan
Cordis Pinteș
Dertic Nicolae
Hoza Dumitru
Nan Petru
Petreuş Nicolae
Pop Gheorghe
Pop Ioan
Rac Ioan
Rac Ioan
Sav Ioan
Tivadar Ștefan
Ungurean Mihai

(pe troiță)

Eroii din satul

SLĂTIOARA

căzuți în cele două
războaie mondiale
pentru credință
și libertate

VEȘNICĂ POMENIRE

ȘI RECUNOȘTINȚĂ

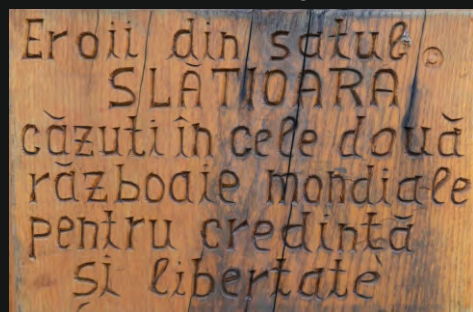
EROILOR NEAMULUI

(pe spatele troiței)

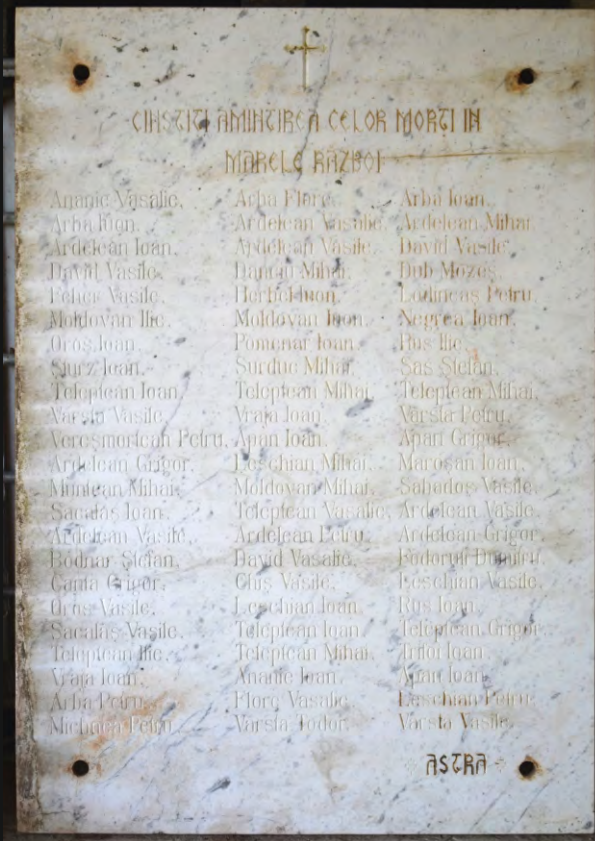
FĂCUTĂ DE

ATELIER MOȘ PUPĂZĂ

VALEA STEJARULUI

Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Vadu Izei

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență*, nr. 693, 1977

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Datare: 1930

Amplasare: placa nu este montată.

Se află la casa parohială a Bisericii Ortodoxe „Sfântul Apostol Andrei” din Vadu Izei.

Coordonate GPS:

Proprietate: Biserica Ortodoxă „Sfântul Apostol Andrei” din Vadu Izei.

Istoric:

Placa a fost confecționată de Asociația „ASTRA” (*Asociațiunea pentru Cultura Poporului Român din Maramureș*).

Pe placă sunt inscripționate numele a 69 de eroi din Primul Război Mondial.

Descriere placă:

Placa este confecționată din marmură albă, are forma dreptunghiulară de 87X125 cm și 2,3 cm grosime.

Inscripția de pe placă:

CINSTITI AMINTIREA CELOR MORȚI ÎN
MARELE RĂZBOI

Ananie Vasalie	Arba Flore	Arba Ioan
Arba Ioan	Ardelaen Vasalie	Ardelean Mihai
Ardelean Ioan	Ardelean Vasile	David Vasile
David Vasile	David Mihai	Dub Mozeș
Fehér Vasile	Herbel Iuon	Lodincaș Petru
Moldovan Ilie	Moldovan Iuon	Negrea Ioan
Oros Ioan	Pomenar Ioan	Rus Ilie
Șturz Ioan	Surdac Mihai	Sas Ștefan
Teleptean Ioan	Teleptean Mihai	Teleptean Mihai
Vârsta Vasile	Vraja Ioan	Vârsta Petru
Veresmorteian Petru	Apan Ioan	Apan Grigor
Ardelean Grigor	Leschian Mihai	Maroșan Ioan
Muntean Mihai	Moldovan Mihai	Sabadoș Vasile
Sacalaș Ioan	Teleptean Vasilie	Ardelean Vasile
Ardelean Vasile	Ardelean Petru	Ardelean Grigor
Bodnar Ștefan	David Vasalie	Fodoruți Dumitru
Canta Grigor	Chiș Vasile	Leschian Vasile
Oros Vasile	Leschian Ioan	Rus Ioan
Sacalâș Vasile	Teleptean Ioan	Teleptean Grigor
Teleptean Ilie	Teleptean Mihai	Trifoi Ioan
Vraja Ioan	Ananie Ioan	Apan Ioan
Arba Petru	Flore Vasalie	Leschian Petru
Mihnea Petru	Vârsta Todor	Vârsta Vasile

Crucea Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Valea Stejarului

Datare: 2005

Amplasare: Crucea monument este amplasată lângă Biserica Ortodoxă Română „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”.

Coordonate GPS: 47°52'22.8"N; 23°59'18.4"E

Proprietate: Biserica Ortodoxă Română „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Valea Stejarului.

Istoric:

Crucea monument a fost amplasată la inițiativa și prin contribuția financiară a preotului Ilieș Ioan.

Pe placă sunt inscripționate numele a 32 de eroi din Primul Război Mondial și 7 eroi din al Doilea Război Mondial.

Meșter: Bora din Vișeu de Sus

Descriere monument:

Crucea monument are o înălțime de 252 cm (postament + soclu + cruce).

Postamentul este din beton placat cu plăci de gresie și are 165X107/22 cm.

Socul este din beton placat cu plăci de gresie și are 100X55/30 cm.

Crucea este confecționată din marmură albă și are 2 m înălțime.

La baza crucii pe soclu se află o placă comemorativă din marmură albă dreptunghiulară de 105X60 cm și 3 cm grosime.

Inscripția de pe monument:

EROII DIN VALEA STEJARULUI
CĂZUȚI PE CÂMPUL DE LUPTĂ
1914 – 1918

ARBA IOAN	MUNTEAN IOAN
BOSCA PETRU	MUNTEAN PETRU
CIUTA IOAN	MUNTEAN PETRU
FILIMON GRIGORE	MIHNEA PETRU
FILIMON GRIGORE	MIHNEA MIHAI
FILIMON IOAN	MIHNEA STEFAN
FILIMON PETRU	MIHNEA GRIGORE
FILIMON GHEORGHE	MIHNEA GRIGORE
GOGEA GHEORGHE	MIHNEA PETRU
ILIES IOAN	MIHNEA URSU
ILIES GRIGORE	MIHNEA FLOREA
ILIES GHEORGHE	MIHNEA ILIE
ILIES PETRU	MIHNEA IOAN
ILIES IOAN	POPIOAN
MUNTEAN PETRU	TASCAN PETRU
TIVADAR ALEXA	TELEPTEAN PETRU

1941 – 1945

ILIES GHEORGHE	MIHNEA ILIE
MIHNEA GRIGORE	MIHNEA PETRU
MIHNEA IOAN	MIHNEA GRIGORE
MIHNEA GHEORGHE	

VEȘNICALOR POMENIRE!

Bibliografie:

Chiș Vasile Timur, *Vadu Izei-Valea Stejarului*, Sighetu Marmăției, 2014

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial și al celor care au murit sub arme pe timp de pace din Vișeu de Jos

Datare: 2013

Amplasare: Monumentul este amplasat în centrul comunei în parcul din fața primăriei.

Accesul la monument se face printr-o poartă maramureșeană.

Coordonate GPS: 47°43'35.7"N; 24°22'02.4"E

Proprietate: Primăria Vișeu de Jos

Istoric:

Monumentul a fost ridicat în anul 2013 la inițiativa Consiliului local și al Primăriei, primar Șimon Gavrilă.

Pe plăci sunt inscripționate numele a 119 eroi din Primul Război Mondial, 58 eroi din al Doilea Război Mondial și 22 de eroi care au căzut în timp de pace.

Descriere monument:

Monumentul are o înălțime de 311 cm (postament + monument).

Postamentul este din beton placat cu plăci din andezit și este format din 2 trepte de 445X285/13 cm și 305X355/16 cm.

Monumentul este confecționat din două blocuri de andezit și are forma unui obelisc de 48X50/72 cm; 48X25/210 cm.

În partea dreaptă și stângă a obeliscului se află 2 plăci de marmură albă de 98X168/12 cm inscripționate.

Inscripția de pe monument:

**EROII
NEAMULUI NOSTRU
DIN PRIMUL
ȘI AL DOILEA
RĂZBOI MONDIAL**

**"Erou este acela care și-a
dăruit viața unui lucru mai
important ca el însuși!"**

(Joseph Cambell)

**"... pentru că o patrie fără
eroi e ca o casă fără uși."**

(anonim)

Comuna Vișeu de Jos

(placa 1)

1914 – 1918

Ion Repediuc
 Ion a Bechi
 Gavrița Sâdor
 Petru Harasâm
 Vasile a Crețului
 Ștefan Tecla
 Vasile a Braicului
 Gheorghe Halean
 Nicolae Mariștoc
 Ion Mitruțan
 Ion Burbulean
 Vasile Burbulean
 Nichita Istrate
 Ion Istrate
 Gheorghe Mitruț
 Ilie Mitruțan
 Vasile Istrate
 Gheorghe Mitruțan
 Nichita Gazdac
 Gheorghe a Onului
 Vasile a Onului
 Gavrilă Istrate
 Ion Buleac
 Alexa Budeac
 Ion Surdic
 Ștefan a Știopului
 Vasile a Știopului
 Petru Cocean
 Gheorghe Ciolpan
 Oneț Ciolpan
 Nechita Nechiti
 Ion Hoc
 Ștefan a lui Maței
 Nuțu Bondri
 Vasile Fluțar
 Vasile Ciutu
 Gheorghe a Palerului
 Gavrilă a Briță
 Gheorghe a Coroanului
 Ștefan Moisaian

Gavrilă Hlo
 Vasile Cerbu
 Gavrilă Bucean
 Gheorghe a Sfârcului
 Ștefan Agod
 Ion Agod
 Gheorghe Griguța
 Ion Rachita
 Ștefan Drongoș
 Șandor Hucu
 Gavrilă Tăutu
 Vasile Măca
 Toader Tagas
 Gheorghe Muncitu
 Ion Iagăr
 Grigore Heteoan
 Ion Budian
 Gheorghe Urfi
 Ștefan Derhan
 Ion Bâzai
 Vasile Bâzai
 Ion a Nuțului
 Vasile a Nuțului
 Adam a Nuțului
 Petru a Știopului
 Ilie Știrbău
 Gavrilă Oveșca
 Ștefan Pardon
 Gavrilă Gogoloșă
 Vasile a Grancii
 Gavrilă Vasile Hibăna
 Toader Sanson
 Nicoară Sanson
 Vasile Heredău
 Ion a Șchioapei
 Gheorghe a Șchioapei
 Vasile a Dunchi
 Ion Maței
 Maței a lui Maței

Vasile Moisaian
 Ion Maguță
 Ion Mârja
 Vasile Purice
 Ion Pipelea
 Vasile Bașcoianu
 Ștefan Cuhean
 Ion Boja
 Ștefan Samatișa
 Vasile a lui Ghiuri
 Vasile Cârnicel
 Gheorghe Zvorean
 Vasile Ciorna
 Gheorghe Cabdici
 Gheorghe a Cozmi
 Andrei Ghenghe
 Ilie Ghenghe
 Ion Ignat
 Gavrilă a Ileni
 Vasile a Tistului
 Gheorghe Ciutu
 Vasile Grigorean
 Grigore a Budoaie
 Vasile Borsan
 Gavrilă a Iuri
 Vasile Bugau
 Gheorghe Buteac
 Toader Gurban
 Dumitru Jupului
 Ștefan a Jupului
 Vasile Gurban
 Gheorghe Franțan
 Ion Cășloaie
 Petru Hurdului
 Vasile Godeu
 Ștefan Buteac
 Vasile Ciohădu
 Simion Onișor
 Mihai Rachita
 Toader Toaca

(obelisc)

EROII
 NEAMULUI NOSTRU
 DIN PRIMUL
 ȘI AL DOILEA
 RĂZBOI MONDIAL

”Erou este acela care și-a
 dăruit viața unui lucru mai
 important ca el însuși !”

(Joseph Cambell)

”... pentru că o patrie fără
 eroi e ca o casă fără uși.”

(anonim)

1914 - 1918	Vasile Moisaian
Ion Repediuc	Ion Maguță
Ion a Bechi	Ion Mârja
Gavrița Sâdor	Vasile Purice
Petru Harasâm	Ion Pipelea
Vasile a Crețului	Vasile Bașcoianu
Ștefan Tecla	Ștefan Cuhean
Vasile a Braicului	Ion Boja
Gheorghe Halean	Ștefan Samatișa
Nicolae Mariștoc	Vasile a lui Ghiuri
Ion Mitruțan	Vasile Cârnicel
Ion Burbulean	Gheorghe Zvorean
Vasile Burbulean	Vasile Ciorna
Nichita Istrate	Gheorghe Cabdici
Ion Istrate	Gheorghe a Cozmi
Gheorghe Mitruț	Andrei Ghenghe
Ilie Mitruțan	Ilie Ghenghe
Vasile Istrate	Ion Ignat
Gheorghe Mitruțan	Gavrilă a Ileni
Nichita Gazdac	Vasile a Tistului
Gheorghe a Onului	Gheorghe Ciutu
Vasile a Onului	Vasile Grigorean
Gavrilă Istrate	Grigore a Budoaie
Ion Buleac	Vasile Borsan
Alexa Budeac	Gavrilă a Iuri
Ion Surdic	Vasile Bugau
Ștefan a Știopului	Gheorghe Buteac
Vasile a Știopului	Toader Gurban
Petru Cocean	Dumitru Jupului
Gheorghe Ciolpan	Ștefan a Jupului
Oneț Ciolpan	Vasile Gurban
Nechita Nechiti	Gheorghe Franțan
Ion Hoc	Ion Cășloaie
Ștefan a lui Maței	Petru Hurdului
Nuțu Bondri	Vasile Godeu
Vasile Fluțar	Ștefan Buteac
Vasile Ciutu	Vasile Ciohădu
Gheorghe a Palerului	Simion Onișor
Gavrilă a Briță	Mihai Rachita
Gheorghe a Coroanului	Toader Toaca
Ștefan Moisaian	

(placă 2)

	1941 – 1945	
Ștefan Harasâm		Gheorghe Deje
Ion Gușu		Ilie Gutfi
Gheorghe a Balaurlului	Ion Misli	Ștefan a Țaraoaie
Iacob a Rotarului	Dan Misli	Petru Tivadar
Gheorghe Condrate	Vasile Ciucău	Lazăr Fuifău
Gheorghe a Nacului	Ion Hujdac	Vasile Huhu
Ion a Cămpanului	Aurel a Berți	Vasile Onciuc
Gheorghe Gazdac	Ion Bugău	Gheorghe Sanson
Gheorghe Furiș	Vasile Griguța	Vasile Sanson
Petru a Perșoiaie	Gheorghe Brelu	Gheorghe Matronel
Gavrilă Nica	Ion Daboc	Ion Burdeț
Ion a Mircii	Ilie Moloca	Gavrilă Tăutu
Ietim a Nică	Vasile Șvabu	Ion Matronel
Gavrilă a Mircii	Gheorghe Pârcova	Sava Nuțului
Dan a lui Dan	Gavrilă Bucean	Ilie Ciulu
Mihai Ciorna	Vasile Pribagu	Gheorghe Vodău
Neșu a lui Grigore lui Ion	Gheorghe Sărăsăuan	Ștefan Țaranu
Ilie Adam	Ilie Gădale	Vasile Pecu
Maței a Ciopli	Vasile Buduna	Mihai Șimon
Vasile a Șvabului	Ion Aदाs	Ștefan Simion

Ștefan Harasâm	1941 - 1945	Gheorghe Deje
Ion Gușu		Ilie Gutfi
Gheorghe a Balaurlului	Ion Misli	Ștefan a Țaraoaie
Iacob a Rotarului	Dan Misli	Petru Tivadar
Gheorghe Condrate	Vasile Ciucău	Lazăr Fuifău
Gheorghe a Nacului	Ion Hujdac	Vasile Huhu
Ion a Cămpanului	Aurel a Berți	Vasile Onciuc
Gheorghe Gazdac	Ion Bugău	Gheorghe Sanson
Gheorghe Furiș	Vasile Griguța	Vasile Sanson
Petru a Perșoiaie	Gheorghe Brelu	Gheorghe Matronel
Gavrilă Nica	Ion Daboc	Ion Burdeț
Ion a Mircii	Ilie Moloca	Gavrilă Tăutu
Ietim a Nică	Vasile Șvabu	Ion Matronel
Gavrilă a Mircii	Gheorghe Pârcova	Sava Nuțului
Dan a lui Dan	Gavrilă Bucean	Ilie Ciulu
Mihai Ciorna	Vasile Pribagu	Gheorghe Vodău
Nețu lui Grigore lui Ion	Gheorghe Sărăsăuan	Ștefan Țaranu
Ilie Adam	Ilie Gădale	Vasile Pecu
Maței a Ciopli	Vasile Buduna	Mihai Șimon
Vasile a Șvabului	Ion Aदाs	Ștefan Șimon

Morți sub arme în timp de pace

Gheorghe Dulu	Vasile Tădol	Petru Oneț
Gheorghe Coitău	Vasile Știrbău	Gheorghe Măca
Ilie ai Axenie	Ștefan Gazdac	Gheorghe Misli
Andrei Lucan	Gheorghe Anane	Petrică Buduna
Vasile Sărăsăuan	Vasile Jabdian	Ilie Adaos
Grigore Sărăsăuan	Ion Matronel	Vasile Ciucău
Gheorghe Ștefuc	Ilie Dohan	Mihai Dunca
Gheorghe Nistor		

Fie-le țărâna ușoară și
memoria binecuvântată

	Morți sub arme în timp de pace	
Gheorghe Dulu	Vasile Tădol	Petru Oneț
Gheorghe Coitău	Vasile Știrbău	Gheorghe Măca
Ilie a Axenie	Ștefan Gazdac	Gheorghe Misli
Andrei Lucan	Gheorghe Anane	Petrică Buduna
Vasile Sărăsăuan	Vasile Jabdian	Ilie Adaos
Grigore Sărăsăuan	Ion Matronel	Vasile Ciucău
Gheorghe Ștefuc	Ilie Dohan	Mihai Dunca
Gheorghe Nistor		

Fie-le țărâna ușoară și
memoria binecuvântată

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ
ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia
Mare, Editura Ethnologica, 2020

Troița Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Vișeu de Jos

Datare: 2012

Amplasare: Monumentul este amplasat pe Strada Valea Morii, pe partea dreaptă a străzii, la un km de DN 18.

Coordonate GPS: 47°44'21.4"N; 24°20'51.9"E

Proprietate: Pașcu Simion a lu' Șteopău

Istoric:

Monumentul a fost finanțat și ridicat în anul 2012, la inițiativa lui Pașcu Simion.

Lemnul pentru troiță a fost donat de Pop Gavrilă a lu' Samatișă.

Monumentul a fost ridicat prin muncă voluntară, de polițiștii de la Poliția de Frontieră din Vișeu de Sus.

Pe placă sunt inscripționate numele a 114 eroi din Primul Război Mondial și 49 eroi din al Doilea Război Mondial.

Meșter troiță: Trifoi Vasile din Botiza

Descriere troiță monument:

Monumentul are o înălțime de 420 cm (soclu + troiță).

Soclu este din beton placat cu piatră de râu și are 2 trepte de: 190X74/77 cm, 110X74/34 cm.

Pe soclu se află o bucată de lemn de stejar de 90X16/19 cm.

Troița este confecționată din lemn de stejar de 26X15,5 cm, 290 cm înălțime și este acoperită cu șindrilă.

Pe troiță este reprezentată scena „Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos”, potirul, rozeta și torsada.

În partea stângă se află o bornă de graniță din perioada 1950-1990, confecționată din lemn de stejar de 21X21/200 cm și 2 plăci. Pe bornă este trecut numărul 470.

În partea dreaptă este o bornă de frontieră de pe vechea graniță a României cu Polonia. Borna este din fontă. Pe bornă este trecut anul 1927, 27/5, R (România) și P (Polonia).

Pe soclu sunt trei plăci din dibond inscripționate: una de 76X76 cm și două de 41X41 cm, protejate cu plexiglas.

Inscripția de pe monument:

Bornă de frontieră

Din timpul "României Mari"
între anii 1918-1940

Eroii noștri au murit
pentru apărarea
granițelor țării
noastre, delimitate
de aceste semne
de frontieră

(placa centru)

EROII DIN VIȘEU DE JOS CĂZUȚIPE CÂMPURILE DE LUPTĂ
DIN PRIMUL ȘI AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

Primul Război Mondial

Ion a Bechii	Gavril a Ilenii
Gavrilă a lu' Sador	Vasile a Tistului
Petru a lu' Harasâm	Gheorghe a lu' Ciutu
Vasile a Crețului	Vasile a lu' Grigoreanu
Ștefan a lu' Tecla	Grigore a-i Badioaie
Vasile a Braicului	Vasile a lu' Borșan
Gheorghe a lu' Halean	Gavrilă a Iurii
Nicolae a lu' Mariștoc	Vasile a lu' Bugău
Ion a lu' Mitruțan	Ion a lu' Repediuc
Ion a lu' Burdulean	Vasile a lu' Guban
Vasile a lu' Burdulean	Gheorghe a lu' Franțan
Nichita a lu' Istrate	Ion a-i Cășloaie
Ion a lu' Istrate	Petru a Hurdului
Gheorghe a lu' Mitruț	Vasile a lu' Godeu
Ilie a lu' Mitruțan	Dumitru a Jupului
Vasile a lu' Istrate	Ștefan a Jupului
Gheorghe a lu' Mitruțan	Toader a lu' Gurban
Nichita a lu' Gazdac	Ștefan a lu' Buteac
Gheorghe a Onului	Vasile a lu' Ciohădu
Vasile a Onului	Simion a lu' Onișor
Gavrilă a lu' Istrate	Mihai a lu' Ratiță
Ion a lu' Buleac	Toader a lu' Toacă
Alexa a lu' Buleac	Gavrilă a lu' Hlo
Ion a lu' Surdic	Vasile a lu' Cerbu
Ștefan a Știopului	Gavrilă a lu' Bucean
Gheorghe a lu' Buteac	Gheorghe a Șfârcului
Petru a lu' Cocean	Ștefan a lu' Agod
Gheorghe a lu' Ciolpan	Ion a lu' Agod
Oneț a lu' Ciolpan	Gheorghe a lu' Griguță
Nechita a Nechitii	Ion a lu' Ratiță
Ion a lu' Huc	Ștefan a lu' Drongoș
Ștefan a lu' Maței	Șandor a lu' Hucu
Nuțu a Bondrii	Gavrilă a lu' Tăutu
Vasile a lu' Fluțar	Vasile a lu' Măcă
Vasile a lu' Ciutu	Toader a lu' Tăgaș
Gheorghe a Palerului	Gheorghe a lu' Muncitu
Gavrilă a-i Briță	Ion a lu' Iagăr
Gheorghe a Corooanului	Grigore a lu' Heteoan
Ștefan a lu' Moisaian	Ion a lu' Budian

Vasile a lu' Moisaian	Gheorghe a Urfii
Ion a lu' Maguță	Ștefan a lu' Derhan
Ion a lu' Mârjă	Vasile a lu' Bâzai
Vasile a lu' Purice	Ion a lu' Bâzai
Ion a lu' Pipelea	Ion a Nuțului
Vasile a lu' Boșcoianu	Adam a Nuțului
Ștefan a lu' Cuhean	Petru a Știrbului
Ion a lu' Bojă	Ilie a lu' Știrbău
Ștefan a lu' Samatișă	Gavrilă a lu' Oveșca
Vasile a lu' Ghiuri	Ștefan a lu' Pardon
Vasile a lu' Cârșnicel	Gavrilă a lu' Gogoloșă
Gheorghe a lu' Zvoreanu	Vasile a Graneii
Vasile a lu' Ciornă	Gavrilă-Vasile a lu' Hidănă
Gheorghe a lu' Cabdici	Toader a lu' Sanson
Ilie a lu' Ghenghe	Nicoară a lu' Sanson
Andrei a lu' Ghenghe	Vasile a lu' Heredău
Gheorghe a Cozmii	Ion a Șchioapii
Ion a lu' Ignat	Gheorghe a Șchioapii

Al Doilea Război Mondial

Ștefan a lu' Harasâm	Ion a lu' Bugău
Ion a lu' Gușu	Vasile a lu' Griguță
Gheorghe a Balaurului	Gheorghe a lu' Brelu
Iacob a Rotarului	Ion a lu' Daboc
Gheorghe a lu' Condrate	Ilie a lu' Moloca
Gheorge a Nacului	Vasile a lu' Șvabu
Ion a Cămpanului	Gheorghe a lu' Pârcova
Gheorghe a lu' Gazdac	Gavrilă a lu' Bucean
Gheorghe a lu' Furiș	Vasile a lu' Pribagu
Petru a-i Perșoaiei	Gheorghe a lu' Sărăsăoan
Gavrilă a lu' Nică	Ilie a lu' Gădale
Ion a Mircii	Vasile a lu' Budună
Iechim a lu' Nică	Ion a lu' Adaos
Gavrilă a Mircii	Gheorghe a lu' Deje
Dan a lu' Dan	Lazăr a lu' Fuițău
Mihai a lu' Ciornă	Ștefan a-i Țăroaie
Nețu a lu' Grigore a lu' Ion	Petru a lu' Tivadar
Ilie a lu' Adam	Ilie a lu' Gudfii
Maței a Ciopii	Vasile a lu' Huhu
Vasile a Șfabului	Vasile a lu' Onciuc
Ion a lu' Misli	Gheorghe a lu' Sanson
Dan a lu' Misli	Vasile a lu' Sanson
Vasile a lu' Ciucău	Gheorghe a lu' Matronel
Ion a lu' Hujdac	Gavrilă a lu' Tăutu
Aurel a Berții	DUMNEZEU SĂ-I ODIHNEASCĂ ÎN PACE

Comuna Vișeu de Jos

(placa dreapta)

A te cunoaște pe tine însuși este cea dintâi cerință a cunoașterii pe care ne-o poruncește rațiunea.

Dar cunoașterea strămoșilor, a istoriei neamului este însăși temelia înțelepciunii. Dacă vrei să te cunoști pe tine însuși trebuie să-ți cunoști obârșia: părinții, înaintașii, poporul din care te-ai născut, eroii neamului.

Eroul nostru nu a luptat pentru slavă deșartă, pentru gloria și nemurirea sa, ci doar pentru „nemurirea” alor săi, pentru gloria și eternitatea neamului, căruia vroia să-i lase moștenire nu amintirea sa, ci libertatea și demnitatea.

Români am fost când am luptat
Până la urmă, neclintit,
Creștini suntem, căci am iertat,
Dormind acuma liniștiți

Și după câte le-am făcut,
Noi am simțit un singur dor;
Al celor care s-au trecut
Și n-au văzut isprava lor.

Și fiindc-am fost tot ce v-am fost
Când ne-am făcut al vieții rost
În bucuria voastră, frați;
Nu ne uitați

Nicolae Iorga

(placa pe borna din fontă)

Bornă de frontieră
Din timpul ”României Mari”
între anii 1918 – 1940
Eroii noștri au murit
pentru apărarea
granițelor țării
noastre, delimitate
de aceste semne

de frontieră

Bibliografie:

MONUMENTE DIN
JUDEȚUL MARAMUREȘ
ÎNCHINATE EROILOR DIN
PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia
Mare, Editura Ethnologica, 2020

Cine-o făcut drumu-n munte,
Dumnezău să nu-i ajute,
S-o dus buni, s-o dus și răi
S-o dus și feciorii mnei!
Că nu mni i-o pus la masă
Ci-n tranșăia-ntunecoasă.
O pticat on plumb de brand,
În pădure supt on brad,
Eu i-aștept să zie acasă,
Două rădăcini nu-i lasă.
Ei departe îs de mine,
Îngropați cine ști unde?
Cui nu i-o murit fecior,
N-are jale, n-are dor,
Da' mnie doi mni-o murit,
Cu doru mărg în mormânt.
Că mni arșă inima,
Nici în lut nu i-o uita.
C-așă 'mni zină câteodată,
Să dau moarea-n judecată,
Că mni-o luat doi feciori
Mândri ca și două flori.

Cântec de jale cules din Vișeu de Jos

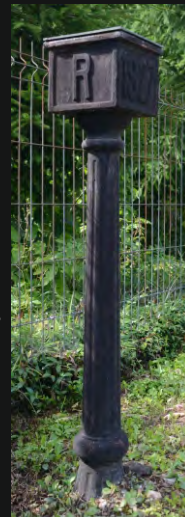
(placă pe borna din lemn)

STĂLP DE FRONTIERA
DIN PERIOADA
REGIMULUI COMUNIST
DIN ROMANIA,
ATUNCI CÂND ÎN MUNTII
MARAMURESULUI ERA
FRONTIERA CU U.R.S.S.

(placa stânga)

Dumnezeu să le ajute și să le răsplătească
celor care au contribuit la ridicarea acestei troițe
în memoria și cinstirea ostașilor români din comuna
Vișeu de Jos căzuți pe câmpurile de luptă pentru
apărarea țării și întregirea neamului românesc:

Pașcu Simion a lu' Șteopău
Pașcu Gheorghe a lu' Șteopău
Năsu Grigore a lu' Biroșagu
Tomoiață Ioan a lu' Pardon
Pop Gavrilă a lu' Samatișă
Pop Vasile a lu' Oanță
Pop Ion a lu' Ratită
Pop Gavrilă a lu' Sacrice
Trifoi Vasile din Botiza
Andreica Ioan din Vișeu de Sus
Andreica Ștefan din Vișeu de Sus
Șimon Vasile din Vișeu de Sus
Mihali Ioan din Moisei
Herbel Valentin din Sighet
Iuga Ioan din Săliște
Vlad Vasile din Săliște
Brana Ioan din Vișeu de Sus

Crucea Monument a Ostașilor Eroi căzuți pe câmpurile de luptă

Inscripția de pe troița monument:

1993
PRIN CRUCE LA LUMINĂ
INRI
ÎNĂLȚATĂ ÎN MEMORIA
FIILOR DRAGOMIREȘTIULUI
CARE AU LUPTAT ȘI S-AU
JERTFIT PENTRU PROPĂȘIREA
NEAMULUI.
ȘI SEMN DE RECUNOȘTINȚĂ
LOC. DIN NIVELLES - BELGIA
PENTRU SPRIJINUL UMANITAT
ACORDAT DUPĂ REVOLUȚIA
DIN DEC. 1989 APRILIE 1993.
FIULE NU UITA
ÎNVĂȚĂTURILE MELE ȘI
PĂSTREAZĂ ÎN INIMA TA
SFATURILE MELE. PROV. 3-1

Datare:

1993 - 2006 Troița Monument, a fost dezvelită în data de 08.09.1993

2006 - 2020 Crucea Monument

Amplasare: Troița Monument și Crucea Monument erau amplasate pe Str. 1 Decembrie 1918 lângă Primăria orașului Dragomirești.

Coordonate GPS: 47°40'04.2"N; 24°17'48.4"E

Istoric:

În anul 1993 primăria orașului Nivelles din Belgia finațează troița monument, care a fost sculptată de meșterul Alexandru Perța - Cuza din Târgu Lăpuș. Troița avea 650 cm înălțime.

În anul 2006, troița este înlocuită cu Crucea Monument a Ostașilor Eroi căzuți pe câmpurile de luptă, la inițiativa preotului Antal Gheorghe și a primarului Iusco Vasile.

Crucea Monument a fost sfințită în anul 2006 de Înaltpreasfinția Sa Iustinian Chira, Episcop al Maramureșului și Sătmarului.

În anul 2020 Crucea Monument a fost demontată, pentru că în acest loc s-a construit Căminul Cultural. Crucea a fost amplasată în fața casei parohiale a Bisericii Ortodoxe Române. Plăcile inscripționate nu au mai fost montate.

Descrierea Crucii Monument din perioada 2006 - 2020

Crucea monument avea o înălțime de 382 cm (postament + soclu + cruce).

Postamentul era din beton de 143X78/12 cm.

În fața postamentului se afla o jardiniară de 143X44/12 cm, unde erau plantate flori.

Socluul era din beton placat cu plăci de andezit, format din 2 trepte de: 105X58/50 cm, 50X98,5/30 cm.

Pe soclu, în față erau 2 plăci de andezit inscripționate

Crucea era confecționată din andezit de 31X19 cm și 290 cm înălțime.

Pe cruce era reprezentată scena

„Răstignirii Domnului Nostru Isus Hristos”.

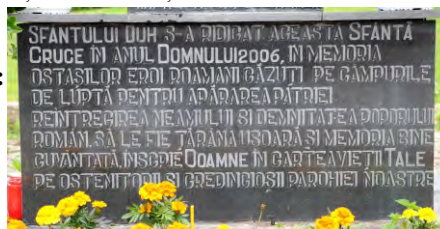
Inscripția de pe crucea monument 2006-2020:

ÎN MEMORIAM

CU VREREA TATĂLUI, CU

AJUTORUL FIULUI

ÎMPREUNĂ CU LUCRAREA

SFANTULUI DUH S-A RIDICAT ACEASTA SFÂNTĂ
CRUCE ÎN ANUL DOMNULUI 2006, ÎN MEMORIA
OSTAȘILOR EROI ROMÂNI CĂZUȚI PE CÂMPURILE
DE LUPTĂ PENTRU APĂRAREA PĂTRIEI
REINTREGIREA NEAMULUI ȘI DEMNITATEA POPORULUI
ROMÂN. SĂ LE FIE ȚĂRÂNA UȘOARĂ ȘI MEMORIA BINE
CUVÂNTATĂ. ÎNSCRIE DOAMNE ÎN CARTEA VIEȚII TALE
PE OSTENITORII ȘI CREDINCIOȘII PAROHIEI NOASTRE.

Bibliografie:

Traian Ursu, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare, *fișa analitică de evidență*, nr. 4810, 1994

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ
ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI
MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

Monumentul „ARIPİ” dedicat Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial

Datare: 2005 - 2021

Amplasare: Monumentul era amplasat în centrul comunei în fața sălii de sport, lângă DJ 186.

Coordonate GPS: 47°44'16.6"N; 24°13'17.6"E

Proprietate: Primăria Rozavlea

Istoric:

Monumentul a fost construit în anul 2005 la inițiativa primarului Vișovan Gheorghe și a fost finanțat de Consiliul local și Primăria Rozavlea.

În anul 2021 monumentul a fost demolat.

Descriere monument:

Monumentul avea o înălțime de 460 cm (postament + monument).

Postamentul era din beton placat cu bucăți de andezit și era format din 3 trepte de 1100X352/20 cm; 1100X326/20 cm; 1100X300/20 cm.

Monumentul era reprezentat de 2 aripi din beton placate cu plăci de andezit, care aveau 90X26/400 cm.

În centru pe soclu de 88X62/57 cm se afla o cruce de 230 cm înălțime, placată cu plăci de andezit.

Pe monument erau 2 plăci de 87X40 cm din marmură albă inscripționate.

Pe soclu era o placă de 80X50 cm din andezit inscripționată.

Monumentul era agrementat de două tunuri antiaeriene de calibru 57mm, fabricate în Rusia (URSS) în 1949.

Inscripția de pe monument:

(placa)

DORMITI
IN PACE
BRAVIEROI CONSATENI

„AM LASAT SATU SI
MAMA
AM PLECAT SĂ-MI
APĂR ȚARA,,

(pe soclu) GLORIE ETERNA
EROILOR
NEAMULUI

Bibliografie:

MONUMENTE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ ÎNCHINATE EROILOR DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, Baia Mare, Editura Ethnologica, 2020

CUPRINS

Municipiul Sighetu Marmăției

Monumentul pentru cinstirea Eroilor din Primul Război Mondial	5
Monumentul Ostașului Român	7
Statuia Generalului Leonard Mociulschi	10
Cimitirul Eroilor Germani și Maghiari din Primul și al Doilea Război Mondial	12
Monumentul Eroilor Armatei Sovietice din al Doilea Război Mondial	14
Cimitirul Eroilor Armatei Sovietice din al Doilea Război Mondial	18
Monumentul Partizanilor Antifasciști	21
Troița Eroilor ridicată în memoria soldaților Vasile și Ion Gherman din Iapa	24

Orașul Borșa

Monumentul și cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial din Borșa	25
Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial din Muntele Hășmașul Mare, Munții Maramureșului	27
Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial din Pasul Prislop, Munții Rodnei	29
Monumentul Eroilor Romano-Catolici din Primul și al Doilea Război Mondial din Băile Borșa	30

Orașul Dragomirești

Monumentul Martirilor și Luptătorilor Anticomuniști și al Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Dragomirești	31
---	----

Orașul Săliște de Sus

Troița Monument a Eroilor Sălișteni din Primul și al Doilea Război Mondial	33
--	----

Orașul Vișeu de Sus

Monumentul „FLACĂRA” a Eroilor Vișeuani căzuți pentru Neam și Țară	34
Troița Martirilor Bisericii Române Unite cu Roma și a Eroilor Neamului	35
Placă Comemorativă a Eroilor Romano-Catolici din Primul Război Mondial din Vișeu de Sus	36
Soldații români din Primul Război Mondial înhumați în cimitirul Osoi, Biserica Ortodoxă Română „Buna Vestire”, Vișeu de Sus	37
Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial din Vișeu de Sus	38
Cimitirul eroilor germani din Primul Război Mondial de pe Muntele Lutoasa, Munții Maramureșului	45
Cimitirul eroilor germani din Primul Război Mondial de la Făina, Valea Vaser, Vișeu de Sus	46

Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial de la Miraj, Valea Vaser, Vișeu de Sus	48
Cimitirul militarilor ruși din Primul Război Mondial de la Hemei, Valea Vaser, Vișeu de Sus	62
Cimitirul militarilor ruși din Primul Război Mondial de la Bardău, Valea Vaser, Vișeu de Sus	63
Cimitirul militarilor maghiari din al Doilea Război Mondial din Vișeu de Sus	64
Crucea și cimitirul martirilor din Preluca Martirilor, Dosul Tăului, Vișeu de Sus	66
Comuna Bârsana	
Troița Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Bârsana	67
Comuna Bistra, Sat Bistra	
Monumentul Eroilor din Bistra	72
Comuna Bistra, Sat Crasna Vișeuului	
Monumentul Eroilor din Crasna Vișeuului	73
Comuna Botiza	
Troița Eroilor căzuți în al Doilea Război Mondial din Botiza	74
Comuna Budești	
Crucea Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Budești	75
Comuna Călinești, sat Călinești	
Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Călinești	77
Comuna Călinești, sat Văleni	
Monumentul Închinat Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Văleni	79
Comuna Câmpulung la Tisa	
Placă Comemorativă a Eroilor Maghiari din al Doilea Război Mondial din Câmpulung la Tisa	82
Comuna Desești	
Troița Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Desești	83
Troița Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Desești	85
Comuna Giulești, sat Berbești	
Crucea Monument a Eroilor Jon și a Berbeștenilor căzuți în Primul Război Mondial	87
Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Berbești	88
Mormântul și Troița Eroilor Legionari Polonezi și a Berbeștenilor care s-au jertfit în Primul Război Mondial pentru întregirea neamului Românesc	89
Grupul statuar al celor patru delegați cu Credenționar: Dr. Ilie Lazăr, Protopop Petru Bîrlea, Gheorghe Moiş și Dr. Gheorghe Bîrlea, participanți la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918	92
Comuna Giulești, sat Giulești	
Casa Memorială Dr. Ilie Lazăr	95
Statuia Dr. Ilie Lazăr din Giulești	96

Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Giulești	97
Placă Comemorativă a Eroilor din al Doilea Război Mondial din Giulești	98
Comuna Ieud	
Monumentul Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Ieud	99
Troița Martirilor și Eroilor Neamului Românesc	102
Monumentul familiei marelui patriot și dascăl Petru Bițiu Dancuș din Ieud	103
Comuna Leordina	
Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Leordina	107
Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial din Leordina	109
Cimitirul militarilor ruși din Primul Război Mondial din Leordina	110
Comuna Moisei	
Monumentul Eroilor Moiseieni din Primul și al Doilea Război Mondial	111
Troița Martirilor și a Eroilor Moiseieni de la Izvorul lui Dragoș, căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial	113
Pictura cu Monumentul Martirilor Români de la Moisei din Biserica Ortodoxă „Înălțarea Domnului” de la Izvorul lui Dragoș, Moisei	114
Casa Memorială a Martirilor de la Moisei	116
Troița Martirilor de la Moisei	117
Monumentul Martirilor de la Moisei	118
Monumentul Martirilor Români de la Moisei	121
Comuna Ocna Șugatag	
Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Ocna Șugatag	125
Troița Eroilor căzuți în al Doilea Război Mondial din Ocna Șugatag	127
Comuna Ocna Șugatag, sat Hoteni	
Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Hoteni	129
Comuna Ocna Șugatag, Sat Șugatag	
Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Sat Șugatag	130
Comuna Oncești	
Monumentul Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Oncești	131
Troița Monument a Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Oncești	133
Comuna Petrova	
Troița Eroilor din Primul Război Mondial	135
Comuna Poienile de sub Munte	
Capela și cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial din Poienile de sub Munte	136
Cimitirul eroilor germani și austro-ungari din Primul Război Mondial de pe Muntele Copilașu din Poienile de sub Munte	139
Cimitirul militarilor ruși din Primul Război Mondial din Poienile de sub Munte	140
Monumentul Eroilor Voluntari din Poienile de sub Munte și Repedea din al Doilea Război Mondial	141

Comuna Poienile Izei	
Crucea Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Poienile Izei	143
Comuna Repedea	
Troița Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Repedea	144
Comuna Rona de Jos	
Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Rona de Jos	146
Comuna Rona de Sus	
Monumentul Soldatului Rus Necunoscut și al Eroilor și Veteranilor de Război din Rona de Sus	147
Comuna Rozavlea	
Troița Eroilor Neamului	149
Comuna Săcel	
Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Săcel	150
Comuna Săpânța	
Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Săpânța	152
Troița Monument a Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Săpânța	153
Comuna Sarasău	
Troița Monument a Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Sarasău	155
Comuna Șieu	
Monumentul Eroilor Șieuani căzuți pe Câmpurile de Bătălie	157
Comuna Strâmtura, sat Slătioara	
Troița Monument a Eroilor căzuți în Primul și al Doilea Război Mondial din Slătioara	159
Comuna Vadu Izei, sat Vadu Izei	
Placă Comemorativă a Eroilor din Primul Război Mondial din Vadu Izei	161
Comuna Vadu Izei, sat Valea Stejarului	
Crucea Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Valea Stejarului	162
Comuna Vișeu de Jos	
Monumentul Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial și a celor care au murit sub arme pe timp de pace din Vișeu de Jos	163
Troița Monument a Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Vișeu de Jos	166
<i>Monumente mutate și desființate</i>	
Orașul Dragomirești	
Crucea Monument a Ostașilor Eroi căzuți pe câmpurile de luptă	169
Comuna Rozavlea	
Monumentul „ARIP” dedicat Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial	170

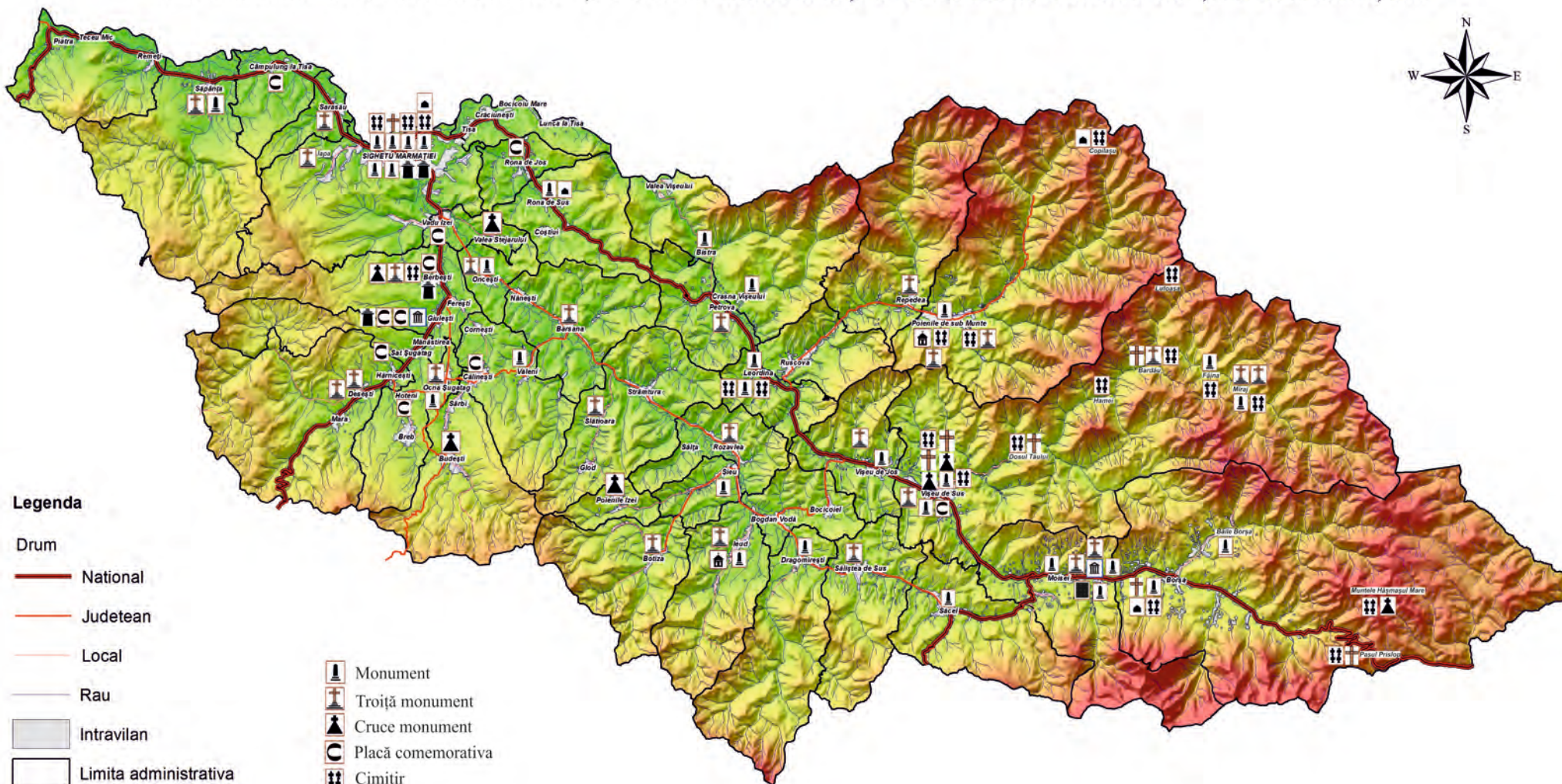

Harta monumentelor închinare eroilor și martirilor din Primul și al Doilea Război Mondial din Țara Maramureșului

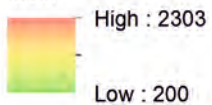
Legenda

Drum

- National
- Judetean
- Local
- Rau
- Intravilan
- Limita administrativa

Scara altitudinilor

Metri

- Monument
- Troiță monument
- Cruce monument
- Placă comemorativa
- Cimitir
- Cruce, cruci
- Piatră funerară
- Capelă, monument funerar
- Pictură cu monument
- Statuie, bust
- Casă Memorială

1 cm = 3 km

ISBN 978-606-94701-2-1